

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sprawozdanie

Prezesa

Urzędu Zamówień Publicznych

**o funkcjonowaniu systemu zamówień
publicznych w 2013 r.**

Warszawa, maj 2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	7
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	9
I.1. Ustawa Prawo zamówień publicznych	9
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy	14
I.3. Inne akty prawne	17
I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych w Unii Europejskiej ..	17
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	26
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	26
II.1.1. Wielkość rynku	26
II.1.2. Zamawiający	27
II.1.3. Struktura rynku.....	28
II.1.4. Zamówienia sektorowe.....	28
II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	29
II.2. Funkcjonowanie rynku	30
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych	30
II.2.2. Czas trwania postępowania.....	31
II.2.3. Kryteria oceny ofert	33
II.2.4. Konkurencyjność postępowań.....	33
II.2.5. Uzyskiwane ceny	35
II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim.....	36
II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	36
II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej.....	37
II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych	40
II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy	40
II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie	40
II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne	41
II.3.4. Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE	41
II.3.5. Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty.....	41
II.3.6. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny.....	42
III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE.....	42
III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	42
III.1.1. Decyzje administracyjne.....	42
III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	45
III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.....	46
III.1.4. Wydawanie opinii	49
III.1.5. Wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie	50
III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych	50

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych	57
III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	59
III.1.9. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd	64
III.1.10. Współpraca międzynarodowa	67
III.2. Rada Zamówień Publicznych	70
III.3. Krajowa Izba Odwoławcza	70
III.3.1. Rozpatrywanie odwołań	70
III.3.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	71
III.3.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli	71
III.4. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych	72
III.5. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych	73
III.5.1. Informacje statystyczne	73
III.5.2. Analiza treści publikacji prasowych	73
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	75
V. ZAŁĄCZNIKI	78

WSTĘP

Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. i zostało opracowane na podstawie informacji zawartych w dokumentach, publikacjach urzędowych, raportach i analizach z zakresu zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

W szczególności analizie poddane zostały informacje i dane zawarte w:

- rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach za rok 2013 do przekazywania, których zobowiązuje zamawiających przepis art. 98 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.) (37.557 sprawozdań),
- ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zamówień o wartości nie przekraczającej odpowiednich progów unijnych,
- ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, dotyczących zamówień, których wartość przekraczała odpowiednie progi unijne,
- dokumentacji dotyczącej wydanych decyzji administracyjnych,
- zawiadomieniach skierowanych do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki i negocjacji bez ogłoszenia,
- dokumentacji przeprowadzonych kontroli postępowań
- dokumentacji spraw odwoławczych i sądowych,
- ankiecie Urzędu dotyczącej wybranych zagadnień związanych z aspektami elektronicznymi udzielania zamówień publicznych.

Definicja progów unijnych

W 2013 r. obowiązywały progi unijne określone w nieobowiązującym obecnie rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 282, poz. 1649 oraz z 2012 r. poz. 1360), wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych i wynosiły:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - **130 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 000 000 euro** – dla robót budowlanych;
- dla pozostałych zamawiających z wyjątkiem zamawiających sektorowych i zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - **200 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 000 000 euro** – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających sektorowych:
 - **400 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 000 000 euro** – dla robót budowlanych;
- dla zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - **400 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 000 000 euro** – dla robót budowlanych.

W zależności od wartości zamówienia, ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie mniej lub bardziej rygorystycznych procedur udzielania zamówienia publicznego. Zamówienia poniżej progów unijnych są znacznie uproszczone, co znajduje

swój wyraz w odmiennych obowiązkach publikacyjnych, szerszym katalogu dostępnych trybów, znacznym skróceniu terminów składania ofert, fakultatywnej możliwości żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz korzystania ze środków ochrony prawnej, które przysługują wykonawcy wobec wymienionych w ustawie – Prawo zamówień publicznych kluczowych czynności dokonywanych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Z kolei zamówienia o wartości powyżej progów unijnych w pełni odpowiadają wymogom wynikającym z przepisów dyrektyw.

STRESZCZENIE

1. Dane zawarte w przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdaniach wskazują, iż w roku 2013 **udzielono 210.352 zamówienia** (w roku 2012 – 188.478).
2. Wartość udzielonych zamówień publicznych w roku 2013 wyniosła **143,2 mld zł** i była wyższa o 8% w porównaniu do roku 2012 (132,7 mld zł).
3. W **81%** (84% w roku 2012) zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 14,73% postępowań (w roku 2012 – 12,26%).
4. Roboty budowlane stanowiły **38%**; dostawy – **30%**, a usługi – **32%** wartości udzielonych zamówień.
5. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano 177.538 (w roku 2012 – 174.382) ogłoszeń o zamówieniach i konkursach oraz 181.149 (w roku 2012 – 179.334) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
6. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali 23.144 ogłoszenia o przetargach i konkursach (21.547 w roku 2012), co stanowiło 13% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 50% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie. Opublikowano także 23.993 (w roku 2012 – 24.503) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz wynikach konkursu.
7. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym UE wynika, że **97,07%** (w roku 2012 – 97,52%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym**, a 89 kontraktów (w roku 2012 – 53) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskim wykonawcom.
8. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **32 dni** (w roku 2012 – 31 dni), natomiast powyżej progów unijnych – **92 dni** (w 2012 – 86 dni). W przypadku zamówień na roboty budowlane o wartości powyżej progów unijnych średni czas trwania postępowania wyniósł **113 dni** (w 2012 – 121 dni).
9. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych, **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,96** (w roku 2012 także 2,96). W przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych, średnia ta wyniosła **2,46** (w roku 2012 – 2,36).
10. W **87%** (w 2012 także 87%) udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych, zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej spośród wszystkich złożonych ofert.
11. W **85%** wszczętych postępowań o wartościach powyżej progów UE i **92%** postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty**.
12. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **1.396 aukcji** (w roku 2012 – 867) osiągając w sumie **ponad 321 mln zł oszczędności** (w roku 2012 – 228 mln zł) w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
13. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził **376 kontroli** postępowań o zamówienie publiczne (w roku 2012 – 364), w tym: 229 (w 2012 – 188) kontroli uprzednich obligatoryjnych (przed zawarciem umowy), 97 kontroli doraźnych (w 2012 – 144) oraz 50 kontroli zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (w 2012 – 32).
W **58%** (w roku 2012 – 76%) kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych ze środków UE nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy. Oprócz kontroli przeprowadzono także **591 postępowań wyjaśniających** (w roku 2012 – 1.100).
14. Liczba wniesionych odwołań w roku 2013 wyniosła **3.044** (w roku 2012 – 2.942). Średni czas rozpatrywania odwołania wyniósł **16 dni**.

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych

1) Zmiany ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, które weszły w życie w 2013 r.

Podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce stanowi ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą – Prawo zamówień publicznych” lub „ustawą Pzp” wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

W 2013 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były zmieniane sześciokrotnie, przy czym trzy zmiany, które weszły w życie w 2013 r. zostały uchwalone w 2012 r.

Przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były zmieniane:

- 1) ustawą z dnia 13 lipca 2012 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 951), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Przepis art. 30 wskazanej ustawy wprowadził zmiany do stanowiących upoważnienia do wydania rozporządzeń - art. 31 ust. 4 oraz art. 33 ust. 3 ustawy Pzp, która wynikała ze zmiany nazwy działu administracji rządowej: wyrazy „Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej” zastąpiono wyrazami „Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

- 2) ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Przepis art. 160 przedmiotowej ustawy wprowadził następujące zmiany ustawy Pzp:

- uchylono lit. d w art. 67 ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp - na skutek likwidacji instytucji zastrzeżonych usług pocztowych, w ustawie Pzp uchylono wyłączenie obowiązku zawiadomiania Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, o fakcie wszczęcia postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki dla zamówień o wartościach równych lub wyższych od progów unijnych,
- zmieniono brzmienie art. 198b ust. 2 ustawy Pzp – na skutek likwidacji instytucji operatora publicznego, przepis ustawy Pzp posługuje się pojęciem operatora wyznaczonego.

- 3) ustawą z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1271), która weszła w życie z dniem 20 lutego 2013 r.

Zasadniczą treść ww. ustawy stanowi (1) implementacja postanowień dyrektywy obronnościowej oraz wprowadzenie regulacji dokonujących (2) implementacji do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy klasycznej i sektorowej o charakterze fakultatywnym.

Najważniejsze regulacje związane z implementacją dyrektywy obronnej dotyczą:

- określenia podstawowych pojęć, właściwych dla zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- wskazania wyłączeń spod obowiązku stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych przy udzielaniu zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,

- określenia przesłanek wykluczenia wykonawców, w postępowaniach o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- uregulowania trybów udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, a także przesłanek umożliwiających ich zastosowanie,
- wprowadzenia europeizacji zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- wprowadzenia umów o podwykonawstwo dotyczących zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz określenia wymagań związanych z realizacją zamówienia w zakresie podwykonawstwa,
- wprowadzenia regulacji dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz wymagań związanych z realizacją zamówienia w zakresie bezpieczeństwa dostaw przy udzielaniu zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
- uelastycznienia kryteriów oceny ofert, przesłanek odrzucenia ofert oraz unieważnienia postępowania dotyczących postępowań o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa państwa.

Najważniejsze regulacje niezwiązane bezpośrednio z implementacją dyrektywy obronnościowej dotyczą:

- weryfikacji zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia publicznego,
 - modyfikacji definicji pojęcia „roboty budowlane” oraz wprowadzenia pojęcia „obiekt budowlany”,
 - wprowadzenia dialogu technicznego,
 - weryfikacji wykonawców należących do tej samej grupy kapitałowej,
 - rozszerzenia zakresu informacji zamieszczanych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych udzielonych na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy określonych w art. 4 pkt 1-3, 6, 7 i 10-13 oraz art. 136-138 ustawy Pzp, łącznej wartości zamówień udzielonych na podstawie wyłączenia obowiązku stosowania ustawy określonego w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp,
 - wprowadzenia, przy zamówieniach sektorowych, możliwości ustanowienia przez zamawiającego systemu kwalifikowania wykonawców, do udziału w którym dopuszczał będzie wykonawców spełniających warunki wskazane przez zamawiającego w publicznym ogłoszeniu dotyczące określonej kategorii zamówień sektorowych,
 - poszerzenia zakresu kryteriów prekwalifikacji w postępowaniach dwuetapowych.
- 4) ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 984), która weszła w życie z dniem 11 września 2013 r.
- Przepis art. 8 przedmiotowej ustawy wprowadził następujące zmiany ustawy Pzp:
- w art. 67 dodano kolejny przepis ust. 5, zgodnie z którym zamawiający może odstąpić od stosowania przepisów art. 27, art. 68 ust. 2, art. 139 w przypadku zamówień udzielanych w trybie z zamówienia wolnej ręki na dostawy dokonywane na giełdzie towarowej, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego; wprowadzenie powyższego przepisu ma na celu dostosowanie procedury zamówieniowej do specyfiki zamówień dokonywanych na giełdzie towarowej, w toku której nie jest możliwe dochowanie wymogu zawarcia umowy w formie pisemnej z uwagi na anonimowość dokonywania transakcji oraz wymogu złożenia najpóźniej z wraz zawarciem umowy oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu;
 - w art. 138a w ust. 1 zmodyfikowano wyłączenie zamówień dla zamawiających sektorowych poprzez wyraźne wskazanie, iż zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 i 3, nie stosują ustawy do udzielania zamówień sektorowych na dostawy energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła oraz paliw do wytwarzania energii.

Zmiany te wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorstw gazowniczych prowadzących działalność sektorową, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 3 ustawy - Prawo zamówień publicznych, tj. działalność polegającą na tworzeniu sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu lub ciepła lub dostarczania energii elektrycznej, gazu albo ciepła do takich sieci lub kierowania takimi sieciami. Zmiana w zakresie art. 138 ust. 1a ustawy - Prawo zamówień publicznych ma na celu doprecyzowanie przepisu implementującego wyłączenie, które jest dopuszczone w art. 26 lit b dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 19), tzw. dyrektywy sektorowej.

- 5) ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1047), która weszła w życie z dniem 24 września 2013 r.

Nowelizacja wprowadziła wyłączenie obowiązku stosowania ustawy Pzp do udzielania zamówień przez Ministra Sprawiedliwości lub jednostki organizacyjne Służby Więziennej przywieziennym zakładom pracy prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, jeżeli łącznie będą spełnione warunki określone w art. 4 pkt 14 ustawy Pzp.

Powyższe zamówienia są udzielane poza przepisami ustawy - Prawo zamówień publicznych wyłącznie wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki:

- zamówienia udzielane są w celu zatrudnienia osób pozbawionych wolności,
- wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
- zasadnicza część działalności przywieziennego zakładu pracy dotyczy zadań wykonywanych na rzecz Ministra Sprawiedliwości lub jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
- przedmiot zamówienia należy do zakresu działalności podstawowej przywieziennego zakładu pracy.

Przedmiotowa zmiana w ustawie - Prawo zamówień publicznych to uwzględnienie postulatów zgłaszanych przez Służbę Więzienną, dotyczących systemowego uregulowania problematyki zatrudniania osób pozbawionych wolności, w tym wprowadzenia zachęt do tworzenia miejsc pracy dla tych osób oraz stworzenia mechanizmów umożliwiających przywieziennym zakładom pracy realizację nałożonych na nie przez państwo zadań publicznych w zakresie zatrudniania i resocjalizacji osób skazanych.

Wyłączenie spod obowiązku stosowania ustawy - Prawo zamówień publicznych stanowi odzwierciedlenie instytucji zamówień wewnętrznych tzw. „zamówień in-house”.

- 6) ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1473), która weszła w życie z dniem 24 grudnia 2013 r.

Podstawowym celem ustawy jest uregulowanie w sposób kompleksowy kwestii podwykonawstwa w zamówieniach publicznych w zakresie zapewnienia podwykonawcom pełnej i terminowej zapłaty należnego im wynagrodzenia oraz zapewnienia jakości w zamówieniach publicznych poprzez wybór wykonawców mających odpowiedni potencjał (w szczególności podwykonawczy) oraz ograniczenie ryzyka sporów przy realizacji zadań publicznych.

Rozwiązania przewidziane nowelizacją mają służyć:

- wzmocnieniu ochrony słusznych praw podwykonawców uczestniczących w procesie realizacji zamówień publicznych, w szczególności zapewnienia terminowej oraz pełnej wypłaty należnego im wynagrodzenia (zwiększenie bezpieczeństwa udziału małych i średnich przedsiębiorstw w realizacji zamówień),

- wzmocnieniu bezpieczeństwa prawidłowej realizacji zamówień publicznych,
- wyborowi wykonawców mających odpowiedni potencjał do realizacji zamówień publicznych,
- ograniczeniu ryzyka pojawiania się sporów na etapie realizacji zamówień publicznych,
- zapewnieniu odpowiedniej jakości realizacji zamówień publicznych, przez powierzenie ich podwykonawcom dającym gwarancję prawidłowego wykonania podzlecanych robót.

2) Inne działania legislacyjne w zakresie zamówień publicznych prowadzone w 2013 r.

Inne działania legislacyjne podejmowane przez Prezesa Urzędu Zamówień publicznych w 2013 r., to przygotowanie:

- 1) projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw w zakresie podniesienia wysokości progu stosowania ustawy Pzp;
- 2) projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych, w sprawie kompleksowego uregulowania kwestii rażąco niskiej ceny oraz przesłanki wykluczenia z postępowania,
- 3) projektu stanowiska Rządu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy 1653).

Zmiana ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie zmiany progu, od którego powstaje obowiązek stosowania ustawy Pzp

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 9 lipca 2013 r. Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 423) weszła w życie z dniem 16 kwietnia 2014 r.

Zasadnicza zmiana wprowadzona przedmiotową ustawą dotyczy podwyższenia progu zastosowania ustawy Pzp z 14 000 euro do 30 000 euro i będzie dotyczyć wszystkich kategorii zamawiających.

Przedmiotowa nowelizacja uwzględniła także oczekiwane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz środowiska naukowo-badawcze zmiany w zakresie wyłączenia z obowiązku stosowania ustawy Pzp zamówień, których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, które nie służą prowadzeniu przez zamawiającego produkcji seryjnej, mającej na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju o wartości mniejszej niż progi unijne.

Analogiczne wyłączenie zastosowano w odniesieniu do zamówień na dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej związanej z organizacją wystaw, koncertów, konkursów, festiwali, widowisk, spektakli teatralnych, przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej lub z gromadzeniem zbiorów muzealnych i bibliotecznych, jeżeli zamówienia te nie służą wyposażaniu zamawiającego w środki trwale przeznaczone do bieżącej obsługi jego działalności.

W związku ze znacznym podniesieniem progu stosowania ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień na dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów naukowych oraz z zakresu działalności kulturalnej przedmiotowa nowelizacja wprowadza również zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406), które określają zasady udzielenia zamówień nie objętych reżimem ustawy Pzp, tj.:

- zamieszczenia ogłoszenia o udzielanym zamówieniu na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej,

- udzielenia zamówienia w sposób zapewniający przejrzystość, równe traktowanie podmiotów zainteresowanych wykonaniem zamówienia oraz z uwzględnieniem okoliczności mogących mieć wpływ na jego udzielenie,
- nie udostępniania informacji związanych z zamówieniem, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli podmiot zainteresowany wykonaniem zamówienia, nie później niż przed zawarciem umowy o wykonanie tego zamówienia, zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane,
- zamieszczenia niezwłocznie na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej informacji o udzieleniu zamówienia z podaniem nazwy (firmy) albo imienia lub nazwiska podmiotu, z którym zawarł umowę o wykonanie zamówienia albo informację o nieudzieleniu zamówienia.

Zmiany w powyższych ustawach mają na celu zapewnienie zgodności z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z zasadą przejrzystości i równego traktowania.

Zmiana ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych dotycząca nowej przesłanki wykluczenia oraz kwestii rażąco niskiej ceny

Prace nad przedmiotowym projektem ustawy zostały zainicjowane przez Rząd równoległe z pracami nad projektem nowelizacji dot. podniesienia progu.

Zakres nowelizacji ustawy Pzp obejmował:

- określenie procedury badania oferty, których cena wydaje się niewiarygodnie niska i powoduje ryzyko wykonania zamówienia w sposób nieodpowiadający wymaganiom zamawiającego lub wynikającym z odrębnych przepisów (rażąco niska cena),
- wykluczenie wykonawcy, który w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, w szczególności gdy wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie, w celu zapewnienia wyboru rzetelnego wykonawcy zamówienia publicznego oraz uwzględnienia w polskim prawie wniosków, wynikających z orzeczenia TSUE w sprawie C-465/11 „Forposta” z 13 grudnia 2012 r., dotyczącego podstaw wykluczenia wykonawcy.
- odformalizowanie postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia poprzez rezygnację z obowiązku składania ofert i zawieranie umów bezpośrednio po przeprowadzeniu negocjacji oraz zmniejszenie z 5 do 3 minimalnej liczby wykonawców zapraszanych do udziału w negocjacjach.

Prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych zostały zawieszona w wyniku ustaleń Komitetu Stałego Rady Ministrów z dnia 19 września 2013 r.

Projekt stanowiska Rządu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy 1653)

W II połowie 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych prowadził prace nad przygotowaniem projektu stanowiska Rządu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (druk sejmowy 1653), w którym znalazły się propozycje zmian w następujących kwestiach:

- podniesienie progu stosowania ustawy do 50 tys. euro,
- wprowadzenie swobody wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia i wolnej ręki przy usługach niepriorytetowych,
- wprowadzenie mechanizmu tworzenia i korzystania z „dobrych praktyk” w zamówieniach publicznych,
- przesłanki wykluczenia wykonawcy,
- termin uzupełniania dokumentów na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu,
- likwidacja obowiązku zatrzymania wadium,

- zatrudnianie na podstawie umowy o pracę jako wymogu związanego z realizacją zamówienia,
- zasady ustalania rażąco niskiej ceny,
- ograniczenie stosowania kryterium najniższej ceny,
- wprowadzenie obowiązku umieszczania w treści umowy klauzul dotyczących zmiany wynagrodzenia wykonawcy

W przygotowanym projekcie stanowiska Rządu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych wyrażono poparcie dla propozycji zmian wychodzących naprzeciw zaobserwowanym zjawiskom na rynku zamówień publicznych, jednocześnie przedstawiono propozycje zmian przepisów ustawy Pzp m.in. w następujących obszarach:

- procedura udzielania zamówień na usługi niepriorytetowe,
- przesłanki wykluczenia nierzetelnego wykonawcy,
- przesłanki zatrzymania wadium,
- badanie rażąco niskiej ceny,
- kryteria oceny ofert.

Stanowisko Rządu zostało przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2014 r.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy

W związku ze zmianą ustawy - Prawo zamówień publicznych, która wdrożyła do polskiego prawa postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U.U.E.L.216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.) tzw. „dyrektywy obronnościowej” wydano następujące akty wykonawcze:

- 1) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1360)**, które weszło w życie z dniem 20 lutego 2013 r.

Zmiana treści obowiązującego rozporządzenia wynikała z konieczności określenia kwot wartości zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, w związku z implementacją dyrektywy obronnościowej. Powyższe rozporządzenie utraciło moc w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1735) z dniem 1 stycznia 2014 r.

- 2) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i nie priorytetowym (Dz. U. poz. 1361)**, które weszło w życie z dniem 20 lutego 2013 r.

Konsekwencją wdrożenia dyrektywy obronnościowej była potrzeba uregulowania w polskim systemie prawnym kategorii usług o charakterze priorytetowym oraz niepriorytetowym w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, które funkcjonują na gruncie dyrektywy obronnościowej.

- 3) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1372)**, które weszło w życie z dniem 20 lutego 2013 r.
Rozporządzenie określa wykaz robót budowlanych umożliwiający właściwe stosowanie przepisów ustawy i eliminujący potencjalne wątpliwości związane z kwalifikowaniem danego zamówienia.
- 4) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. poz. 231)**, które weszło w życie z dniem 20 lutego 2013 r.
Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynikała ze zmiany brzmienia upoważnienia ustawowego. Nowe regulacje, w stosunku do uchylonego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817), przede wszystkim określają dokumenty, których może żądać zamawiający w postępowaniach w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka wyboru wykonawców niedających rękojmi należytego wykonania zamówienia, a więc w celu realizacji norm ustawy Pzp, w szczególności wyrażonych w art. 22 ust. 1 oraz 22 ust. 5 ustawy Pzp, konieczne było rozszerzenie możliwości zamawiającego w zakresie żądania dokumentów służących ocenie zdolności wykonawcy do należytego wykonania udzielanego zamówienia. Zasadność wprowadzenia pozostałych zmian w rozporządzeniu wynikała z wcześniejszych zmian wprowadzonych do przepisów ustawy Pzp, np. zmian w zakresie przesłanek wykluczenia wykonawców, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 10 i 11 ustawy Pzp.
- 5) **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 233)**, które weszło w życie z dniem 20 lutego 2013 r.
Rozporządzenie określa tryb postępowania w sprawie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa. Rozporządzenie zostało przygotowane przez Ministra Obrony Narodowej.
- 6) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. poz. 232)**, które weszło w życie z dniem 20 marca 2013 r.
Postępowania dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa mogą być związane z koniecznością przetwarzania informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych. W związku z tym, dostosowania wymagała również materia objęta zakresem rozporządzenia w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań. Zmiany w stosunku do obowiązującego rozporządzenia ograniczone zostały zasadniczo do tych obszarów postępowania z odwołaniem, które wymagają odrębnego unormowania ze względu na zawartą w nim informację niejawną.
- 7) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 279)**, które weszło w życie z dniem 16 marca 2013 r.
Konieczność zmiany obowiązującego rozporządzenia związana była ze zmianą upoważnienia ustawowego do wydania nowego rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane, którego treść jest w sposób bezpośredni powiązana z treścią przedmiotowego rozporządzenia. Zmiany w rozporządzeniu polegały m.in. na zastąpieniu obowiązującego formularza ogłoszenia o zamówieniu nowym formularzem

oraz dodaniem nowego formularza ustanawiającego wzór ogłoszenia o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i o zamówieniu na podwykonawstwo.

- 8) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 1530)**, które weszło w życie z dniem 27 grudnia 2013 r.

Rozszerzeniu uległ zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o obowiązek zamieszczania przez zamawiających w rocznym sprawozdaniu o zamówieniach publicznych informacji o zamówieniach, które zostały udzielone z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy Pzp, na podstawie przepisu art. 4 pkt 1-3, 6-8 i 10-13, art. 136-138. Zakres danych dotyczących przekazywania tych informacji został ograniczony wyłącznie do łącznej wartości i liczby zamówień, a w przypadku zamówień poniżej progu, od którego uzależnione jest stosowanie ustawy Pzp (art. 4 pkt 8), tylko do łącznej ich wartości.

Ponadto, w 2013 r. prowadzone były prace nad następującymi rozporządzeniami, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.:

- 1) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1735)**.

Rozporządzenie określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Kwoty te podlegają okresowej aktualizacji co dwa lata w związku z koniecznością dostosowania ich wartości do kwot wskazanych w Porozumieniu w Sprawie Zamówień Rządowych (GPA), których jednostką rozliczeniową są Specjalne Prawa Ciągnięcia, tzw. SDR.

- 2) **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1692)**.

Rozporządzenie określa kurs złotego w stosunku do euro, który jest na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych ustalany co najmniej raz na dwa lata z uwzględnieniem ogłoszonych przez Komisję Europejską równowartości progów stosowania procedur udzielania zamówień. Obliczony na podstawie komunikatu Komisji (UE) opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 14 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE C 336 z 14.12.2013, str. 1), kurs złotego w stosunku do euro wynosi 4,2249.

W 2013 r. wydano również **obwieszczenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego**. Tekst jednolity został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z dnia 24 września 2013 r. (poz. 1129).

Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w 2013 r. zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

I.3. Inne akty prawne

1. Postępowanie kwalifikacyjne w KIO

Z dniem 11 lipca 2013 r. weszło w życie zarządzenie Nr 43 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie powołania komisji kwalifikacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej (M.P. poz. 577).

2. Centralny zamawiający

W 2013 r. prowadzone były prace legislacyjne nad opracowaniem nowego zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wskazania centralnego zamawiającego do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, udzielania zamówień oraz zawierania umów ramowych na potrzeby jednostek administracji rządowej.

Podstawą materialną wydania zarządzenia jest art. 15a ustawy – Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym Prezes Rady Ministrów może wskazać centralnego zamawiającego spośród organów administracji rządowej lub jednostek organizacyjnych podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych.

W przedmiotowym projekcie zarządzenia dokonano szeregu zmian mających na celu usprawnienie systemu zamówień centralnych oraz zagwarantowanie efektywnego wydatkowania środków finansowych, m.in.: skrócenie terminu na ogłoszenie wykazu centralnych zamówień publicznych oraz na zgłaszanie zapotrzebowania przez jednostki, rozszerzenie zakresu przedmiotowego obowiązywania systemu zamówień centralnych, wydawanie przez Szefa KPRM jednej zgody na samodzielną realizację zamówienia dla wszystkich jednostek, związanie jednostki zamówieniem centralnym na cały okres trwania umowy.

I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych w Unii Europejskiej

1. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym są w szczególności dyrektywy oraz rozporządzenia.

W 2013 r. została opublikowana dyrektywa Rady 2013/16/UE z dnia 13 maja 2013 r. dostosowująca niektóre dyrektywy w dziedzinie zamówień publicznych w związku z przystąpieniem Republiki Chorwacji (Dz. Urz. UE L158 z 10.06.2013, str. 184).

W minionym roku na szczeblu europejskim były prowadzone dalsze uzgodnienia w zakresie dwóch nowych dyrektyw w sprawie udzielania zamówień publicznych oraz dyrektywy w sprawie udzielania koncesji, które ostatecznie zostały przyjęte przez Parlament Europejski i Radę w I kwartale 2014 r.

W przypadku rozporządzeń, w 2013 r. zostało opublikowane rozporządzenie Komisji (UE) nr 1336/2013 z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniające dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 335 z 14.12.2013, str. 17). Rozporządzenie to dotyczyło wysokości wartości progowych i obowiązuje od dnia 1 stycznia 2014 r.

Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2013 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym zawiera załącznik nr 2 do niniejszego Sprawozdania.

2. Orzecnictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

Niezwykle istotną rolę w systemie zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym w zakresie interpretacji przepisów odgrywa Trybunał Sprawiedliwości UE. W 2013 r. Trybunał orzekał 11 razy w sprawach bezpośrednio związanych z zamówieniami publicznymi.

1) Orzeczenie z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie T-235/11

Fundusz Spójności – Zmniejszenie pomocy finansowej pierwotnie przyznanej w ramach Funduszu Spójności na rzecz pięciu projektów dotyczących wprowadzenia linii sieci kolejowej dużych prędkości w Hiszpanii – Czas na podjęcie decyzji – Artykuł 109, ustęp 2 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1164/94 – Artykuł 18, ustęp 3 rozporządzenia (WE) nr 1386/2002 – Dodatkowe dostawy – Dodatkowe roboty budowlane lub usługi – Pojęcie „nieprzewidzianej okoliczności” – Artykuł 20, ust. 2 lit. e i f dyrektywy 93/38/EWG.

W sprawie T-235/11, Królestwo Hiszpanii przeciwko Komisji Europejskiej, której przedmiotem był wniosek o stwierdzenie nieważności ostatecznej decyzji C (2011) 1023 Komisji z dnia 18 lutego 2011 r., obniżającej wymiar pomocy finansowej przyznanej z Funduszu Spójności na rzecz etapów projektu zatytułowanych „Dostawa i instalacja infrastruktury kolejowej na linii kolei dużych prędkości Madryt- Saragossa-Barcelona-Granica francuska. Odcinek Madryt-Lleida” (CCI 1999.ES.16.C.PT.001), „Linia kolei dużych prędkości Madryt-Barcelona. Odcinek Lleida-Martorell (platforma, etap 1)” (CCI 2000.ES.16.C.PT.001), „Linia kolei dużych prędkości Madryt-Saragossa-Barcelona- Granica francuska. Dostęp kolejowy do nowego dworca w Saragossie” (CCI 2000.ES.16.C.PT.003), „Linia kolei dużych prędkości Madryt-Barcelona-Granica francuska. Odcinek Lleida-Martorell. Pododcinek X-A (Olèrdola-Avinyonet del Penedés)” (CCI 2001.ES.16.C.PT.007), „Nowy dostęp kolejowy do linii kolei dużych prędkości w Lewancie. Pododcinek – La Gineta-Albacete (platforma)” (CCI 2004.ES.16.C.PT.014) oraz, tytułem ewentualnym, wniosek o częściowe stwierdzenie nieważności tej decyzji w zakresie dotyczącym korekt zastosowanych przez Komisję. W przedmiotowej sprawie Trybunał oddalił skargę Królestwa Hiszpanii.

2) Orzeczenie z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie C-386/11 Piepenbrock

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Pojęcie „zamówienie publiczne” – Artykuł 1 ust. 2 lit. a – Umowa zawarta między dwiema jednostkami samorządu terytorialnego – Przekazanie przez jedną jednostkę obowiązku utrzymania w czystości niektórych ze swoich lokali innej jednostce w zamian za rekompensatę finansową.

W sprawie C-386/11 mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberlandesgericht Düsseldorf (Niemcy) postanowieniem z dnia 6 lipca 2011 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 lipca 2011 r., w postępowaniu Piepenbrock Dienstleistungen GmbH & Co. KG przeciwko Kreis Düren, przy udziale Stadt Düren.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczył wykładni art. 1 ust. 2 lit. a dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielenia zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, str. 114, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 132).

Wniosek ten został złożony w ramach sporu między spółką Piepenbrock Dienstleistungen GmbH & Co. KG a Kreis Düren (powiat Düren, Niemcy) w przedmiocie projektu umowy, mocą której powiat przeniósłby na Stadt Düren (miasto Düren) obowiązek

utrzymania w czystości budynków położonych na terenie miasta, lecz należących do Kreis Düren i wykorzystywanych przez powiat, w zamian za rekompensatę finansową.

Przedmiotem postępowania głównego była umowa, mocą której (bez ustanawiania współpracy mającej na celu realizację wspólnej misji publicznej między umawiającymi się jednostkami publicznymi) jednostka publiczna powierza innej jednostce publicznej zadanie utrzymania w czystości określonych budynków wykorzystywanych na cele biurowe, pomieszczeń administracyjnych oraz szkół. Jednocześnie, jednostka ta zastrzega sobie prawo kontroli odpowiedniego wykonania tego zadania, w zamian za rekompensatę finansową mającą odpowiadać poniesionym kosztom przy realizacji tego zadania. Druga z jednostek jest natomiast uprawniona do skorzystania z podmiotów trzecich, ewentualnie posiadających zdolność funkcjonowania na rynku, w celu realizacji tego zadania.

W przedmiotowym postępowaniu Trybunał orzekł, że umowa, taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego, stanowi zamówienie publiczne na usługi w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

3) Orzeczenie z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie C-100/12 Fastweb

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 89/665/EWG – Odwołanie w dziedzinie zamówień publicznych – Odwołanie od decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego wniesione przez oferenta, którego oferta nie została wybrana – Odwołanie oparte na okoliczności, że wybrana oferta nie jest zgodna z wymogami technicznymi zamówienia – Odwołanie wzajemne wybranego oferenta, którego podstawą jest niezachowanie w ofercie przedstawionej przez oferenta wnoszącego odwołanie niektórych wymogów technicznych zamówienia – Obydwie oferty niezgodne z wymogami technicznymi zamówienia – Orzecznictwo krajowe nakazujące wcześniejsze zbadanie odwołania wzajemnego i w przypadku gdy jest ono uzasadnione uznanie odwołania za niedopuszczalne bez badania istoty sprawy – Zgodność z prawem Unii.

W sprawie C-100/12 mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Włochy) postanowieniem z dnia 25 stycznia 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 24 lutego 2012 r., w postępowaniu Fastweb SpA przeciwko Azienda Sanitaria Locale di Alessandria, przy udziale: Telecom Italia SpA, Path-Net SpA.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. Urz. UE L 395 z 30.12.1989, s. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, str. 246), zmienionej dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, s. 31).

Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Fastweb SpA a Azienda Sanitaria Locale di Alessandria (lokalnym organem ds. opieki zdrowotnej w Alessandria) oraz Telecom Italia SpA i jej spółką zależną, Path-Net Sp, dotyczącego udzielenia zamówienia publicznego tej spółce zależnej.

W swym pytaniu sąd odsyłający dążył do ustalenia, czy przepisy dyrektywy 89/665, a w szczególności jej art. 1 i 2, należy interpretować w ten sposób, że jeżeli w ramach postępowania odwoławczego wybrany oferent podniesie zarzut niedopuszczalności (oparty na braku legitymacji oferenta, który wniósł odwołanie z uwagi na fakt, że oferta, którą przedstawił ten ostatni powinna była zostać odrzucona przez instytucję zamawiającą z uwagi na jej niezgodność z wymogami technicznymi określonymi w specyfikacji warunków zamówienia), rzeczonemu artykule 1 ust. 3 sprzeciwia się temu, aby to odwołanie zostało uznane za niedopuszczalne w wyniku uprzedniego badania wskazanego zarzutu niedopuszczalności, jeżeli sam wnoszący odwołanie kwestionuje prawidłowość oferty wybranego oferenta na tej samej podstawie, a tylko te dwa podmioty gospodarcze złożyły

ofertę. Analizując okoliczności przedmiotowej sprawy i odnosząc się do postawionego pytania, trybunał orzekł, że artykuł 1 ust. 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, zmienionej dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. mówiący, że:

„Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który poniósł szkodę lub może ponieść szkodę w wyniku domniemanego naruszenia”

należy interpretować w następujący sposób, że

przepis ten sprzeciwia się temu, aby rzezone odwołanie zostało uznane za niedopuszczalne w wyniku uprzedniego badania tego zarzutu niedopuszczalności, bez rozstrzygnięcia w przedmiocie zgodności ze wskazanymi wymogami technicznymi zarówno oferty wybranego oferenta, któremu udzielono zamówienia jak i oferty oferenta, który wniósł odwołanie.

4) Orzeczenie z dnia 12 września 2013 r. w sprawie C-526/11 IVD GmbH

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Artykuł 1 ust. 9 akapit drugi lit. c – Pojęcie podmiotu prawa publicznego – Przesłanka dotycząca finansowania działalności, kontroli zarządzania albo kontroli działalności przez państwo, jednostki samorządu terytorialnego lub inne podmioty prawa publicznego – Izba zawodowa lekarzy – Przewidziane ustawą finansowanie w postaci składek uiszczanych przez członków tej izby – Wysokość składek określona przez zgromadzenie wskazanej izby – Autonomia tej izby w przedmiocie określania zakresu i zasad wykonania jej zadań ustawowych.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. c dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi .

Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy IVD GmbH & Co. KG a lekarską izbą zawodową Westfalii Lippe (Ärzttekammer Westfalen Lippe) dotyczącego decyzji tej izby o udzieleniu zamówienia innemu przedsiębiorstwu w wyniku postępowania przetargowego.

W wyniku przeprowadzonej analizy oraz z uwagi na przeprowadzone ustalenia, Trybunał wydał wyrok, w którym stwierdził, że, artykuł 1 ust. 9 akapit drugi lit. c dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że podmiot taki jak izba zawodowa prawa publicznego nie spełnia kryterium dotyczącego finansowania w przeważającej części przez władze publiczne, jeżeli podmiot ten jest finansowany w przeważającej mierze z uiszczanych przez jego członków składek, których wysokość jest ustalana i które są pobierane zgodnie z obowiązującym prawem przez ten podmiot, w sytuacji gdy ustawa ta nie określa zakresu i zasad działań podejmowanych przez wskazany podmiot przy wypełnianiu powierzonych mu prawem zadań, które mają finansować te składki, ani też nie spełnia on kryterium dotyczącego kontroli zarządzania przez władze publiczne wyłącznie z uwagi na fakt, że decyzja, na mocy której podmiot ten określa wysokość rzeczonych składek, musi być zatwierdzona przez organ nadzoru.

5) Orzeczenie z dnia 26 września 2013 r. w sprawie C-115/12 P

Odwołanie – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – Wspólnotowa interwencja strukturalna w regionie Martynika – Zmniejszenie pomocy finansowej – Zamówienia publiczne na roboty budowlane – Zgodność działań z przepisami Unii – Koordynacja procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane –

Dyrektywa 93/37/EWG – Artykuł 2 – Pojęcie „bezpośredniego subsydiowania” – Pojęcie „obiektów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych”.

W przedmiotowej sprawie Republika Francuska wnosi w odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie T-488/10 Francja przeciwko Komisji, w którym oddalił on jej skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2010) 5229 z dnia 28 lipca 2010 r. w sprawie cofnięcia części wkładu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) z tytułu jednolitego dokumentu programowania celu nr 1 na rzecz wspólnotowej interwencji strukturalnej w regionie Martynika we Francji.

Odwołanie zostało oddalone przez Trybunał.

6) Orzeczenie z dnia 10 października 2013 r. w sprawie C-94/12

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Sytuacja ekonomiczna i finansowa – Kwalifikacje techniczne lub zawodowe – Artykuł 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 – Możliwość powołania się przez podmiot gospodarczy na sytuację innych podmiotów – Artykuł 52 – System certyfikacji – Zamówienia publiczne na roboty budowlane – Przepisy krajowe nakładające obowiązek posiadania certyfikatu kwalifikacji odpowiadającego kategorii i wartości robót budowlanych, będących przedmiotem zamówienia – Zakaz powoływania się na certyfikaty wielu podmiotów w odniesieniu do robót budowlanych należących do tej samej kategorii.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 47 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi .

Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Swm Costruzioni 2 SpA i Mannocchi Luigino DI, przedsiębiorstwami, które utworzyły konsorcjum (Raggruppamento Temporaneo di Imprese - RTI), a Provincia di Fermo, dotyczącego decyzji tej ostatniej o wykluczeniu wskazanego RTI z postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane.

Biorąc pod uwagę przeprowadzone ustalenia, w przedmiotowej sprawie Trybunał wydał następujący wyrok wskazując, że artykuł 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi w związku z art. 44 ust. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisowi krajowemu takiemu jak ten będący przedmiotem postępowania głównego, który zakazuje co do zasady podmiotom gospodarczym uczestniczącym w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane powoływania się na kwalifikacje wielu przedsiębiorstw w odniesieniu do danej kategorii kwalifikacji.

7) Orzeczenie z dnia 10 października 2013 r. w sprawie C-336/12 Manova

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Zasada równego traktowania – Procedura ograniczona – Ogłoszenie o zamówieniu – Wymaganie załączenia do zgłoszenia ostatniego opublikowanego sprawozdania finansowego – Brak owego sprawozdania w zgłoszeniach niektórych kandydatów – Prawo instytucji zamawiającej do wezwania tych kandydatów do przedstawienia sprawozdania po upływie terminu zgłoszenia.

Sprawa C-336/12 ma za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni zasady równego traktowania.

Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (duńskim ministerstwem nauki, innowacji i szkolnictwa wyższego) a Manova A/S („spółka Manova”) w przedmiocie prawidłowości

postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego przez Undervisningsministeriet (duńskie ministerstwo edukacji).

W świetle powyższych rozważań na pytanie prejudycjalne Trybunał udzielił odpowiedzi wskazując, iż zasadę równego traktowania należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie wezwaniu kandydata przez instytucję zamawiającą, po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do przedstawienia dokumentów opisujących sytuację kandydata, na przykład sprawozdań finansowych, co do których można w sposób obiektywny ustalić, iż istniały przed upływem terminu zgłoszeń, o ile w materiałach dotyczących zamówienia nie zawarto wyraźnego wymogu przedstawienia takich dokumentów pod rygorem wykluczenia kandydata. Żądanie takie nie może powodować nieuzasadnionego bardziej lub mniej korzystnego traktowania kandydata lub kandydatów, do których zostało skierowane.

8) Orzeczenie z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie C-221/12

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 49 TFUE – Swoboda przedsiębiorczości – Artykuł 56 TFUE – Swoboda świadczenia usług – Zasady równego traktowania i niedyskryminacji – Obowiązek przejrzystości – Zakres stosowania – Porozumienie zawarte między podmiotami publicznymi państwa członkowskiego a przedsiębiorstwem z tego samego państwa członkowskiego – Przeniesienie przez te podmioty działalności polegającej na świadczeniu usług telewizyjnych, a także, na czas określony, wyłącznego prawa użytkowania ich sieci kablowych na przedsiębiorstwo z rzeczono państwa członkowskiego – Możliwość powołania się przez przedsiębiorcę z tego samego państwa członkowskiego na art. 49 TFUE i 56 TFUE przed sądami tego państwa członkowskiego – Brak ogłoszenia przetargu – Względy uzasadniające – Istnienie wcześniejszego porozumienia – Transakcja mająca na celu zakończenie sporu dotyczącego interpretacji tego porozumienia – Ryzyko obniżenia wartości przeniesionej działalności.

Sprawa C-221/12 miała za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Wniosek został złożony przez Raad van State van België (Belgia) postanowieniem z dnia 2 maja 2012 r. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 49 TFUE i 56 TFUE.

Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Belgacom NV a czterema stowarzyszeniami międzygminnymi, Interkommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen, Inter-Media, West-Vlaamse Energieen Teledistributiemaatschappij oraz Provinciale Brabantse Energiemaatschappij w przedmiocie różnych decyzji, którymi te ostatnie wyraziły zgodę na zawarcie, bez ogłaszania przetargu, porozumień przewidujących przeniesienie na Telenet NV ich działalności polegającej na świadczeniu usług telewizyjnych i umów abonamentu telewizyjnego zawartych przez ich klientów, a także, na czas określony, praw pokrewnych do ich sieci kablowych i przyznanie prawa dzierżawy tych sieci.

W przedmiotowym postępowaniu Trybunał orzekł, że, artykuły 49 TFUE i 56 TFUE powinno się interpretować w ten sposób, że przedsiębiorca z danego państwa członkowskiego może powołać się przed sądami tego państwa członkowskiego na naruszenie obowiązku przejrzystości wywodzonego z powyższych artykułów w związku z zawarciem porozumienia, na podstawie którego jeden podmiot lub więcej podmiotów publicznych rzeczono państwa członkowskiego albo udziela przedsiębiorcy z tego samego państwa członkowskiego koncesji na usługi mającej niewątpliwie znaczenie transgraniczne, albo przyznaje przedsiębiorcy wyłączne prawo wykonywania działalności gospodarczej mającej takie znaczenie. Ponadto, artykuły 49 TFUE i 56 TFUE powinno się interpretować w ten sposób, że:

- wola nienaruszania określonych praw do użytkowania należących do podmiotów publicznych sieci kablowych, które na mocy wcześniejszego porozumienia zostały przez nie przyznane przedsiębiorcy, nie może uzasadniać sprzecznego z prawem Unii rozszerzenia tego porozumienia w postaci bezpośredniego udzielenia koncesji na usługi lub wyłącznego prawa wykonywania działalności mającej niewątpliwie znaczenie transgraniczne, nawet jeśli następuje to w celu zakończenia sporu zaistniałego między

zainteresowanymi stronami, ze względu całkowicie niezależnych od ich woli, co do zakresu tego porozumienia;

- powody natury gospodarczej, takie jak chęć uniknięcia obniżenia wartości działalności gospodarczej, nie stanowią nadrzędnych względów interesu ogólnego mogących uzasadnić bezpośrednio udzielenie koncesji na usługi dotyczące tej działalności lub wyłączne prawo wykonywania tej działalności i mające niewątpliwe znaczenie transgraniczne, z odstępniem od zasad równego traktowania i niedyskryminacji ustanowionych przez rzeczony artykuły.

9) Orzeczenie z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie C-388/12 Comune di Ancona

Fundusze strukturalne – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – Wkład finansowy jednego z tych funduszy – Kryteria kwalifikowalności wydatków – Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 – Artykuł 30 ust. 4 – Zasada trwałości działania – Pojęcie „znacznej modyfikacji” działania – Udzielenie koncesji bez uprzedniego ogłoszenia i przeprowadzenia postępowania przetargowego.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 30 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz. Urz. UE L 161, s. 1 – wyd. spec. W jęz. polskim, rozdz. 14, t. 1, s. 31).

Wniosek ten został złożony w ramach sporu, jaki powstał między włoskimi jednostkami samorządu terytorialnego: Comune di Ancona (gminą Ankona) a Regione Marche (regionem Marchia) w przedmiocie wydanej przez władze regionalne decyzji w przedmiocie cofnięcia i odzyskania pomocy finansowej, która została wypłacona gminie Ankona z tytułu projektu budowy wyciągu do holowania statków.

W przedmiotowej sprawie, Trybunał orzekł, iż artykuł 30 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych należy interpretować w taki sposób, iż przepis ten dotyczy również modyfikacji zaistniałych we wskazanym w tym przepisie pięcioletnim okresie, które zaszły już po realizacji danego obiektu, a w szczególności – podczas zarządzania nim.

Artykuł 30 ust. 4 rozporządzenia nr 1260/1999 należy interpretować w taki sposób, iż, aby móc ocenić, czy udzielenie koncesji nie powoduje powstania po stronie organu udzielającego koncesji znacznych przychodów lub nienależnej korzyści po stronie koncesjonariusza, nie ma potrzeby uprzedniego sprawdzania, czy powierzony obiekt został poddany znacznym modyfikacjom.

Artykuł 30 ust. 4 rozporządzenia nr 1260/1999 należy interpretować w ten sposób, iż dotyczy on zarówno przypadku modyfikacji fizycznej, gdy zrealizowany obiekt nie odpowiada temu przewidzianemu w projekcie, którego dofinansowanie zostało zatwierdzone, jak i modyfikacji funkcjonalnej, przy czym w przypadku modyfikacji polegającej na wykorzystywaniu obiektu do prowadzenia rodzajów działalności innych niż to, które zostało przewidziane w projekcie, którego dofinansowanie zostało zatwierdzone, taka zmiana musi być w stanie znacząco zmniejszyć możliwość zrealizowania za pomocą danego działania przypisanego mu celu.

W okolicznościach takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym prawo Unii nie stoi na przeszkodzie przeprowadzonemu z pominięciem procedury przetargowej udzieleniu koncesji na świadczenie związanej z obiektem usługi publicznej, jeśli to udzielenie zostało dokonane zgodnie z zasadą przejrzystości, której przestrzeganie –niekoniecznie wiążące się z obowiązkiem przeprowadzenia przetargu – winno umożliwić przedsiębiorstwu mającemu siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym ma siedzibę podmiot udzielający koncesji, uzyskanie odpowiednich informacji dotyczących koncesji przed jej udzieleniem, efektem czego przedsiębiorstwo to miałoby w odpowiednim przypadku możliwość wyrażenia zainteresowania jej otrzymaniem; sprawdzenie tego należy do sądu odsyłającego.

10) Orzeczenie z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie C-561/12 Nordecon

Zamówienia publiczne – Procedura negocjacyjna z publikacją ogłoszenia – Możliwość negocjowania przez instytucję zamawiającą ofert niezgodnych z wiążącymi wymaganiami specyfikacji technicznych określonych w dokumentacji przetargowej dotyczącej zamówienia.

Sprawa C-561/12 ma za przedmiot wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, złożony przez Riigikohus (Estonia) postanowieniem z dnia 23 listopada 2012 r.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 30 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Nordecon AS, następcą prawnym Nordecon Infra AS i Ramboll Eesti AS a Rahandusministeerium (ministerstwem finansów), w przedmiocie unieważnienia procedury udzielenia zamówienia publicznego z publikacją ogłoszenia.

W przedmiotowej sprawie, Trybunał orzekł, iż artykuł 30 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi nie upoważnia instytucji zamawiającej do negocjowania z oferentami takich ofert, które nie odpowiadają wiążącym wymaganiom ustanowionym w specyfikacjach technicznych zamówienia.

11) Orzeczenie z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie C-425/12 Portgas

Procedury udzielania zamówień publicznych w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji – Dyrektywa 93/38/EWG – Brak transpozycji do prawa wewnętrznego – Możliwość powołania się przez państwo na tę dyrektywę wobec podmiotu posiadającego koncesję na świadczenie usług publicznych w braku transpozycji tego aktu prawnego do prawa wewnętrznego.

Przedmiotem sprawy C-425/12 był wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunal Administrativo e Fiscal do Porto (Portugalia), w postępowaniu Portgás – Sociedade de Produção e Distribuição de Gás SA przeciwko Ministério da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Rady 93/38/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, zmienionej przez dyrektywę 98/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r.

Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Portgás – Sociedade de Produção e Distribuição de Gás SA („Portgás”) a Ministério da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território (ministerstwem rolnictwa, gospodarki morskiej, środowiska i zagospodarowania przestrzennego) w przedmiocie decyzji nakazującej zwrot pomocy finansowej przyznanej Portgásowi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na tej podstawie, że przy nabywaniu liczników gazowych od innej spółki Portgás nie przestrzegał zasad prawa Unii dotyczących zamówień publicznych.

W przedmiotowym postępowaniu, Trybunał orzekł, że artykuł 4 ust. 1, art. 14 ust. 1 lit. c ppkt (i) i art. 15 dyrektywy Rady 93/38/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, zmienionej przez dyrektywę 98/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. należy interpretować w ten sposób, że nie można powoływać się na nie wobec prywatnego przedsiębiorstwa tylko z tego względu, że ma ono status podmiotu posiadającego wyłączną koncesję na świadczenie usług użyteczności publicznej objętego zakresem podmiotowym tej dyrektywy, skoro rzeczona dyrektywa nie została jeszcze transponowana do wewnętrznego porządku prawnego danego państwa członkowskiego.

Tego rodzaju przedsiębiorstwo, któremu na podstawie aktu organu władzy publicznej powierzono świadczenie pod kontrolą tego organu usług użyteczności publicznej i które w tym celu dysponuje uprawnieniami wykraczającymi poza normy obowiązujące w stosunkach między jednostkami, ma obowiązek przestrzegania przepisów dyrektywy 93/38 zmienionej przez dyrektywę 98/4, a zatem organy władzy państwa członkowskiego mogą się wobec niego powołać na te przepisy.

3. Złota Księga dobrych praktyk w elektronicznych zamówieniach publicznych

Pod koniec kwietnia 2013 r. Komisja Europejska opublikowała na swojej stronie internetowej Złotą Księgę dobrych praktyk w elektronicznych zamówieniach publicznych (*ang. Golden Book of e-Procurement Good Practices*).

Wyniki badania zaprezentowane w Księdze składają się z zestawu 24 dobrych praktyk, które zostały wyodrębnione i opisane. Informacje zawarte w Księdze opierają się na analizie 28 platform e-zamówień w 18 krajach europejskich.

Praktyki przedstawione w Księdze mają pomóc w lepszym funkcjonowaniu systemów e-zamówień i odnoszą się między innymi do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw oraz zamówień o charakterze transgranicznym realizowanych z wykorzystaniem platform elektronicznych.

4. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Kompleksowe e-zamówienia jako środek modernizacji administracji publicznej”

W dniu 26 czerwca 2013 r. Komisja Europejska opublikowała Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Kompleksowe e-zamówienia jako środek modernizacji administracji publicznej” (COM(2013) 453 final) stanowiący podsumowanie stanu wdrożenia e-zamówień w Unii Europejskiej, zgodnie z planem przewidzianym w „Strategii na rzecz e-zamówień” (COM(2012) 179 final).

Jak wskazano w komunikacie, państwa członkowskie powinny wykorzystać szansę, jakie wiążą się z wdrożeniem kompleksowych e-zamówień, aby usprawnić proces udzielania zamówień publicznych, a także zasadniczo zmodernizować funkcjonowanie swoich administracji publicznych.

5. Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych

Komisja Europejska opublikowała 26 czerwca 2013 r. – wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (COM(2013) 449 final), wskazując że przejście na „bezpapierową” administrację publiczną, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, stanowi ważny cel dla Unii Europejskiej i państw członkowskich. Narzędziem, który może pomóc w osiągnięciu tego celu jest e-fakturowanie.

Nowa europejska norma dotycząca e-fakturowania zostanie sporządzona przez odpowiedni europejski organ normalizacyjny, tj. Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) na zlecenie Komisji Europejskiej.

Dyrektywa w sprawie e-fakturowania została przyjęta przez Parlament Europejski w kwietniu 2014 r.

6. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zapobieganie uzależnieniu od jednego dostawcy: tworzenie otwartych systemów ICT (*ang. Information and Communication Technologies*) poprzez lepsze wykorzystywanie norm w zamówieniach publicznych”

W dniu 25 czerwca 2013 r. został opublikowany Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zapobieganie uzależnieniu od jednego dostawcy: tworzenie otwartych systemów ICT poprzez lepsze wykorzystywanie norm w zamówieniach publicznych” (COM(2013) 455 final).

W komunikacie Komisja odwołuje się do dokumentu „Przewodnik dotyczący udzielania zamówień na systemy ICT oparte na normach”, którego podstawę stanowią najlepsze praktyki niektórych państw członkowskich aktywnie działających w celu przezwyciężenia trudności jakich doświadczają instytucje sektora publicznego przy udzielaniu zamówień publicznych na systemy ICT.

7. Raport „Identyfikacja i ograniczenie korupcji w zamówieniach publicznych w Unii Europejskiej”

W dniu 1 października 2013 r. na stronie internetowej Europejskiego Urzędu do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) będącego częścią Komisji Europejskiej został opublikowany Raport „Identifying and Reducing Corruption in Public Procurement in the EU” (tłum. robocze „Identyfikacja i ograniczenie korupcji w zamówieniach publicznych w Unii Europejskiej”). Raport został przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej (Europejskiego Urzędu do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych) przez konsorcjum podmiotów składającym się z firmy Pricewaterhouse Coopers oraz firmy Ecorys we współpracy z Uniwersytetem w Utrechcie oraz innymi ekspertami. Podstawą dla przygotowania Raportu były badania mające na celu identyfikację zakresu i kosztów korupcji w zamówieniach publicznych, prowadzone od marca 2012 r. do maja 2013 r. w ramach pięciu obszarów gospodarki (roboty budowlane w zakresie dróg i kolei, sektor wody i odpadów, roboty budowlane w zakresie użyteczności publicznej/miejskiej, szkolenia, badania i rozwój/wysokie technologie/produkty medyczne) w ośmiu wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej (Francja, Węgry, Włochy, Litwa, Holandia, Polska, Hiszpania i Rumunia).

Głównym celem przedmiotowego Raportu jest przedstawienie metodologii oraz narzędzi dla Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich Unii Europejskiej, które to narzędzia pozwolą oszacować koszty korupcji w zamówieniach publicznych. Ponadto, Raport prezentuje instrumenty i działania, które mogą przyczynić się do zapobiegania, wykrywania i zwalczania korupcji w zamówieniach publicznych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Szacunki oparte na danych pochodzących z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach przekazanych przez zamawiających, wskazują, że wartość rynku zamówień publicznych udzielanych na podstawie przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych w roku 2013 wyniosła ok. 143,2 mld zł. Oznacza to, że w porównaniu do roku 2012, w którym wartość rynku została oszacowana na ok. 132,7 mld zł, wydatki na zamówienia publiczne wzrosły o prawie 8%.

Dla porównania, kwota zamówień publicznych udzielonych w roku 2011 została oszacowana na poziomie 144,1 mld zł, a w roku 2010 – 167 mld zł.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ok. 8,76% produktu krajowego brutto (PKB) z roku 2013¹⁾.

Wartości polskiego rynku zamówień publicznych za lata 2010 – 2013 przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 3 do niniejszego Sprawozdania.

W przypadku postępowań o wartości od 14.000 euro do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota wyniosła 41,0 mld zł (w roku 2012 – 38,3 mld zł; w 2011 – 40,6 mld zł a w 2010 – 48,5 mld zł).

Natomiast w odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 102,2 mld zł (w roku 2012 – 94,4 mld zł; w 2011 – 103,5 mld zł a w 2010 – 118,5 mld zł).

W związku ze zmianami przepisów określających zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach wprowadzonymi w roku 2013, zakres danych zawartych w rocznych sprawozdaniach został rozszerzony o dane dotyczące zamówień udzielanych z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Jak wynika z przekazanych sprawozdań, w roku 2013 na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp określonych w art. 4 oraz art. 136-138 udzielono zamówień na kwotę ok. 74,7 mld zł, z tego 23,8 mld zł wydatkowano na zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro.

Liczbę i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów ustawy Pzp określonych w art. 4 oraz art. 136-138 przedstawia załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.2. Zamawiający

Zgodnie z przepisami ustawy - Prawo zamówień publicznych podmiotami zobowiązanymi do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych są jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Odmienne niż w latach ubiegłych obowiązek przekazania sprawozdania o udzielonych zamówieniach za rok 2013 dotyczył również zamawiających, którzy udzielili zamówień na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp określonych w art. 4 oraz art. 136-138.

Ogólna liczba sprawozdań a więc i liczba zamawiających w roku 2013 wyniosła 37.557. Z tego 18.194 zamawiających wskazało, że udzielało zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie - Prawo zamówień publicznych (w roku 2012 – 14.232; w 2011 – 13.890; w 2010 – 13.765). Pozostała część zamawiających (19.363) udzielała zamówień tylko na podstawie wyłączeń ustawowych.

Największą grupę zamawiających stanowiła administracja samorządowa (64,23% zamawiających). Kolejne grupy to administracja rządowa terenowa oraz inna, niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej (po 3,46% zamawiających). Około 2,61% ogólnej liczby zamawiających

¹⁾ Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2013 r. (M. P. z 2014 r. poz. 354) produkt krajowy brutto (PKB) w 2013 r. (w cenach bieżących) ukształtował się na poziomie 1.635,7 mld zł.

to samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, a 1,65% – zamawiający udzielający zamówień sektorowych. Następnie ok. 1,44% zamawiających stanowiły podmioty prawa publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy; ponad 1,17% – organy kontroli państwowej lub ochrony prawa, sądy lub trybunały; ok. 0,50% – administracja rządowa centralna; ok. 0,46% – uczelnie publiczne; 0,31% – zamawiający udzielający zamówień ze środków publicznych lub finansowanych przez określone podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy, a 0,03% – instytucje ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Pozostałe 20,68% zamawiających określiło się jako inne podmioty.

II.1.3. Struktura rynku

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w roku 2013 najistotniejszą część rynku stanowiły roboty budowlane. Jak wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, wartość zakontraktowanych środków na roboty budowlane stanowiła 38% ogólnej kwoty udzielonych zamówień (w roku 2012 – 45%; w 2011 – 39%; w 2010 – 43%). Pomimo dużego odsetka wartości, liczba postępowań na roboty budowlane w 2013 r. stanowiła jedynie 23% wszystkich postępowań (w roku 2012 i 2011 – 25%; w 2010 – 28%).

Zamówienia na dostawy w roku 2013 stanowiły 30% wartości wydatkowanych środków i 40% ogólnej liczby udzielonych zamówień (w roku 2012 odpowiednio – 27% i 39%; w 2011 – 28% i 38%; w 2010 – 20% i 36%).

Natomiast kontrakty na usługi stanowiły 32% ogólnej wartości udzielonych zamówień oraz 37% liczby udzielonych zamówień (w roku 2012 odpowiednio – 28% i 36%; w 2011 – 33% i 37%; w 2010 – 37% i 36%).

Strukturę postępowań w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 5 do niniejszego Sprawozdania.

Zamówienia na roboty budowlane najczęściej udzielali zamawiający, którzy określili się jako inna, niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Odsetek robót budowlanych w ogólnej liczbie zamówień udzielonych w roku 2013 przez tę grupę zamawiających stanowił 36%.

W przypadku dostaw najczęściej zamawiającymi była, podobnie jak w latach poprzednich, służba zdrowia – ok. 78% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających stanowiły dostawy (w latach 2010-2012 także 78%).

Natomiast najczęstszym odbiorcą usług była administracja rządowa centralna – 57% ogółu przetargów w tej grupie zamawiających (w roku 2012 i 2011 – 49%; w 2010 – 48%).

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 6 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Zamówienia sektorowe, tzn. udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, są specyficzną częścią rynku zamówień publicznych, mającą na niego istotny wpływ.

Stosunkowo niewielka grupa podmiotów ma bowiem znaczący udział w ogólnej wartości rynku, a średnia wartość przetargów „sektorowych” jest wyraźnie wyższa niż średnia wartość wszystkich przetargów. Wynika to przede wszystkim z samej konstrukcji przepisów dotyczących obowiązku stosowania przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych. W roku 2013 obowiązkowi takiemu podlegały zamówienia, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 400.000 euro dla dostaw i usług oraz kwotę 5.000.000 euro dla robót budowlanych.

Jak wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, w roku 2013 na podstawie przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych udzielono 2.826 zamówień sektorowych (w roku 2012 – 2.054; w 2011 – 2.490; w 2010 – 2.196). Wartość udzielonych zamówień sektorowych wyniosła w 2013 r. 34,033 mld zł (w roku 2012 – 41,934 mld zł a w 2011 i 2010 po 43,7 mld zł).

Zamówienie o największej wartości zostało udzielone przez „PKP Intercity” S.A. z Warszawy na dostawę 20 elektrycznych zespołów trakcyjnych wraz ze świadczeniem usług ich utrzymania na kwotę 1,318 mld zł.

Ogólnie, największą kwotę zamówień wydatkowano w sektorze poszukiwania i wydobywania węgla i innych paliw stałych – ponad 8,442 mld zł. Przedsiębiorstwa działające w sektorze produkcji, transportu oraz dystrybucji gazu i energii cieplnej wydatkowały ok. 7,202 mld zł, a w sektorze usług kolejowych – ok. 6,609 mld zł. Kolejnymi pod względem wartości udzielonych zamówień były: sektor elektroenergetyczny – 6,574 mld zł; sektor miejskiego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego – 1,951 mld zł; sektor wodny – 1,162 mld zł oraz sektor związany z działalnością dotyczącą portów lotniczych – 1,090 mld zł. W pozostałych trzech sektorach (usługi pocztowe, działalność dotycząca portów wodnych oraz poszukiwanie i wydobywanie gazu i ropy naftowej) w sumie wydatkowano nieco ponad 1,003 mld zł.

Pod względem liczby udzielanych zamówień najwięcej zamówień sektorowych dotyczyło dostaw – 47% zamówień (w roku 2012 – 45%; w 2011 i 2010 – 54%) a następnie usług – 44% (w roku 2012 – 47%; w 2011 – 39%; w 2010 – 41%). Pozostałe 9% zamówień dotyczyło robót budowlanych (w roku 2012 – 8%; w 2011 – 7%; w 2010 – 5%).

Nieco odmiennie kształtowała się struktura wartościowa zamówień sektorowych. Prawie 37% środków wydatkowano na usługi (w roku 2012 – 32%; w 2011 – 54%; w 2010 – 71%), dostawy stanowiły 35% wartości udzielonych zamówień (w roku 2012 – 20%; w 2011 – 36%; w 2010 – 21%) a roboty budowlane – 28% (w roku 2012 – 48%; w 2011 – 10%; w 2010 – 8%).

Podobnie, jak w przypadku pozostałych zamówień, zamówienia sektorowe udzielane są przede wszystkim w trybie przetargu nieograniczonego. W roku 2013 w tym trybie udzielono 79% zamówień (w roku 2012 – 73%; w 2011 – 77%, w 2010 – 74%).

Następnie udzielano zamówień w trybie zamówienia z wolnej ręki – 10% postępowań (w roku 2012 – 13%; w 2011 – 10%; w 2010 – 11%). Przetarg ograniczony stanowił 8% zamówień (w roku 2012 – 10%; w 2011 – 8%; w 2010 – 10%), negocjacje z ogłoszeniem – 2% (w roku 2012 także 2%; w 2011 i 2010 – 4%), a negocjacje bez ogłoszenia – 1% (w latach 2012-2010 także 1%).

Wartość zamówień sektorowych udzielonych w 2013 r. na podstawie wyłączeń z art. 136-138 ustawy - Prawo zamówień publicznych wyniosła 16,076 mld zł.

Liczbę oraz wartość zamówień udzielonych na podstawie poszczególnych wyłączeń przepisów ustawy Pzp przedstawia załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

W związku z wprowadzoną w roku 2013 nowelizacją przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych dotyczącą implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (tzw. dyrektywa obronnościowa) w rocznym sprawozdaniu o udzielonych

zamówieniach zostały wyodrębnione dane dotyczące zamówień udzielonych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o wartości powyżej progów unijnych.

Jak wynika z danych, w roku 2013 udzielono 52 zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na łączną kwotę 1,075 mld zł.

Dostawy stanowiły 52% zamówień (45% wartości) natomiast usługi 48% zamówień (55% wartości), natomiast nie udzielono zamówień na roboty budowlane.

Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielano przede wszystkim w trybie przetargu ograniczonego, który, obok negocjacji z ogłoszeniem, jest podstawowym trybem w tego rodzaju zamówieniach. Zamówienia w tym trybie stanowiły 56% postępowań. Kolejnym trybem stosowanym w zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa było zamówienie z wolnej ręki – 36% postępowań, a następnie tryb negocjacji z ogłoszeniem – 8% postępowań. Ze względu na wartość zamówień najwięcej środków wydatkowano w trybie negocjacji z ogłoszeniem – 40% wartości, następnie w przetargu ograniczonym – 33% wartości oraz w zamówieniu z wolnej ręki – 27% ogólnej wartości postępowań w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

Jak wynika z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach w roku 2013 dominował tryb przetargu nieograniczonego – tryb ten zastosowano w 81% przypadków. Szczegółowa struktura trybów, w jakich udzielano zamówień w roku 2013 w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Tryb	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2010	2011	2012	2013
przetarg nieograniczony	77,94%	82,07%	84,43%	81,00%
zamówienie z wolnej ręki	17,20%	13,90%	12,26%	14,73%
zapytanie o cenę	3,55%	2,91%	2,34%	3,16%
przetarg ograniczony	0,69%	0,64%	0,56%	0,56%
negocjacje bez ogłoszenia	0,29%	0,17%	0,15%	0,16%
negocjacje z ogłoszeniem	0,13%	0,14%	0,07%	0,10%
licytacja elektroniczna	0,17%	0,13%	0,17%	0,26%
dialog konkurencyjny	0,03%	0,04%	0,02%	0,03%

Pomimo niewielkiego spadku odsetka zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego oraz wzrostu odsetka zamówień udzielanych w trybach niekonkurencyjnych (zamówienia z wolnej ręki oraz zapytania o cenę) nadal odsetek postępowań zapewniający wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych utrzymuje się na poziomie ponad 82%.

Przedstawiona powyżej struktura trybów została zaprezentowana na wykresie w załączniku nr 7 do niniejszego Sprawozdania.

Jeżeli chodzi o strukturę trybów ze względu na wartość udzielonych zamówień, to przedstawia się ona w poszczególnych latach następująco:

Tryb	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2010	2011	2012	2013
przetarg nieograniczony	60,37%	67,55%	67,56%	80,42%

Tryb	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2010	2011	2012	2013
zamówienie z wolnej ręki	8,33%	8,07%	9,62%	8,02%
zapytanie o cenę	0,39%	0,38%	0,33%	0,31%
przetarg ograniczony	15,44%	10,75%	7,38%	5,54%
negocjacje bez ogłoszenia	12,27%	9,98%	2,34%	0,28%
negocjacje z ogłoszeniem	3,06%	1,24%	12,60%	2,27%
licytacja elektroniczna	0,05%	0,04%	0,05%	0,07%
dialog konkurencyjny	0,09%	1,99%	0,12%	3,08%

Jak wynika z powyższych zestawień, pomimo niewielkiego spadku odsetka liczby zamówień udzielanych w trybach poprzedzonych ogłoszeniem, wartość zamówień udzielonych w tych trybach systematycznie wzrasta i w 2013 r. stanowiła ponad 91% ogólnej wartości środków wydatkowanych na zamówienia publiczne.

W postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych, w roku 2013 tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 80,08% zamówień – odsetek ten zmalał w porównaniu do roku 2012 (84,00%).

Wzrósł natomiast udział zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 15,57% (w roku 2012 – 12,69%) oraz w trybie zapytania o cenę – do poziomu 3,53% (w roku 2012 – 2,62%).

Podobnie jak w poprzednich latach trzy wyżej wymienione tryby obejmowały prawie cały rynek zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych. Pozostałe tryby udzielania zamówień (tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz licytacja elektroniczna) zastosowano w 0,82% postępowań.

W przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych, dane z rocznych sprawozdań za rok 2013 potwierdzają również utrzymujący się od kilku lat prymat trybu przetargu nieograniczonego. Zastosowano go w 88,83% przypadków (w roku 2012 – 88,06%; w 2011 – 84,99%; w 2010 – 83,78%).

Zmalał natomiast odsetek zamówień udzielonych w trybie z wolnej ręki – 7,68% w stosunku do 8,59% w roku 2012 (w roku 2011 – 10,89%; w 2010 – 11,55%). Na prawie takim samym poziomie utrzymał się odsetek zamówień udzielanych w trybie przetargu ograniczonego – 2,57% w roku 2013; 2,53% w roku 2012 (w roku 2011 – 3,10%; w 2010 – 3,31%). Pozostałe tryby (tzn. dialog konkurencyjny, negocjacje z ogłoszeniem oraz negocjacje bez ogłoszenia) stanowiły 0,92% postępowań.

II.2.2. Czas trwania postępowania

W odniesieniu do postępowań, w których występował obowiązek publikacji zarówno ogłoszenia wszczynającego postępowanie, jak i ogłoszenia o udzieleniu zamówienia możliwe jest określenie średniego czasu potrzebnego na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia.

W oparciu o dane zawarte w ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) oraz w Dzienniku Urzędowym UE, możliwe jest określenie czasu trwania postępowania w przypadku zamówień udzielanych w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz licytacji elektronicznej (tylko w Biuletynie Zamówień Publicznych).

Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE (ogłoszenia publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych), liczony od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia, w roku 2013 wyniósł 32 dni (w 2012 i 2011 – 31 dni, w 2010 – 33 dni).

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości nie przekraczającej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 8 do niniejszego Sprawozdania.

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 32 dni (2012 – 31 dni; 2011 – 31; 2010 – 33),
- przetarg ograniczony – 62 dni (2012 – 60 dni; 2011 – 60; 2010 – 91),
- negocjacje z ogłoszeniem – 93 dni (2012 – 74 dni; 2011 – 73; 2010 – 59),
- dialog konkurencyjny – 131 dni (2012 – 76 dni; 2011 – 68; 2010 – 101),
- licytacja elektroniczna – 31 dni (2012 – 32 dni; 2011 – 33; 2010 – 32).

W roku 2013 średnio najkrócej trwała procedura udzielenia zamówienia przy wykorzystaniu trybu licytacji elektronicznej – 31 dni, natomiast średnio najdłuższą procedurą był dialog konkurencyjny i negocjacje z ogłoszeniem, które w porównaniu do poprzednich lat uległy dalszemu znacznemu wydłużeniu.

Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	38	31	31	32
Przetarg ograniczony	81	51	50	62
Negocjacje z ogłoszeniem	98	98	91	93
Dialog konkurencyjny	180	42	155	131
Licytacja elektroniczna	40	29	28	31
Średnio	39	31	31	32

W przypadku postępowań o wartości powyżej progów UE, jak wynika z ogłoszeń opublikowanych w roku 2013 przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE, przeciętny czas trwania postępowania, liczony od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia, wyniósł 92 dni (w roku 2012 – 86 dni; 2011 – 81 dni; w 2010 – 100 dni).

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości powyżej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 9 do niniejszego Sprawozdania.

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 91 dni (2012 – 86; 2011 – 80; 2010 – 99),
- przetarg ograniczony – 130 dni (2012 – 112; 2011 – 117; 2010 – 125),
- negocjacje z ogłoszeniem – 130 dni (2012 – 161; 2011 – 228; 2010 – 229),
- dialog konkurencyjny – 275 dni (2012 – 226; 2011 – 204; 2010 – 215).

Z powyższych danych wynika, że z wyjątkiem trybu negocjacji z ogłoszeniem, w którym średni czas trwania procedury skrócił się o 31 dni, w pozostałych trybach uległ on wydłużeniu.

Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowania w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w Dz.U. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	108	96	72	91
Przetarg ograniczony	203	92	156	130
Negocjacje z ogłoszeniem	409	185	107	130
Dialog konkurencyjny	336	155	238	275
Średnio	113	96	75	92

II.2.3. Kryteria oceny ofert

Z danych dotyczących postępowań o wartości poniżej progów unijnych pochodzących z ogłoszeń opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wynika, że w przypadku zamówień, w których oferty miały podlegać ocenie według ceny oraz dodatkowych kryteriów, w roku 2013 zamawiający stosowali średnio 2,54 kryteria oceny ofert. Liczba ta zmniejszyła się w porównaniu do lat poprzednich, w których utrzymywała się mniej więcej na tym samym poziomie: w roku 2012 średnia liczba kryteriów oceny ofert wyniosła 3,53; w roku 2011 – 3,61 a w 2010 – 3,63 kryteria. Na obniżenie średniej liczby zastosowanych kryteriów oceny ofert miało wpływ zmniejszenie liczby stosowanych kryteriów oceny oferty w postępowaniach na usługi - 2,68 (w roku 2012 – 3,79; w 2011 – 3,95; w 2010 – 3,85) i dostawy - 2,41 (w roku 2012 – 3,65; w 2011 – 3,64; w 2010 – 3,87). W postępowaniach na roboty budowlane średnia liczba zastosowanych kryteriów oceny ofert utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie: w 2013 r. – 2,22; w 2012 – 2,38; w 2011 i 2010 – 2,40.

W postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych cenę jako jedyne kryterium oceny ofert zastosowano, podobnie jak w roku 2012, w 92% postępowań (w roku 2011 i 2010 – w 91% postępowań).

Odsetek ten jest jednak zróżnicowany w zależności od rodzaju zamówienia. Najczęściej kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert stosowane jest przez zamawiających w postępowaniach na roboty budowlane – 95%, następnie na dostawy – 93% i na usługi – 88%.

Nieco niższy odsetek postępowań, w których zastosowano cenę jako jedyne kryterium oceny ofert występuje w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych. Jak wynika z ogłoszeń publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w roku 2013 kryterium ceny jako jedyne zostało zastosowane w 85% postępowań, co stanowiło wzrost o 9 punktów procentowych w porównaniu do 2012 r. o (w roku 2012 - 76%). Największy wpływ na ten wzrost miało częstsze wykorzystywanie przez zamawiających jako jedyne kryterium ceny w postępowaniach na usługi: w 2013 r. kryterium ceny jako jedyne zamawiający zastosowali w 82%, podczas gdy w 2012 r. – w 63%. W 2013 r. odnotowano natomiast zmniejszenie odsetka postępowań na roboty budowlane, w których zamawiający zastosowali cenę jako jedyne kryterium oceny ofert – z 91% w 2012 r. do 84%.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

Liczba ofert składanych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wskazująca na poziom zainteresowania rynkiem zamówień publicznych przez potencjalnych wykonawców może być także traktowana jako miernik konkurencyjności.

Dane zawarte w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, a więc w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, wykazują, że w roku 2013 średnia liczba ofert składanych podczas jednego postępowania była na tym samym poziomie co w roku 2012 i wyniosła 2,96 (w roku 2011 wpływało średnio 2,74 oferty a w roku 2010 – 2,76).

Najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 4,36 (w roku 2012 – 4,70; w 2011 – 3,88; w 2010 – 3,76). W postępowaniach, w których przedmiotem były dostawy składano średnio 2,48 oferty (w roku 2012 – 2,47; w 2011 – 2,39; w 2010 – 2,45), natomiast na usługi – 2,95 oferty (w roku 2012 – 2,79; 2011 – 2,65; w 2010 – 2,57).

Podobnie jak w poprzednich latach największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 39% (w roku 2012 – 40%), przy czym taka sytuacja miała miejsce przede wszystkim w postępowaniach na dostawy i usługi. W postępowaniach na roboty budowlane konkurencyjność była znacznie większa, gdyż 1 ofertę składano w 22% postępowań, natomiast 5 i więcej ofert – w 36% postępowań. Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	22,32%	41,71%	42,47%	38,80%
2	14,77%	23,41%	18,66%	20,26%
3	14,55%	14,65%	12,36%	13,80%
4	12,16%	8,34%	8,08%	8,88%
5 i więcej	36,20%	11,89%	18,43%	18,27%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

W postępowaniach, w których doszło do odrzucenia ofert, tj. w 18% przypadków, w których udzielono zamówienia, w roku 2013 średnio odrzucano 1,72 oferty i odsetek ten był taki sam jak w roku 2012. Najwięcej ofert podlegało odrzuceniu w zamówieniach na roboty budowlane – 2,04 oferty (w roku 2012 – 2,09) natomiast najmniej w postępowaniach na dostawy – 1,55 oferty (w roku 2012 – 1,50).

Z analizy ogłoszeń opublikowanych przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE, a więc w postępowaniach o wartości powyżej progów UE wynika, że w 2013 r. przeciętnie w jednym postępowaniu wpływało do zamawiającego 2,46 oferty (w roku 2012 – 2,36; w 2011 – 2,46; w 2010 – 2,48 oferty).

Najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 5,09 (w roku 2012 – 6,06; w 2011 – 5,09; w 2010 – 5,63), następnie na usługi – 2,73 oferty (w roku 2012 – 2,68; w 2011 – 2,92; w 2010 – 2,94) i na dostawy- 2,33 oferty (w roku 2012 – 2,17; w 2011 – 2,25; w 2010 – 2,30). Przeciętną liczbę ofert w jednym postępowaniu o wartości powyżej progów UE przedstawiono na wykresie w załączniku nr 10 do niniejszego Sprawozdania.

Podobnie jak w postępowaniach poniżej progów unijnych, ogółem największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 44% (w roku 2012 – 47%; w 2011 – 45%; w 2010 – 44%). Najniższa konkurencja była w postępowaniach na dostawy i usługi – 1 ofertę złożono odpowiednio w 43,5% i 46,1% postępowań, natomiast największa konkurencja była w robotach budowlanych – w 47% postępowań składano 5 i więcej ofert. Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w Dz. U. UE)

	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	15,16%	43,50%	46,07%	43,53%
2	13,08%	22,86%	19,41%	22,00%
3	13,05%	15,26%	11,98%	14,56%
4	12,01%	9,17%	7,51%	8,88%
5 i więcej	46,70%	9,21%	15,03%	11,03%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

II.2.5. Uzyskiwane ceny

Jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, a więc w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, odsetek postępowań, w których zamawiający dokonali wyboru najtańszej oferty w roku 2013 wyniósł 86,5% (w roku 2012 – 86,8%; 2011 – 88,0%; w 2010 – 88,1%).

W 4,3% przypadków różnica pomiędzy ceną oferty wybranej, a ceną oferty najtańszej wynosiła mniej niż 10%. W 2,6% przypadków różnica ta wynosiła od 10% do 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało ok. 6,6% przypadków.

Z informacji znajdujących się w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wynika, że różnice pomiędzy ceną minimalną a maksymalną wynoszące do 30% występowały odpowiednio w odsetku postępowań:

- w przypadku robót budowlanych – 36% (w 2012 – 34%; w 2011 – 40%; w 2010 – 43%),
- w przypadku dostaw – 57% (w 2012 – 56%; w 2011 – 58%; w 2010 – 58%),
- w przypadku usług – 32% (w 2012 – 34%; w 2011 – 33%; w 2010 – 35%).

Dane wskazują, że oferty na dostawy były najbardziej zbliżone cenowo (w 29% postępowań różnica między ceną minimalną i maksymalną nie przekroczyła 10%), natomiast w ofertach na usługi, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice pomiędzy ceną najtańszą a najdroższą były największe (w 33% postępowań różnica ta wyniosła ponad 100%).

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 11 do niniejszego Sprawozdania.

W przypadku postępowań o wartości powyżej progów UE z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez zamawiających w 2013 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, wynika, że średnio cena oferty wybranej stanowiła ok. 91% wartości, którą zamawiający oszacował wszczynając postępowanie (w roku 2012 także 91%; w 2011 – 90%, w 2010 – 89%).

Cena oferty wybranej w postępowaniach powyżej progów UE na roboty budowlane średnio stanowiła 81% wartości szacunkowej (w roku 2012 – 75%; w 2011 – 80%; w 2010 – 70%) natomiast na dostawy – cena oferty wybranej średnio stanowiła 92% wartości szacunkowej (w roku 2012 także 92%; w 2011 – 91%; w 2010 – 89%). W przypadku usług średnio cena oferty wybranej stanowiła 90% wartości szacunkowej zamówienia (w roku 2012 – 88%; w 2011 – 87%; w 2010 – 86%).

W ok. 69% (w 2012 – 68%; w 2011 – 69%; w 2010 – 73%) postępowań, szacowana przez zamawiających wartość zamówienia była wyższa od ceny oferty wybranej, natomiast w 23% (w roku 2012 także 23%; w 2011 – 21%, w 2010 – 20%) przypadków zamawiający

nie doszacował wartości i cena oferty wybranej była wyższa od wartości szacunkowej zamówienia.

II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Jak wynika z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych w roku 2013 polskim wykonawcom udzielono na rynkach zagranicznych 89 zamówień publicznych (w roku 2012 – 53; w 2011 – 50; w 2010 – 38).

Dane wskazują, że polscy wykonawcy coraz skuteczniej rywalizują o kontrakty na otwartym europejskim rynku zamówień publicznych. Liczba zamówień realizowanych w roku 2013 przez wykonawców z Polski poza granicami kraju w stosunku do roku 2012 wzrosła o prawie 70%.

Polscy wykonawcy wygrywali postępowania organizowane przez zamawiających przede wszystkim z Niemiec (15 kontraktów), Luksemburga (11) i Czech (10). Dziewięć zamówień realizowano w Belgii, sześć we Włoszech, po 5 w Estonii, na Litwie, Łotwie i Węgrzech, cztery w Danii, trzy w Rumunii, dwa w Bułgarii i po 1 w: Austrii, Chorwacji, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Słowacji i Wielkiej Brytanii. Polski wykonawca wygrał także jeden konkurs organizowany w Niemczech.

Zrealizowano 44 dostawy (w 2012 – 26; w 2011 – 30; w 2010 – 10), 40 usług (w 2012 – 21; 2011 – 20; w 2010 – 27) oraz 4 roboty budowlane (w 2012 także 4; w 2011 nie realizowano robót budowlanych; w 2010 – 1).

W przypadku dostaw udzielone zamówienia dotyczyły przede wszystkim autobusów i pojazdów specjalnych (np. ratowniczych, strażackich) oraz sprzętu górniczego, poza tym aparatury badawczej i pomiarowej, sprzętu laboratoryjnego i osprzętu elektrycznego

W przypadku usług zamawiano głównie usługi kampanii reklamowych i marketingowe, usługi z zakresu geologii, a także usługi tłumaczenia oraz usługi napraw i konserwacji taboru kolejowego.

Roboty budowlane polegały na pracach remontowych, dotyczyły także budowy budynków.

Z opublikowanych ogłoszeń wynika, iż w sumie polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę ponad 430 mln euro (w roku 2012 – 486 mln euro; w 2011 – 168 mln euro; w 2010 – 50 mln euro). Jednak w części ogłoszeń zamawiający nie podali wartości udzielonego zamówienia, dlatego można przyjąć, że faktycznie kwota ta jest większa.

Wykaz polskich wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych w roku 2013 przedstawia załącznik nr 12 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

W roku 2013 polscy zamawiający opublikowali w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 23.144 ogłoszenia o zamówieniu publicznym oraz konkursie (w roku 2012 – 21.547; w 2011 – 21.287; w 2010 – 18.623). Liczba ogłoszeń polskich zamawiających stanowiła ok. 13% wszystkich przetargów i konkursów ogłoszonych na szczeblu unijnym.

W przypadku liczby udzielonych zamówień przeważały dostawy – 75% kontraktów, a następnie usługi – 18%; roboty budowlane stanowiły 7% zamówień.

Odmienne natomiast kształtowała się struktura udzielonych zamówień według wartości. Najwięcej środków wydatkowano na roboty budowlane – 79%, następnie na usługi

– 14% i dopiero na miejscu trzecim były dostawy z odsetkiem 7% wartości udzielonych zamówień.

Niecałe 3% zamówień na polskim rynku (704 przypadki) przypadło wykonawcom zagranicznym. Odsetek ten utrzymuje się na zbliżonym poziomie od kilku lat.

Ze względu na liczbę, najwięcej zamówień przypadło w udziale przedsiębiorcom z Wielkiej Brytanii (27% kontraktów) oraz Niemiec (20%), następnie ze Szwajcarii (8%), Czech i Holandii (po 6%). Wykonawcy z Francji otrzymali 5% zamówień. Po 4% zamówień przypadło wykonawcom z Austrii, Belgii, Hiszpanii i Włoch a 3% wykonawcom z USA.

Ze względu na wartość, odsetek zamówień publicznych udzielonych wykonawcom zagranicznym wyglądał nieco inaczej: w roku 2013 wyniósł 13% (13,6 mld zł); w roku 2012 – 8% (7,5 mld zł); w latach 2010-2011 – 12% (odpowiednio 12,3 mld zł i 13,7 mld zł). Odmienne kształtowała się również struktura zamówień udzielonych zagranicznym wykonawcom. Największa kwota zamówień przypadła przedsiębiorstwom z Niemiec (50% wartości kontraktów) a następnie z Hiszpanii (18%). Wykonawcom z Czech udzielono 6% kwoty zamówień, po 4% wartości zamówień firmom z Korei Południowej oraz Włoch a po 3% - z Austrii, Chin i Finlandii.

Tak wysoki odsetek wartości zamówień udzielonych wykonawcom z Niemiec i Hiszpanii wynika z tego, że oferty firm z tych krajów były wybierane w postępowaniach na roboty budowlane związane z dużymi inwestycjami infrastrukturalnymi.

Niezmiennie od lat zamówienia udzielane zagranicznym wykonawcom dotyczą najczęściej specyficznych przedmiotów zamówienia np.: zakupu praw licencyjnych do oprogramowania bądź dostępu do baz danych, zakupu sprzętu medycznego (w tym jednorazowego) i odczynników, urządzeń optycznych, precyzyjnych i sprzętu laboratoryjnego, sprzętu górniczego. W przypadku robót budowlanych były to najczęściej zamówienia dotyczące budowy i remontu dróg i autostrad a także linii kolejowych, natomiast usługi dotyczyły dokumentacji projektowej, nadzoru inwestorskiego, specjalistycznych szkoleń oraz remontów sprzętu górniczego i wydobywczego.

W przypadku robót budowlanych w części zamówień wygrywały konsorcja, w skład których wchodził także polski wykonawca, natomiast w przypadku dostaw jednorazowego sprzętu medycznego firmy zagraniczne najczęściej wygrywały pojedyncze części zamówienia.

II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

A. Dane statystyczne dotyczące odwołań wnoszonych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

W ostatnich latach liczba wnoszonych odwołań przedstawiała się następująco:

- 2011 r. – 2.820 odwołań,
- 2012 r. – 2.942 odwołania,
- 2013 r. – 3.044 odwołania.

Wpływ na ogólną liczbę odwołań wniesionych do Krajowej Izby Odwoławczej miały odwołania w postępowaniach o udzielenie zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w związku z przejęciem przez gminy z dniem 1 lipca 2013 r. obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarki odpadami. W 2013 r. wpłynęły ogółem 254 odwołania w tym obszarze, co stanowiło 8,3% wszystkich wniesionych odwołań, z tego 223 tylko w I półroczu 2013 r.

Liczbę wniesionych odwołań w latach 2010-2013 w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia załącznik nr 13 do niniejszego Sprawozdania.

Odwołania wniesione w formie elektronicznej stanowiły 16% wszystkich odwołań i był to poziom zbliżony do roku 2012 (15%).

W 2013 r. toczyło się 10 spraw z udziałem biegłych (w tym 7 zakończono w 2013 r.). Większość biegłych powoływanych było w dziedzinie informatyki, pozostali z dziedziny ekonomii oraz grafologii.

B. Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2013 r. średni czas oczekiwania na rozpoznanie odwołania na posiedzeniu Izby wynosił 11 dni, natomiast na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania - 16 dni. Dla porównania w 2012 r. średni czas oczekiwania odwołania na posiedzenie Izby wynosił 8 dni, natomiast na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania – 14 dni. Dłuższy czas rozpoznawania odwołań w 2013 r. wiązał się głównie ze zwiększonym wpływem odwołań pod koniec 2012 r. oraz w miesiącach marzec - lipiec 2013 r.

Ogółem w 2013 r. 67% odwołań zostało rozpatrzonych w terminie ustawowym, tj. w ciągu 15 dni od dnia wniesienia odwołania.

C. Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (44%). Odwołania w zamówieniach na roboty budowlane i dostawy stanowiły odpowiednio 21% i 35% ogólnej liczby wniesionych odwołań.

Dla porównania, w roku 2012 w postępowaniach na usługi zostało złożonych 36,5% odwołań, na dostawy (33,5% odwołań), a najmniej na roboty budowlane (30%). Widoczny wzrost odsetka odwołań wniesionych w zamówieniach na usługi wiązał się przede wszystkim z odwołaniami wnoszonymi w postępowaniach na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, które w I półroczu 2013 r. stanowiły ok. 14% wszystkich odwołań.

D. Odwołania a tryb postępowania

W 2.738 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, co stanowi 90% odwołań wniesionych w 2013 r. 209 odwołań wniesiono w postępowaniach w trybie przetargu ograniczonego, co stanowi 7% wszystkich wniesionych odwołań. Liczba odwołań wniesionych w postępowaniach prowadzonych w pozostałych trybach kształtowała się następująco: w trybie negocjacji z ogłoszeniem 27 (1%), dialogu konkurencyjnego 13 (0,5%), zapytania o cenę 3 (0,09%), wolnej ręki 13 (0,5%). Ogółem w zamówieniach udzielanych w trybach innych niż podstawowe złożono 56 odwołań.

Z powyższych danych wynika, iż liczba odwołań wnoszonych w trybach innych niż tryby podstawowe spadła w minionym roku w stosunku do roku 2012 o ponad połowę (w 2012 r. w ww. trybach złożonych zostało 114 odwołań).

E. Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

Lp.	Sektor / branża	Odsetek
1.	Informatyka	20,95%
2.	Pozostałe (m. in. obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne, sektor energetyczny)	13,80%
3.	Budownictwo, w tym:	12,52%
	a) budowa lub remonty dróg i autostrad	3,35%
	b) budowa lub remonty obiektów sportowych	0,95%

Lp.	Sektor / branża	Odsetek
	c) budowa i modernizacja budynków	7,53%
	d) budowa lub remonty placów, parkingów	0,69%
4.	Gospodarka odpadami	9,72%
5.	Sektor medyczny	8,74%
6.	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	6,04%
7.	Wodociągi i kanalizacja	3,91%
8.	Sektor górniczy	3,75%
9.	Sektor energetyczny	2,69%
10.	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	2,66%
11.	Sprzątanie	2,53%
12.	Sektor kolejowy	2,33%
13.	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	1,77%
14.	Radiokomunikacja i telekomunikacja	1,68%
15.	Usługi leśne	1,64%
16.	Gospodarka wodna (gosp. rzeczna, gosp. morska, zbiorniki retencyjne, przeciwpowodziowe)	1,54%
17.	Transport publiczny	1,54%
18.	Opracowanie projektów budowlanych	1,45%
19.	Ochrona fizyczna	0,72%

Jak wynika z powyższego zestawienia, najwięcej odwołań wniesiono w sektorze informatycznym (ok. 21%), następnie w sektorze budowlanym i medycznym. W 2013 r. odnotowano również wzrost odsetka odwołań dotyczących gospodarki odpadami (ok. 10% w stosunku do ok. 3% w roku 2012).

F. Odwołania w postępowaniach w trybie przetargu ograniczonego na tle odsetka udzielonych zamówień w tym trybie

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoki odsetek odwołań dotyczących postępowań prowadzonych w trybie przetargu ograniczonego (7%) w stosunku do odsetka zamówień udzielonych w tym trybie (0,34%). Większość odwołań składanych w tym trybie dotyczy bądź treści postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia (lub ogłoszenia), bądź czynności zamawiającego podjętych (lub zaniechanych) na etapie oceny wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Wykonawcy zatem starają się – poprzez kwestionowanie treści ogłoszeń lub SIWZ, w zakresie warunków udziału w postępowaniu, opisu przedmiotu zamówienia lub treści postanowień umownych – mieć także wpływ na ukształtowanie przedmiotu tego postępowania i warunków ubiegania się o jego udzielenie, a tym samym zwiększyć swoje szanse na pozyskanie zamówienia.

G. Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W 2013 r. liczba skarg wnoszonych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej do sądów okręgowych kształtowała się na analogicznym poziomie jak w 2012 r.:

- 2011 r. – 148,
- 2012 r. – 152,

- 2013 r. – 144.

W 2013 r. spośród 143 skarg na orzeczenia KIO, 83 skargi (58%) zostały wniesione przez odwołujących, 41 skarg (28,5%) – przez zamawiających, a 11 skarg (7,5%) przez wykonawców przystępujących do postępowania odwoławczego. Prezes Urzędu skierował w 2013 r. 8 skarg na orzeczenia KIO (6%).

Struktura rozstrzygnięcia skarg wnoszonych do sądów, opracowana w oparciu o przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych orzeczenia sądów okręgowych (105), przedstawia się następująco:

- 1) Oddalenie skargi – 33 (32%)
- 2) Uchylenie lub zmiana orzeczenia KIO - 16 (15%)
- 3) Odrzucenie skargi - 39 (37%)
- 4) Umorzenie postępowania skargowego – 16 (15%)

Ponadto w 1 przypadku sąd okręgowy rozpoznający skargę na orzeczenie KIO skierował do Sądu Najwyższego pytanie prawne dotyczące sposobu liczenia terminu na wniesienie odwołania (postanowienie sądu okręgowego w Koszalinie z dnia 14 października 2013 r. sygn. akt VII Ca 651/13, dot. skargi na orzeczenie KIO o sygn. akt KIO 1562/13).

Dla porównania w 2012 r. sądy okręgowe oddaliły 38% skarg, zmieniły lub uchyliły orzeczenie KIO w 15% skarg, odrzuciły 43% skarg oraz umorzyły postępowanie skargowe w 4% przypadków.

W roku 2013 obciążenie sądów sprawami skargowymi, podobnie jak w latach poprzednich, rozkładało się nierównomiernie. Najwięcej skarg zostało skierowanych do sądu okręgowego w Warszawie (37%), w następnej kolejności do sądu okręgowego w Krakowie (6%) oraz w Gdańsku i w Katowicach (5%). Do pozostałych sądów okręgowych trafiły pojedyncze sprawy skargowe, a do 16 sądów nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych

II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

W przypadku zamówień udzielanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki przepisy art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych upoważniają zamawiającego do opublikowania ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.

Jak wynika z Biuletynu Zamówień Publicznych oraz Dziennika Urzędowego UE liczba takich ogłoszeń w roku 2013 wyniosła 8.517. W roku 2012 ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy opublikowano 9.146; w roku 2011 – 10.129 a w 2010 – 9.688.

II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

W określonych przypadkach, zgodnie z przepisem art. 151a ustawy - Prawo zamówień publicznych, zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia jeżeli możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Jak wynika z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych w roku 2013 nastąpił dwukrotny wzrost liczby postępowań, w których przewidziano zaliczkowanie i wyniósł 1.362, co stanowiło 0,77% ogółu postępowań. Dla porównania w roku 2012 było 660 takich postępowań (0,38%), w roku 2011 – 690 (0,41%), a w roku 2010, tj. pierwszym roku obowiązywania przepisu o zaliczkach – 750 (0,46%).

Najwięcej ogłoszeń (543 przypadki) dotyczyło zamówień na usługi, następnie na roboty budowlane – 416 postępowań oraz na dostawy – 403 postępowania.

II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

Zgodnie z art. 22 ustawy - Prawo zamówień publicznych zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W roku 2013 w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający opublikowali 400 ogłoszeń, w których umieścili takie zastrzeżenie. Stanowiło to 0,23% ogólnej liczby zamówień. W roku 2012 postępowań z takim zastrzeżeniem było 240 (0,14%), w roku 2011 – 325 (0,19%) a w roku 2010 – 547 (0,34%).

Najwięcej dotyczyło usług – 230 ogłoszeń, następnie dostaw – 101 ogłoszeń oraz robót budowlanych – 69 ogłoszeń.

II.3.4. Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE

Art. 93 ust. 1a ustawy - Prawo zamówień publicznych zezwala zamawiającemu na unieważnienie postępowania, jeżeli środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia, nie zostały mu przyznane, a możliwość unieważnienia postępowania na tej podstawie została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do negocjacji albo zaproszeniu do składania ofert.

Jak wynika z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych w 2013 r. zamawiający przewidział unieważnienie postępowania na podstawie art. 93 ust. 1a ustawy - Prawo zamówień publicznych w 9.240 postępowaniach, co stanowiło 5,22% ogółu. W 2012 r. takich ogłoszeń było 9.004 (5,17%), w 2011 r. – 8.236 (4,77%) a w 2010 r. – 7.465 (4,58%).

Podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej ogłoszeń dotyczyło zamówień na usługi 5.045, w przypadku dostaw opublikowano 2.252 ogłoszenia natomiast na roboty budowlane – 1.943.

II.3.5. Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Przepis art. 144 ustawy - Prawo zamówień publicznych zakazuje istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

Zamawiający publikujący ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych w 2013 r. przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 118.255 przypadkach, co stanowiło 66,70% ogółu ogłoszeń. Dla porównania w 2012 r. możliwość zmian postanowień zawartej

umowy wskazano w 115.453 ogłoszeniach (66,26% ogółu), w 2011 r. w 106.003 (61,46%) a w 2010 r. w 88.752 (54,43%).

Najwięcej postępowań dotyczyło usług – 40.404 ogłoszenia, następnie dostaw – 39.118 oraz robót budowlanych – 38.733 ogłoszenia.

II.3.6. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

W roku 2013 nowelizacja ustawy - Prawo zamówień publicznych wprowadziła przepis dotyczący możliwości przeprowadzenia przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dialogu technicznego (art. 31a ustawy Pzp), w celu uzyskania doradztwa lub informacji w zakresie niezbędnym do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub określenia warunków umowy

W ślad za nowymi przepisami zmieniono wzór formularza ogłoszenia o zamówieniu publikowanego w Biuletynie Zamówień Publicznych. Od dnia 16.03.2013 r. zamawiający zamieszcza informację o zastosowaniu dialogu technicznego w ogłoszeniu o zamówieniu, którego dotyczył dialog techniczny.

Jak wynika z treści opublikowanych ogłoszeń, od momentu obowiązywania nowych przepisów zamawiający przeprowadzili 275 postępowań, w których zastosowali dialog techniczny, co stanowiło 0,19% ogółu postępowań poniżej progów unijnych.

W przypadku zamówień na roboty budowlane postępowań poprzedzonych dialogiem technicznym było 68, w przypadku dostaw – 96 a w przypadku usług – 111.

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych. Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych został określony w art. 154 ustawy - Prawo zamówień publicznych, wśród których w szczególności należy wymienić:

- podejmowanie rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą - Prawo zamówień publicznych;
- dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- prowadzenie, ogłaszanie i aktualizowanie wykazu nierzetelnych wykonawców;
- czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonywanie kontroli procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą - Prawo zamówień publicznych,
- wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych;
- prowadzenie działań związanych z informatyzacją systemu zamówień publicznych;
- opracowywanie programów szkoleń, organizowanie oraz inspirowanie szkoleń z zakresu zamówień publicznych,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi.

III.1.1. Decyzje administracyjne

Zgodnie z art. 154 pkt 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą. Ustawa - Prawo zamówień publicznych upoważnia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych do rozstrzygania w drodze decyzji administracyjnych spraw w zakresie:

- nakładania kary pieniężnej (art. 202 ust. 1 ustawy Pzp),
- wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy (art. 154a ust. 2 ustawy Pzp).

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. w zakresie nałożenia kary pieniężnej albo wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 11 decyzji administracyjnych, tj. 8 decyzji w pierwszej instancji, 2 decyzje w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy oraz 1 decyzję uchylającą decyzję I instancyjną i umarzającą postępowanie w sprawie.

Dla porównania, w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 37 decyzji administracyjnych w pierwszej instancji oraz 11 decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, które dotyczyły nałożenia kary pieniężnej albo wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy.

Wśród wszystkich wydanych decyzji, 8 dotyczyło nałożenia na zamawiających kar pieniężnych z tytułu naruszenia przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych, a 3 decyzje wydane zostały w sprawie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej.

W 2013 r. wpłynęły 4 wnioski dotyczących rozstrzygnięcia spraw, które nie leżą w zakresie uprawnień Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Spośród decyzji o umorzeniu postępowania wydanych w związku z takimi sprawami 1 dotyczyła wyrażenia zgody na udzielenie zamówienia publicznego w oparciu o tryb zamówienia z wolnej ręki, 1 dotyczyła wyrażenia zgody na wybór kolejnej oferty przy uwzględnieniu kryterium oceny ofert lub zastosowania trybu z wolnej ręki, zaś 2 dotyczyły wyrażania zgody na odstąpienie od obowiązku stosowania przez zamawiających przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych.

1) Decyzje administracyjne o nałożeniu kary pieniężnej

W roku 2013 Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadził łącznie 20 postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2013 r.:

- 5 spraw zostało zakończonych ostatecznie decyzją pierwszoinstancyjną,
- w 3 przypadkach toczyło się postępowanie na skutek ponownego rozpatrzenia sprawy,
- 2 sprawy zostały zakończone ostatecznie decyzją w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy,
- 1 sprawa została zakończona uchYLENIEM decyzji o nałożeniu kary pieniężnej i umorzeniem postępowania administracyjnego w pierwszej instancji,
- 9 spraw jest w toku (nie zostały wydane decyzje).

Czternaście postępowań administracyjnych zostało wszczętych na skutek naruszeń stwierdzonych w toku kontroli oraz ustaleń przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, pięć w wyniku zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach złożonych przez Najwyższą Izbę Kontroli, a jedno wskutek informacji przekazanej przez instytucję wdrażającą programy europejskie.

W sprawach zakończonych decyzjami ostatecznymi, wydano następujące rozstrzygnięcia:

- 1) w 2 postępowaniach administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w wysokości 3.000 zł wydane zostały 2 decyzji w pierwszej instancji,
- 2) w 8 postępowaniach administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w wysokości 30.000 zł wydanych zostało: 6 decyzji w pierwszej instancji, 2 decyzje na skutek ponownego rozpatrzenia sprawy oraz 1 decyzja uchylająca decyzję w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej i umarzająca postępowanie w pierwszej instancji,
- 3) w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej w wysokości 150.000 zł wydana została 1 decyzja w pierwszej instancji.

Postępowania zakończone decyzjami ostatecznymi o nałożeniu kary pieniężnej, dotyczyły następujących czynów:

- a) udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp – 2 przypadków),
- b) udzielenia zamówienia bez wymaganego ogłoszenia (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp – 1 przypadek),
- c) udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy Pzp – 2 przypadki),
- d) opisanie przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (art. 200 ust. 2 pkt 2 ustawy Pzp – 1 przypadek).

W 2013 roku zostały wydane dwa wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie oddalające skargi na decyzje drugoinstancyjne Prezesa Urzędu utrzymujące w mocy decyzje w przedmiocie nałożenia kar pieniężnych, z czego od jednego wyroku zamawiający wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wniósł skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego od dwóch wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie uchylających decyzje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w przedmiocie utrzymania w mocy decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

2) Decyzje administracyjne w sprawie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy

W świetle art. 179 ust. 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych, prawo do wnoszenia środków ochrony prawnej wobec ogłoszenia o zamówieniu oraz postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia przysługuje również organizacjom uprawnionym do wnoszenia środków ochrony prawnej, wpisanym na listę prowadzoną przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wpłynęły trzy wnioski w przedmiocie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Wnioski te zostały uwzględnione, w konsekwencji czego Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał trzy decyzje administracyjne, na mocy których na listę organizacji wpisane zostały:

- 1) Polska Izba Gospodarowania Odpadami, decyzją z dnia 11 marca 2013 r. Nr LO/4/13,
- 2) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Samochodowego, decyzją z dnia 8 lipca 2013 r. Nr LO/8/13,
- 3) Ogólnopolski Związek Pracodawców Niepublicznych Operatorów Poczтовых, decyzją z dnia 18 grudnia 2013 r. Nr LO/20/13.

W konsekwencji, na liście organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych znajduje się 135 podmiotów.

III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

Zadaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych (art. 154 pkt 11 ustawy Pzp). W tym zakresie, poza kompetencją do kontroli udzielania zamówień publicznych, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych został wyposażony w szczególne uprawnienie polegające na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej do wytaczania powództw o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 144a ust. 1 i art. 146 ust. 6 ustawy Pzp).

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. Prezes Urzędu korzystając z przysługujących mu kompetencji wystąpił z 4 pozwami o stwierdzenie nieważności/unieważnienie umów w sprawie zamówienia publicznego. We wniesionych pozwach zostały wskazane następujące naruszenia przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych:

- a) opisanie przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję – wniosek o unieważnienie umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 6 ustawy - Prawo zamówień publicznych; powództwo oparto na zarzucie dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez opisanie przedmiotu zamówienia na dostawę samochodu osobowego w sposób wskazujący na producenta określonej marki samochodów (naruszenia wskazano w dwóch pozwach),
- b) udzielenie zamówienia na wykonanie robót budowlanych w zamian za pozyskanie gruntów bez stosowania ustawy Pzp – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia art. 7 ust. 3 ustawy Pzp,
- c) nieuzasadniony podział zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp oraz brak wykazania przesłanek zastosowania trybu z wolnej ręki – wniosek o stwierdzenie nieważności umów oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia art. 7 ust. 1, art. 10 ust. 1, art. 32 ust. 2 i 4 ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na dostarczanie oprogramowania aplikacyjnego systemu informatycznego, rozbudowę i implementację systemu informatycznego oraz na zarzucie udzielania zamówień w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a i b ustawy Pzp bez wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego niekonkurencyjnego trybu udzielania zamówień.

Powództwo Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wskazane powyżej w punkcie b) zostało oddalone. W wyniku apelacji powoda sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok i stwierdził nieważność zawartej umowy.

Ponadto, w roku 2013 prowadzonych było 5 spraw sądowych, w których pozwy zostały wniesione w latach wcześniejszych:

- a) udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy, którego oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę nowych, oryginalnych kompletów pistoletów samopowtarzalnych, winna była zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, a postępowanie winno być unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp; wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy Pzp;

- b) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek stosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na roboty dodatkowe przy budowie kompleksu dydaktyczno-sportowego w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy Pzp;
- c) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek stosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na rozwój systemu monitorowania kredytów inwestycyjnych, w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu wymienionych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp, ponieważ brak było podstaw do uznania, że tylko wykonawca wspomnianego systemu posiadał unikatową wiedzę na temat tego systemu oraz dysponował odpowiednim środowiskiem technologicznym niezbędnym dla jego utrzymania i rozwoju;
- d) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek zastosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na wykonanie projektów architektury wewnątrz trybun stadionu miejskiego, w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu wymienionych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp;
- e) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek stosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy - Prawo zamówień publicznych; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia na świadczenie usług inżyniera kontraktu w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych w trybie z wolnej ręki w sytuacji braku wykazania spełnienia wszystkich przesłanek zastosowania tego trybu przewidzianych w art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp.

W 2013 roku prawomocnie zakończono następujące sprawy o stwierdzenie nieważności umów w sprawie zamówienia publicznego (powództwa zostały wniesione w latach wcześniejszych):

- a) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na prowadzenie nadzoru autorskiego w ramach zadania polegającego na rozbudowie i modernizacji teatru w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu z art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp. Powództwo Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych zostało oddalone;
- b) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na wykonanie prac projektowych dla obiektu użyteczności publicznej, w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu z art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Powództwo Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych zostało oddalone.

III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

Zadaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest m.in. dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego. W tym zakresie Prezes Urzędu Zamówień Publicznych został wyposażony w szczególną kompetencję polegającą na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej w zakresie zaskarżania orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej (art. 198b ust. 4 ustawy Pzp). Kompetencja ta ma charakter wyjątkowy, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wnosząc skargę nie działa w interesie żadnej ze stron

postępowania, ale w interesie publicznym związanym z zapewnieniem jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

W ramach tej kompetencji Prezes Urzędu Zamówień Publicznych może wnieść skargę na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, w terminie 21 dni od dnia wydania orzeczenia. W odniesieniu do omawianej kompetencji istotne jest to, iż Prezes Urzędu ma możliwość zaskarżania orzeczeń wydawanych w postępowaniach, których sam nie jest stroną.

Niezależnie od kompetencji do samodzielnego zaskarżania orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych może przystąpić do toczącego się postępowania sądowego ze skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej wniesionej przez uczestników postępowania odwoławczego.

Ponadto Prezes Urzędu Zamówień Publicznych ma zdolność postulacyjną do wnoszenia skarg kasacyjnych od wyroków lub postanowień sądów okręgowych rozpoznających skargi na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

W 2013 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych działając na podstawie przysługujących mu kompetencji, po przeanalizowaniu 2.330 orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej, wniósł 8 skarg.

Spośród 8 wniesionych skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej, 3 skargi zostały w 2013 r. rozpoznane, poprzez wydanie orzeczeń kończących postępowanie sądowe w następujących sprawach:

- a) Skarga z dnia 24 stycznia 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 3 stycznia 2013 r. (sygn. akt KIO 2793/12). W skardze zarzucono naruszenie art. 26 ust. 2b ustawy Pzp poprzez nieuprawnione przyjęcie, że z zobowiązania podmiotu trzeciego udostępniającego wykonawcy ubiegającemu się o udzielenie zamówienia publicznego zasób wiedzy i doświadczenia nie musi wynikać zapewnienie bezpośredniego, rzeczywistego uczestnictwa tego podmiotu w realizacji całości lub części zamówienia, podczas gdy dla skutecznego wykazania dysponowania zasobami podmiotu trzeciego przy ocenie spełniania warunku wiedzy i doświadczenia niezbędne jest powołanie się na realny udział podmiotu trzeciego w wykonaniu zamówienia publicznego. Wyrokiem z dnia 10 maja 2013 r. (sygn. akt V Ca 243/13) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił przedmiotową skargę.
- b) Skarga z dnia 12 marca 2013 r. na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 lutego 2013 r. (sygn. akt KIO 252/13) w przedmiocie odrzucenia odwołania. W skardze zarzucono bezpodstawne odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy dokumenty, których odwołujący nie dołączył do kopii odwołania przekazanej zamawiającemu nie stanowiły merytorycznej treści odwołania, a zatem ich niedołączenie nie mogło skutkować odrzuceniem odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r. (sygn. akt XIX Ga 179/13) Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił skargę i oddalił odwołanie.
- c) Skarga z dnia 28 października 2013 r. na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 października 2013 r. (sygn. akt: KIO 2288/13) w przedmiocie odrzucenia odwołania. W skardze tej postanowieniu Krajowej Izby Odwoławczej zarzucono bezpodstawne odrzucenie odwołania i nieuprawnione uznanie, że wykonawcy, który w dacie wniesienia odwołania nie był związany ofertą nie przysługuje status wykonawcy ubiegającego się o zamówienie i nie przysługuje mu prawo do wniesienia odwołania. Wobec wykonania w całości umowy w sprawie zamówienia publicznego, postanowieniem z dnia 9 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Katowicach (sygn. akt: XIX Ga 731/13), umorzył postępowanie skargowe w niniejszej sprawie.

Pozostałe 5 skarg Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, które nie zostały w 2013 r. zakończone, to:

- a) Skarga z dnia 8 października 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 września 2013 r. (sygn. akt: KIO 2159/13). W skardze tej wyrokowi Krajowej Izby Odwoławczej zarzucono nieuprawnione dopuszczenie przystąpienia wykonawcy do

postępowania odwoławczego po stronie odwołującego, w sytuacji, gdy brak było po stronie tego wykonawcy interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść strony, do której przystąpił, albowiem podejmowane przez przystępującego czynności skutkowały występowaniem przez przystępującego w postępowaniu odwoławczym przeciwko własnej ofercie. Zarzucono również bezpodstawne uznanie jako materiału dowodowego oświadczeń i dowodów złożonych przez przystępującego oraz wydanie orzeczenia w oparciu o te oświadczenia i dowody. Jako konsekwencję powyższego zarzucono nieprawidłowe uznanie, że okoliczności nieznanne zamawiającemu w momencie dokonywania czynności związanych z wyborem najkorzystniejszej oferty, które zostały ujawnione dopiero w toku postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą mogą być brane pod uwagę przy ocenie prawidłowości czynności zamawiającego, które kontrolowane było przez Izbę. W skardze podniesiono również zarzut bezpodstawnego uznania, że na zastosowanie wezwania do złożenia wyjaśnień w przedmiocie rażąco niskiej ceny, o którym mowa w art. 90 ust. 1 ustawy Pzp mają wpływ wykonawcy, podczas, gdy uprawnienie to leży w wyłącznej kompetencji zamawiającego jako przygotowującego i prowadzącego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

- b) Skarga z dnia 6 listopada 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 16 października 2013 r. (sygn. akt KIO 2336/13). W skardze zarzucono nieuprawnione uznanie, że przepisy art. 22 ust. 5 w zw. z art. 22 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 26 ust. 2b w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp nie przewidują możliwości badania rzetelności, kwalifikacji, efektywności oraz doświadczenia podmiotów trzecich, na których potencjale polega wykonawca wykazujący spełnianie warunku udziału w postępowaniu w postaci wiedzy i doświadczenia. Zarzucono również nieuprawnione przyjęcie, że przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form w jakich te dokumenty mogą być składane nie przewidują możliwości żądania dokumentów pozwalających na weryfikację podmiotów trzecich pod kątem rzetelności, kwalifikacji, efektywności i doświadczenia.
- c) Skarga z dnia 7 listopada 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 października 2013 r. (sygn. akt KIO 2350/13). W skardze zarzucono nieuprawnione nakazanie odrzucenia oferty jednego z wykonawców jako zawierającej rażąco niską cenę, podczas, gdy zgromadzone w sprawie dowody, w szczególności złożone wyjaśnienia nie potwierdziły zaistnienia rażąco niskiej ceny.
- d) Skarga z dnia 13 listopada 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 23 października 2013 r. (sygn. akt KIO 2390/13). W skardze tej zarzucono nieuprawnione uznanie, że odwołujący nie był uprawniony do wniesienia odwołania od czynności polegającej na wykluczeniu go z udziału w postępowaniu ze skutkiem uznania złożonej przez niego oferty za odrzuconą oraz będącej jego następstwem czynności unieważnienia postępowania, albowiem wobec upływu terminu związania ofertą przed dniem wniesienia odwołania odwołujący nie mógł uzyskać zamówienia, przez co nie została spełniona przesłanka szkody, o której mowa w art. 179 ust. 1 ustawy Pzp.
- e) Skarga z dnia 4 grudnia 2013 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 13 listopada 2013 r. (sygn. akt: KIO 2537/13). W skardze tej wyrokowi Krajowej Izby Odwoławczej zarzucono nieuprawnione uznanie, że nieprzedłużenie terminu związania ofertą przez wykonawcę w sytuacji braku wezwania do takiego przedłużenia ze strony zamawiającego jest tożsame w skutkach z brakiem wyrażenia przez wykonawcę zgody na przedłużenie terminu związania ofertą na wezwanie zamawiającego i stanowi przesłankę do wykluczenia wykonawcy z postępowania.

W 2013 r. zakończyły się następujące postępowania sądowe wszczęte na skutek skarg Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wniesionych w 2012 r.:

- a) Skarga z dnia 30 października 2012 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 października 2012 r. (sygn. akt KIO 2033/12). Dotyczyła ona problematyki opisu przedmiotu zamówienia w sposób naruszający zasadę uczciwej konkurencji i zastosowania trybu z wolnej ręki na podstawie przepisu art. 67 ust. 1 pkt 1 lit a) ustawy

Pzp. Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r. (sygn. akt V Ca 3101/12) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powyższą skargę.

- b) Skarga z dnia 19 listopada 2012 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 29 października 2012 r. (sygn. akt KIO 2262/12), która dotyczyła niezasadnego wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu z powodu złożenia nieprawdziwych informacji, podczas, gdy wykonawcy nie można było przypisać winy umyślnej i celowego działania mającego na celu wprowadzenie zamawiającego w błąd. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2013 r. (sygn. akt II Ca 1285/12) Sąd Okręgowy w Szczecinie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu i oddalił odwołanie.
- c) Skarga z dnia 21 listopada 2012 r. na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 31 października 2012 r. (sygn. akt KIO 2115/12 i KIO 2129/12). W skardze zarzucono uwzględnienie odwołania pomimo, że zaniechanie odrzucenia oferty przez zamawiającego nie mogło mieć istotnego wpływu na wynik postępowania. Wyrokiem z dnia 4 marca 2013 r. (sygn. akt V Ca 3270/12) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił przedmiotową skargę i oddalił odwołanie.

III.1.4. Wydawanie opinii

W 2013 r. do Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęły 1.232 zapytania dotyczące interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych do ustawy. Wydano 877 opinii i stanowisk.

Dla porównania, w 2012 r. wpłynęły 1.593 prośby o przedstawienie opinii lub stanowisk, wydane zostały 1.673 opinie, w tym opinie wydane na prośby tego rodzaju przesłane we wcześniejszym okresie.

Wśród najczęściej poruszanych kwestii w opiniach w 2013 r., tak jak w latach ubiegłych, dominowały zagadnienia związane z:

- Szacowaniem wartości przedmiotu zamówienia publicznego oraz oceną niedopuszczalnego podziału zamówienia na części;
- Szacowaniem wartości zamówienia i udzielaniem zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej;
- Warunkami udziału w postępowaniu, opisem sposobu dokonywania spełniania warunków, dokumentami i oświadczeniami składanymi na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu (art. 22, art. 24, art. 25) ustawy - Prawo zamówień publicznych;
- Powoływaniem się przez wykonawcę na zasoby podmiotu trzeciego art. 26 ust. 2b ustawy - Prawo zamówień publicznych;
- Opisem przedmiotu zamówienia w kontekście zasad określonych w art. 29 oraz art. 30 ustawy - Prawo zamówień publicznych;
- Zamówieniami typu in house – udzielaniem przez jednostki samorządu terytorialnego zamówień publicznych własnym jednostkom organizacyjnym oraz spółkom prawa handlowego;
- Rażąco niską ceną w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego;
- Ustalaniem przez Urząd podmiotowego obowiązku stosowania przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych;
- Stosowaniem ustawy - Prawo zamówień publicznych przez podmioty prawa publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- Przesłankami dopuszczalności zmiany umowy o wykonanie zamówienia publicznego, w oparciu o art. 144 ust. 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych;
- Kryteriami oceny ofert w postępowaniach przetargowych, korzyściami płynącymi ze stosowania kryteriów pozacenowych.

Ponadto, szereg zapytań dotyczył zagadnień, które uprzednio nie były przedmiotem interpretacji Urzędu, związanych w szczególności z ostatnimi nowelizacjami przepisów ustawy Pzp, takich jak:

- Zasady korzystania z usług podwykonawców w zamówieniach publicznych;
- Zasady udzielania zamówień publicznych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa
- Udzielanie zamówień publicznych spółkom komunalnym, w związku z wejściem w życie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- Stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, udzielanie zamówień zastrzeżonych na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy - Prawo zamówień publicznych

III.1.5. Wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie

Stosownie do treści art. 154 pkt 5a ustawy - Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi, ogłasza oraz aktualizuje na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, jeżeli szkoda ta została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, a także dokonuje wykreśleń wykonawców z wykazu.

Zgodnie z tym przepisem z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, lub zostali zobowiązani do zapłaty kary umownej, jeżeli szkoda ta lub obowiązek zapłaty kary umownej wynosiły nie mniej niż 5% wartości realizowanego zamówienia i zostały stwierdzone orzeczeniem sądu, które uprawomocniło się w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania.

Na początku 2013 r. w wykazie, o którym mowa powyżej, zamieszczonych było 13 wykonawców. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1271), na mocy której dokonano zmiany brzmienia przepisu art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych, z wykazu zostało wykreślonych 5 wykonawców.

Kolejnych 6 wykonawców zostało wykreślonych z wykazu w trakcie 2013 r. na skutek upływu okresu 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia stanowiącego podstawę wpisu do tego wykazu.

Na koniec 2013 r. w wykazie było zamieszczonych 2 wykonawców.

III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2013 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zakończył łącznie 376 kontroli zamówień publicznych (w 2012 r. – 364), w tym:

- 97 kontroli doraźnych,
- 229 kontroli uprzednich obligatoryjnych,
- 50 kontroli doraźnych zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym.

Ponadto przeprowadzono 591 postępowań wyjaśniających. Dla porównania w 2012 r. – 1.100.

Całkowita wartość szacunkowa zamówień objętych kontrolą w badanym okresie wyniosła ponad 41,7 mld złotych, w tym wartość zamówień poddanych kontroli uprzedniej obligatoryjnej – ok. 40,86 mld zł, wartość zamówień poddanych kontroli doraźnej – ok. 627,9

mln zł, wartość zamówień poddanych kontroli zawiadomień – ok. 237 mln zł. Łączna wartość zamówień objętych kontrolą Prezesa Urzędu była więc w 2013 r. o ok. 1 mld wyższa od wartości zamówień skontrolowanych w 2012 r.

A. Wnioski o kontrolę

W 2013 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych rozpatrzył 1.321 wniosków o kontrolę (w 2012 r. – 1.194 wnioski). Wnioski te kierowali do Prezesa Urzędu przede wszystkim wykonawcy, ale także instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych w Polsce (115 wniosków), wśród których większość wniosków (87, tj. 75% ze 115) złożyły instytucje zajmujące się Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich. Pozostałe wnioski składali m.in. posłowie, radni, sami zamawiający, organy ścigania, organy nadzoru.

W wyniku rozpatrzenia ww. wniosków Prezes Urzędu wszczął 72 kontrole doraźne, natomiast w 1249 sprawach odmówił wszczęcia kontroli podając szczegółowe uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do zarzutów wnioskodawców. Dodatkowo odmowa wszczęcia kontroli w 583 sprawach poprzedzona została przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego.

Niezależnie od powyższego wszczęto także 6 postępowań wyjaśniających z urzędu, w wyniku których wszczęto 2 kontrole doraźne.

B. Kontrole doraźne

W 2013 r. zakończonych zostało 97 kontroli doraźnych (w tym 95 kontroli następczych, czyli przeprowadzonych po zawarciu umowy z wybranym wykonawcą oraz 2 kontrole uprzednie doraźne przeprowadzone przed zawarciem umowy z wykonawcą). 9 kontroli doraźnych (9,3%) Prezes Urzędu wszczął z urzędu, natomiast pozostałe 88 kontroli doraźnych (90,7%) zostało wszczętych na wniosek głównie wykonawców (57 kontroli), ponadto instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych (11 kontroli), organów nadzoru lub ścigania (20).

Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały poddane kontroli doraźnej były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych – 81 postępowań (83,5% wszystkich kontroli doraźnych). Pozostałe skontrolowane postępowania zostały wszczęte przez zamawiających udzielających zamówień sektorowych (10 kontroli – 10,5%), podmioty prawa publicznego (4 kontrole – 4%) i organy sądowne (2 kontrole – 2%).

27 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE. Dofinansowane były one głównie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – po 8 kontrole (po 30%). Ponadto skontrolowano 4 postępowania ze środków PROW (15%), po 3 postępowania ze środków PO Innowacyjna Gospodarka oraz PO Kapitał Ludzki (po 11%), a także 1 postępowanie finansowane w ramach Instrumentu Finansowego na rzecz Środowiska LIFE+ (3%).

O wynikach kontroli doraźnych zamówień współfinansowanych ze środków UE informowane były instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę, przy czym zawsze informowana była także właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca (w przypadku Regionalnych Programów Operacyjnych – Instytucja Zarządzająca i Instytucja Koordynująca).

W 15 (15,5% z 97) kontrolach doraźnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy - Prawo zamówień publicznych. Pozostałe 82 kontrole (84,5%) wykazały nieprawidłowości, w tym w 72 kontrolach (88% z 82) stwierdzono naruszenia mogące mieć wpływ na wynik postępowania.

Stwierdzone w toku kontroli doraźnych nieprawidłowości mogące mieć wpływ na wynik postępowania polegały m.in. na:

- udzieleniu zamówienia bez stosowania ustawy w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki jej zastosowania,
- udzieleniu zamówienia w trybie z wolnej ręki, gdy nie zachodziły przesłanki ich zastosowania,
- zaniechaniu stosowania przepisów właściwych dla łącznej wartości szacunkowej poszczególnych części zamówienia, w wyniku czego nie zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- niezasadnym wykluczeniu wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą,
- niezasadnym odrzuceniu oferty najkorzystniejszej,
- opisie warunku udziału w postępowaniu w sposób ograniczający uczciwą konkurencję,
- opisie przedmiotu zamówienia wskazującego na konkretny produkt lub konkretnego wykonawcę,
- zmianie umowy poprzez zmianę na etapie realizacji zamówienia podmiotu trzeciego na podmiot, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu.

Naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów, w tym żądania od wykonawców dokumentów, które nie są niezbędne do prowadzenia postępowania,
- zaniechania wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu lub złożenia wyjaśnień dotyczących złożonej oferty,
- braku zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Zamawiający w 2013 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 57 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia do wyniku 3 kontroli. W pozostałych przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uwzględnił zastrzeżenia w części lub ich nie uwzględnił i przekazał do Krajowej Izby Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 4 zastrzeżenia od wyniku kontroli, 10 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 40 zastrzeżeń, podtrzymując stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

C. Kontrole uprzednie obligatoryjne

W 2013 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził 229 obligatoryjnych kontroli uprzednich (przed zawarciem umowy z wykonawcą) zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach przekraczających 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych. W porównaniu do 2012 r. liczba obligatoryjnych kontroli uprzednich wzrosła o 41, tj. 22%.

115 skontrolowanych postępowań (50% kontroli uprzednich) zostało wszczętych przez jednostki sektora finansów publicznych, a 103 postępowania (45% kontroli uprzednich) zostały wszczęte przez zamawiających udzielających zamówień sektorowych oraz 11 postępowań (5% kontroli uprzednich) przez podmioty prawa publicznego.

Zamówienia objęte kontrolą uprzednią były współfinansowane przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 150 postępowań (65,5%). Ponadto kontrolą objęto 29 postępowań (13%) współfinansowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, 21 postępowań w ramach PO Rozwój Polski Wschodniej (9%), 13 postępowań w ramach PO Kapitał Ludzki (5,5%), 14 postępowań (6%) dofinansowanych

w ramach PO Innowacyjna Gospodarka oraz 2 postępowania współfinansowane w ramach PROW (1%).

W 133 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (58%) nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 14 do niniejszego Sprawozdania.

W 61 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (26,5%) stwierdzono naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania, natomiast w 35 kontrolach – naruszenia, których usunięcie było niezbędne dla zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego (15,5%).

Stwierdzone w toku kontroli uprzednich naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów,
- zaniechania wezwania wykonawców, którzy nie złożyli najkorzystniejszych ofert, do uzupełnienia lub wyjaśnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, m.in. w zakresie zobowiązań podmiotów trzecich,
- bezpodstawnego ograniczania podwykonawstwa.

Zalecenia usunięcia stwierdzonych naruszeń dotyczyły czynności oceny ofert głównie w zakresie oceny spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu. Spośród powyższych zaleceń część wskazywała na konieczność wezwania wykonawcy, który złożył najkorzystniejszą ofertę, do uzupełnienia lub wyjaśnienia zobowiązania złożonego przez podmiot trzeci, którego treść nie pozwalała na uznanie, że wykonawca udowodnił, że dysponuje zasobami podmiotu trzeciego w zakresie pozwalającym na należyte wykonanie zamówienia.

Zamawiający w 2013 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 21 kontroli uprzednich obligatoryjnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia w odniesieniu do 2 kontroli. W pozostałych 19 przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uwzględnił zastrzeżenia w części (1 kontrola) lub nie uwzględnił zastrzeżeń (18 kontroli) i przekazał je do zaopiniowania Krajowej Izbie Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 5 zastrzeżeń od wyniku kontroli, 1 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 13 zastrzeżeń, dzieląc tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

D. Kontrole zawiadomień

Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy (w tym ramowej) na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi.

W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęły ogółem 1.754 zawiadomienia. W odniesieniu do 2012 r. liczba zawiadomień w 2013 r. zmniejszyła się o 112 (6%).

Poszczególne grupy zamawiających, którzy nadesłali zawiadomienia w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. stanowiły przede wszystkim:

- podmioty sektora samorządowego – łącznie 528 (30,1%) postępowań, w tym:
 - gminy – 286,
 - powiaty – 57,
 - województwa – 26,
 - związki międzygminne – 17,
 - inne jednostki sektora samorządowego (z wyjątkiem spółek) – 142,
- podmioty sektora rządowego – łącznie 254 (14,5%),
 - ministerstwa i urzędy centralne – 117,
 - terenowe jednostki podsektora rządowego – 137,
- zamawiający sektorowi – 331 (18,9%),
- jednostki służby zdrowia – 195 (11,1%),
- państwowe szkoły wyższe, jednostki PAN – 109 (6,2%),

Spośród 1.754 nadesłanych zawiadomień 1.105 (63%) dotyczyło usług, 390 (22,3%) dostaw, 259 (14,7%) robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu zamówienia z wolnej ręki – 1.575 (89,8%);
- trybu negocjacji bez ogłoszenia – 47 (2,7%);
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 132 (7,5%).

Na podstawie analizy przesłanych zawiadomień Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził 50 kontroli (tzw. kontrole zawiadomień). Wszystkie kontrole dotyczyły legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. W 23 kontrolach przedmiot zamówienia stanowiły usługi, w 15 dostawy i w 12 roboty budowlane.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych 50 kontroli:

- w 2 kontrolach (4%) nie stwierdzono naruszeń ustawy;
- w 48 kontrolach (96%) stwierdzono naruszenia ustawy.

Spośród 48 kontroli, w których stwierdzono naruszenia przepisów ustawy zamawiający najczęściej wskazywali jako podstawę prawną:

- w 30 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b lub c;
- w 12 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a lub b;
- w 8 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 3;
- w 3 przypadkach – art. 5 ust. 1a.

Odnosnie kontroli doraźnych zawiadomień przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w 2013 r. w 44 przypadkach wniesiono zastrzeżenia od wyniku kontroli. W 43 przypadkach zastrzeżenia były przedmiotem rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, która w 39 sprawach nie uwzględniła zastrzeżeń, uwzględniła natomiast zastrzeżenia zamawiających w 4 sprawach. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w 1 sprawie uwzględnił zastrzeżenia zamawiającego.

Szacunkowa wartość wszystkich postępowań, które zostały poddane kontroli wyniosła około 237 mln zł. Natomiast w zakresie kontroli, w których stwierdzono naruszenia przepisów ustawy (podtrzymane przez Krajową Izbę Odwoławczą) wartość ta wyniosła około 218 mln zł.

W 2013 r. zakończono 108 postępowań wyjaśniających, wszczęto natomiast 56. W postępowaniach tych zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych w zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z dokumentacją

z prowadzonych postępowań. Analiza przesłanych przez zamawiającego wyjaśnień oraz dokumentów była podstawą wszczęcia kontroli.

E. Zawiadomienia rzeczników dyscypliny finansów publicznych i wyniki tych zawiadomień

W przypadku wykrycia w toku kontroli doraźnych przeprowadzonych po zawarciu umowy z wykonawcą nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168), Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano w odniesieniu do 94 postępowań objętych w 2013 r. kontrolą oraz 12 postępowań objętych postępowaniem wyjaśniającym (łącznie 106 zawiadomień). Najczęściej zawiadamiano rzecznika o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających na niezasadnym udzielaniu zamówień w trybach niekonkurencyjnych oraz na wadliwej ocenie ofert, ponadto zawiadamiano także o zaniechaniu stosowania ustawy Pzp oraz o opisywaniu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i przedmiotu zamówienia w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji. Zawiadomienia dotyczyły też: niezasadnego unieważnienia postępowania, opisu kryteriów oceny ofert, ustalenia wartości szacunkowej zamówienia, zmiany umowy oraz braku złożenia oświadczenia z art. 17 ustawy Pzp.

W wyniku rozpatrzenia 33 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej z powodu naruszeń dotyczących niezasadnego stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (16 kontroli), wadliwej oceny ofert (4 kontrole), opisu przedmiotu zamówienia i warunków udziału w postępowaniu w sposób naruszający uczciwą konkurencję (w sumie 3 kontrole) oraz niezasadnego unieważnienia postępowania (5 postępowań), braku opublikowania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych (1 postępowanie), braku stosowania ustawy (1 postępowanie), wadliwego szacowania wartości zamówienia (1 zamówienie) i bezpodstawnej zmiany umowy (2 postępowania).

Ponadto rzecznik poinformował o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w zakresie 1 postępowania, w którym zamawiający dopuścił się nieprawidłowego opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu.

W 47 sprawach rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo je umorzyli. W 34 przypadkach rzecznicy odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego z uwagi na przedawnienie karalności. W 13 przypadkach rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia brakiem winy po stronie obwinionego, znikomą szkodliwością dla finansów publicznych, brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz inną okolicznością wykluczającą orzekanie.

W zakresie 25 pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o sposobie załatwienia sprawy.

F. Nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli

Analiza wyników kontroli przeprowadzonych w 2013 r. przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wskazuje podobnie jak w latach poprzednich, iż zamawiający naruszają przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych przede wszystkim poprzez stosowanie trybów niekonkurencyjnych, dzielenie zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ww. ustawy, wadliwą ocenę ofert oraz błędne formułowanie ogłoszenia o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym również w zakresie opisu przedmiotu zamówienia oraz warunków udziału w postępowaniu w sposób naruszający uczciwą konkurencję.

Odnośnie stosowania przez zamawiających trybu z wolnej ręki, należy zauważyć, że ww. tryb jest wyjątkiem od zasady udzielania zamówień w trybach zapewniających konkurencję, dlatego też przesłanki jego stosowania muszą być interpretowane ściśle.

Zamawiający z pominięciem konkurencji w trybie z wolnej ręki udzielali zamówień m.in. na usługę dzierżawy łączy cyfrowych, usługi polegającej na dostawie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulic na terenie miasta (art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp). We wszystkich ww. kontrolach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdzał brak podstaw do stosowania trybu z wolnej ręki. Zamawiający powoływali się również na art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp umożliwiający zastosowanie ww. trybu w wyjątkowych, niemożliwych do przewidzenia sytuacjach nie wynikających z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, jeżeli niemożliwe jest zachowanie terminów przewidzianych dla trybów konkurencyjnych. Na podstawie ww. przepisu były udzielane m.in. zamówienia na rozbudowę Oddziału w Szpitalu Miejskim, na przebudowę dróg gminnych, usługi edukacyjne. W wyniku ww. kontroli stwierdzano, że w sprawach tych nie zachodziła przede wszystkim przesłanka niemożności przewidzenia konieczności udzielenia zamówienia, jak też niemożności zachowania terminów właściwych dla trybów konkurencyjnych i w związku z tym bezpodstawne było zastosowanie trybu z wolnej ręki. Kolejnym przepisem, na który najczęściej powołują się zamawiający udzielając zamówienia w trybie z wolnej ręki jest art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, który dopuszcza udzielenie zamówienia w tym trybie na usługi lub roboty dodatkowe, jeżeli m.in. nie były one objęte zamówieniem podstawowym, są niezbędne do wykonania zamówienia podstawowego i nie można ich było przewidzieć. W przeprowadzanych kontrolach stwierdzano, że zamówienia udzielone w trybie z wolnej ręki były możliwe do przewidzenia, ponadto nie były niezbędne do wykonania i funkcjonowania zamówienia podstawowego.

Prezes w toku prowadzonych kontroli stwierdzał również bezpodstawne odstąpienia przez zamawiających od stosowania przepisów ustawy Pzp z powodu zaniechania łącznego szacowania wartości poszczególnych części zamówienia o tożsamym charakterze (zakup i wdrożenie poszczególnych modułów zintegrowanego systemu informatycznego, usługi nadzoru inwestorskiego nad jedną inwestycją). Kolejną grupę stanowią naruszenia związane z opisem przedmiotu zamówienia, w sposób ograniczający uczciwą konkurencję poprzez określenie parametrów technicznych pośrednio wskazujących na konkretny produkt (samochody osobowe, materiały budowlane, sprzęt komputerowy).

Podobnie jak w latach ubiegłych liczną grupę naruszeń wykrywanych w toku kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych stanowią naruszenia związane z oceną ofert. Zamawiający przede wszystkim nie wzywają wykonawców o uzupełnienie wymaganych dokumentów, nie poprawiają stwierdzonych w ofertach omyłek nie powodujących istotnych zmian w ich treści, co skutkuje niejednokrotnie niezasadnym odrzuceniem najkorzystniejszej oferty lub niezasadnym wykluczeniem wykonawcy, który złożył taką ofertę.

Naruszenia związane z korzystaniem zasobów podmiotów trzecich stanowiły znaczną część stwierdzanych nieprawidłowości. Naruszenia te polegały na zaniechaniu dokonania przez zamawiających analizy zobowiązań podmiotów trzecich dołączanych przez wykonawców do oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Zobowiązania te zawierały najczęściej zdawkowe informacje o udostępnieniu zasobu określonego jedynie co do rodzaju (np. doświadczenie), nie wskazywały natomiast, jakie konkretnie zasoby, w jakim zakresie i na jakich zasadach (prawnych, organizacyjnych) będą udostępnione, w szczególności – w jaki sposób i w jakim zakresie podmiot trzeci będzie brał udział w realizacji zamówienia udostępniając swoje doświadczenia, czy też w jaki sposób udostępni posiadane przez siebie środki finansowe, w tym np. zdolność kredytową. Brak dokonania przez zamawiającego takiej analizy, tj. brak wezwania wykonawcy do wyjaśnień lub do uzupełnienia dokumentów w tej materii i brak dokonania oceny uzyskanych informacji, prowadzi do sytuacji, w której zamówienie będzie wykonywał wykonawca, który faktycznie nie spełnia postawionych w postępowaniu warunków, co w efekcie naraża zamawiającego na problemy z należytą realizacją tego zamówienia. W związku z powyższym w wyniku prowadzonych kontroli Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wskazywał ww. nieprawidłowości, a w przypadku gdy dotyczyły one wykonawcy, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą – wydawał zalecenia pokontrolne wezwania wykonawcy do wyjaśnienia lub uzupełnienia dokumentów w tym zakresie.

Przeprowadzono również kontrolę doraźną postępowania, w którym za najkorzystniejszą uznano ofertę wykonawcy, który wykazał spełnienie warunków wiedzy i doświadczenia oraz potencjału kadrowego powołując się na zasoby podmiotu trzeciego, a następnie zamawiający dokonał faktycznej zmiany zawartej z tym wykonawcą umowy poprzez dopuszczenie, aby zamówienie realizował inny podmiot trzeci, niż wskazany w ofercie, który nie spełniał ww. warunków. W związku z powyższym Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdził naruszenie art. 7 ust. 1 i 144 ust. 1 ustawy Pzp. W wyniku kontroli wskazano, że istnieje możliwość korzystania na etapie realizacji zamówienia z potencjału innego podmiotu trzeciego, niż wskazany w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o ile jednak podmiot ten spełnia ten sam warunek udziału w postępowaniu, co podmiot wskazany pierwotnie. Brak rzeczywistego korzystania z potencjału podmiotu trzeciego przy realizacji zamówienia oznaczałoby pozorne udostępnienie zasobów na etapie postępowania i wykonywanie zamówienia przez wykonawcę, który nie spełnia warunków udziału w postępowaniu. Stawiałoby to również pod znakiem zapytania celowość opisaną ww. warunków, skoro do wykonania zamówienia nie byłoby potrzebne realne posiadanie wymaganego doświadczenia, potencjału kadrowego, potencjału finansowego czy sprzętu.

W toku kontroli Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdził również naruszenie art. 89 ust.1 pkt 4 ustawy, polegające na zaniechaniu odrzucenia oferty wykonawcy, który pomimo złożenia wyjaśnień w trybie art. 90 ust.1 ustawy nie wykazał, że cena skalkulowanej przez niego oferty nie nosi znamion ceny rażąco niskiej. Kwota zaoferowana przez wykonawcę stanowiła 0,004% szacunkowej wartości zamówienia, 0,003% kwoty, jaką Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia oraz odpowiednio 0,002% i 0,0003% cen zaoferowanych przez pozostałych wykonawców. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdził, iż stosunek procentowy kwestionowanej ceny ofertowej pozostaje w rażącej dysproporcji do ww. wartości. Jakkolwiek zgodzić się należy z poglądem, iż samo oparte na matematycznym odniesieniu stwierdzenie, że cena oferty najkorzystniejszej odbiega od wartości szacunkowej zamówienia, czy też od ceny ofert innych wykonawców nie jest wystarczające dla uznania, że cena jest rażąco niska, to należy zauważyć, iż okoliczność ta w połączeniu z oceną wiarygodności wyjaśnień i kalkulacji wykonawcy udzielonych w trybie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp w kontrolowanym postępowaniu wskazywała, iż cena nie została skalkulowana w sposób rzetelny z uwzględnieniem całego zakresu przedmiotowego zamówienia.

Kolejną liczną grupę naruszeń ustawy Pzp stanowią naruszenia dotyczące treści ogłoszeń o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów. Częściowo ma to związek z wejściem w życie w dniu 20 lutego 2013 r. nowego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. poz. 231), którego treść zamawiający musieli przyswoić. Niemniej jednak naruszenia w ww. zakresie stwierdzano też w postępowaniach, w których obowiązywały przepisy wcześniejszego rozporządzenia.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w toku kontroli stwierdzał również naruszenie przez zamawiających wynikającej z art. 22 ust. 4 ustawy Pzp zasady ustalania warunków udziału w postępowaniu w sposób adekwatny do przedmiotu zamówienia, poprzez dopuszczenie możliwości składania ofert częściowych z jednoczesnym określeniem warunków udziału w postępowaniu w zakresie potencjału ekonomicznego jedynie w odniesieniu do wszystkich części postępowania łącznie bez uwzględnienia okoliczności, iż wykonawca może złożyć ofertę częściową, zatem powinien wykazać się spełnianiem warunku udziału w postępowaniu jedynie w odniesieniu do części zamówienia, o którą się ubiega.

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

Zgodnie z art. 154 pkt 3 ustawy - Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamieszczane są ogłoszenia przewidziane ustawą.

W 2013 r. obowiązek zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych zachodził w przypadku zamówień oraz konkursów, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 000 euro, a była mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Zamawiający samodzielnie zamieszczają ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych udostępnionym na portalu internetowym Urzędu Zamówień Publicznych (UZP). Zamieszczenie ogłoszenia jest bezpłatne i możliwe wyłącznie w formie elektronicznej poprzez interaktywne formularze znajdujące się na stronach portalu UZP.

W związku z nowelizacją ustawy - Prawo zamówień publicznych, która weszła w życie w dniu 20 lutego 2013 r. został zmodyfikowany formularz ogłoszenia o zamówieniu i wprowadzono nowy formularz „ogłoszenia o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa/o zamówieniu na podwykonawstwo”.

W 2013 r. obowiązywały następujące formularze stanowiące załączniki do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U Nr 12, poz. 69 oraz z 2013 r. poz. 279) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 279):

- ogłoszenie o zamówieniu;
- ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa/o zamówieniu na podwykonawstwo;
- uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objętym dynamicznym systemem zakupów;
- ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy;
- ogłoszenie o udzieleniu zamówienia;
- ogłoszenie o konkursie;
- ogłoszenie o wynikach konkursu;
- ogłoszenie o zmianie ogłoszenia oraz
- ogłoszenie o koncesji na usługi stanowiący załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 marca 2009 r. w sprawie wzoru ogłoszenia o koncesji na usługi zamieszczanego w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 39 poz. 311).

W roku 2013 w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono **413.239** ogłoszeń w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – **177.309** co stanowi **42,91%** zamieszczonych ogłoszeń,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa/o zamówieniu na podwykonawstwo – **100 (0,02%)**
- ogłoszeń konkursie – **129 (0,02%)**,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – **181.048 (43,81%)**,
- ogłoszeń o wyniku konkursu – **101 (0,02%)**,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – **47.013 (11,38%)**,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – **7.539 (1,82%)**.

Łączna liczba zamieszczonych ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych **w roku 2013** była o **2% większa** niż w analogicznym okresie roku 2012 (404.695 zamieszczonych ogłoszeń)

Najwięcej zamieszczonych ogłoszeń o zamówieniu dotyczyło dostaw – ok. 38% następnie usług ok. 35% i robót budowlanych ponad 27%. Poziom udziału udzielanych zamówień w zależności od rodzaju zamówienia jest porównywalny z rokiem 2012.

W roku 2013 opublikowano również 8 ogłoszeń dotyczących ustanowienia dynamicznego systemu zakupów, 105 ogłoszeń dotyczących zawarcia umowy ramowej i 21 ogłoszeń dotyczących koncesji na usługi.

Na koniec roku 2013 w systemie publikacji ogłoszeń (Biuletyn Zamówień Publicznych) zarejestrowanych było ponad 35.500 użytkowników (zamawiających).

III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

1. Narzędzia elektroniczne udostępniane przez Urząd Zamówień Publicznych

Zgodnie z art. 154 pkt. 20 ustawy - Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi działania związane z informatyzacją systemu zamówień publicznych. Działania te przejawiają się m.in. w opracowywaniu przepisów umożliwiających korzystanie ze środków elektronicznych w procesie udzielania zamówień publicznych, jak również w udostępnianiu różnego rodzaju bezpłatnych narzędzi przewidzianych w ustawie Pzp.

Urząd Zamówień Publicznych za pośrednictwem sieci internet udostępnia **Portal centralny**, na którym dostępne są m.in. informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu i zadań przez niego realizowanych, Biuletyn Zamówień Publicznych, platforma aukcji i licytacji elektronicznych, Elektroniczna Skrzynka Podawcza Urzędu Zamówień Publicznych i Krajowej Izby Odwoławczej udostępniania za pośrednictwem platformy ePuap, narzędzia do nawigacji po katalogu kodów CPV i CPC.

W 2013 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych oprócz publikacji ogłoszeń udostępniana była także usługa subskrypcji ogłoszeń zamieszczonych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Usługa ta jest skierowana do przedsiębiorców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną wyników wyszukiwania informacji o wszczętych przetargach. Z usługi tej korzystało ponad 16.000 użytkowników.

System BZP służy również zamawiającym do elektronicznego przesyłania do Prezesa Urzędu rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach. Za pośrednictwem Biuletynu Zamówień Publicznych 37.557 zamawiających przesłało roczne sprawozdania za rok 2013 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183) oraz rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania pism w formie dokumentów elektronicznych, doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz. U. Nr 206, poz. 1216), Urząd Zamówień Publicznych udostępnia Elektroniczną Skrzynką Podawczą.

Za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej można złożyć do Urzędu Zamówień Publicznych oraz do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, następujące dokumenty:

- korespondencję do Krajowej Izby Odwoławczej dotyczącą spraw odwoławczych,
- odwołanie,
- przystąpienie do postępowania odwoławczego,
- wniosek o nadanie loginu i hasła do zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- skargi, wnioski, zapytania do Urzędu Zamówień Publicznych,

- udostępnienie informacji publicznej na wniosek.

Narzędzie to umożliwia zarówno składanie spraw opatrzonech bezpiecznym certyfikowanym podpisem elektronicznym, jak również opatrzonech tzw. profilem zaufanym nie wymagającym posiadania bezpiecznego certyfikowanego podpisu elektronicznego. Rocznie do Urzędu wpływa tą drogą ok. 1.200 pism.

W ramach działań podejmowanych w celu zwiększenia wykorzystania środków elektronicznych, Urząd Zamówień Publicznych bezpłatnie udostępnia zamawiającym **system informatyczny służący do prowadzenia aukcji i licytacji elektronicznych**. System jest dostępny w trybie bezpośredniego połączenia ze stroną internetową pod adresem <https://licytacje.uzp.gov.pl> (moduł licytacji) oraz <https://aukcje.uzp.gov.pl/> (moduł aukcji).

W 2013 r. na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **1.396 aukcji**. W stosunku do 2012 r. liczba aukcji przeprowadzonych na platformie UZP wzrosła o 61%, a w stosunku do 2011 r. wzrost ten wynosi ponad 114 %. Stale rośnie również liczba zamawiających, którzy decydują się na dokonanie wyboru najkorzystniejszej oferty po przeprowadzeniu aukcji elektronicznej - w 2013 r. 80 zamawiających przeprowadziło aukcję elektroniczną, czyli o 29% więcej niż w roku poprzednim. Dzięki zastosowaniu aukcji przy wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający uzyskali oferty w sumie o **321 405 865,79 zł** tańsze od ofert pisemnych składanych w postępowaniach. Największe oszczędności odnotowali zamawiający z sektora górnictwa. Dla porównania w 2012 r. dzięki aukcjom przeprowadzonym na platformie Urzędu Zamówień Publicznych, zamawiający uzyskali oferty o ponad 228 mln zł tańsze od ofert pisemnych złożonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, natomiast w 2011 r. suma oszczędności wyniosła ponad 121 mln zł.

W 2013 r. na platformie licytacji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych zostało przeprowadzonych **478 licytacji**. W stosunku do 2012 r. liczba licytacji przeprowadzonych na platformie UZP wzrosła o 33%. Suma oszczędności, liczonych w stosunku pierwszej oferty złożonej w postępowaniu do ceny oferty najkorzystniejszej, wyniosła **34 872 258,67 zł**. Największą oszczędność odnotowano w licytacji, której przedmiotem był remont. W tym postępowaniu po złożeniu 137 postąpień zaoszczędzono kwotę **4 319 000,00 zł**, w stosunku do pierwszej złożonej oferty.

W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych przystąpił do realizacji Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów **e-Katalogi** podpisując 12 września 2013 r. z Władzą Wdrażającą Programy Europejskie porozumienie o dofinansowanie nr POIG.07.01.00-00-059/13-00.

Jest to nowe przedsięwzięcie współfinansowane w ramach 7 osi priorytetowej „Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

E-Katalogi będą elektroniczną platformą, udostępnianą w sieci Internet, mającą umożliwić zamawiającym dokonywanie zakupów produktów poniżej progów stosowania ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Architektura narzędzia zakłada wyróżnienie dwóch podstawowych modułów:

- Katalogu produktów, w którym wykonawcy będą umieszczali karty produktów ze swojej oferty, w sposób umożliwiający zamawiającym łatwe wyszukiwanie poprzez użycie kwerend różnej złożoności.
- Modułu do obsługi procedury zakupu umożliwiającego dwa warianty zakupów:
 - 1) zakup uproszczony – bezpośredni wybór z katalogu produktów i złożenie zamówienia,
 - 2) zakup poprzedzony złożeniem zapytania ofertowego w przypadku:
 - a) potrzeby uzyskania dodatkowych informacji na temat produktu lub usługi zawartej w karcie umieszczonej w systemie lub

- b) braku propozycji oczekiwanych ofert (produktu lub usługi nie ma w systemie) pozyskanie informacji czy wykonawcy posiadają w swojej ofercie poszukiwane produkty lub usługi.

Udostępnienie Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów e-Katalogi przede wszystkim

- zwiększy przejrzystość udzielania zamówień poniżej progów stosowania ustawy,
- odformalizuje zamówień poprzez składanie dokumentów w formie elektronicznej,
- zmniejszy koszty administracyjne poprzez ograniczenie kosztów papieru, przesyłania korespondencji i obniżenie ceny zamawianych produktów,
- ustandaryzuje postępowania wprowadzając jasne jednolite procedury dla wszystkich użytkowników

Ponadto udostępnienie Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów będzie miało wpływ na zwiększenie konkurencyjności produktów oferowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa poprzez umożliwienie bezpłatnego umieszczania informacji o ofercie, a ze względu na wysokość progów, w ramach których będą realizowane zakupy, przedmiotowa grupa dostawców automatycznie stanie się najważniejszym użytkownikiem narzędzia po stronie biznesu. Należy także spodziewać się stymulującego charakteru rozwiązania, które pozwoli przedsiębiorcom na rozwój działalności w sektorze mniejszych zamówień.

Uruchomienie Platformy planowane jest na początek IV kwartału 2014 r.

2. Działania Urzędu zmierzające do informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych

Podstawą rozpoczęcia prac zmierzających do informatyzacji zamówień publicznych jest Plan Informatyzacji Zamówień Publicznych w Polsce, który został przyjęty przez Komitet Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji (KRM) w dniu 19 grudnia 2012 r.

W celu realizacji Planu rozpoczęto w Urzędzie Zamówień Publicznych w 2013 r. projekt e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne, który również wpisuje się w działania określone w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa (PZIP) przyjętym przez KRM 2 października 2013 r.

Zakres Projektu e-Zamówienia obejmuje kompleksową obsługę z wykorzystaniem środków elektronicznych całego procesu o udzielenie zamówienia publicznego, tj. od przygotowania i publikacji ogłoszenia o zamówieniu lub przesłania zaproszenia do udziału w postępowaniu, poprzez udostępnienie specyfikacji istotnych warunków zamówienia, składanie i ocenę wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu oraz ofert, do ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego lub informacji o unieważnieniu postępowania, a także proces dynamicznego systemu zakupów i aukcji elektronicznych.

Planuje się, iż w wyniku realizacji Projektu podstawowymi środkami komunikacji i wymiany informacji na wszystkich etapach postępowania o udzielanie zamówienia będą elektroniczne środki komunikacji i wymiany informacji.

Interesariuszom procesu zamówień publicznych udostępnione zostaną m.in. następujące e-usługi:

- interaktywne formularze upraszczające i automatyzujące przygotowanie i przekazywanie ogłoszeń zamieszczanych zarówno w publikatorze krajowym jak i w Dzienniku Urzędowym UE,
- przygotowywanie i składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz ofert, zapewniające integralność ze skwantyfikowanymi wymaganiami określonymi w ogłoszeniu,
- ocena wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz ofert w zakresie wybranych skwantyfikowanych warunków udziału w postępowaniu oraz kryteriów oceny,

- automatyczne tworzenie dokumentacji postępowania,
- automatyczna sprawozdawczość,
- dostęp do danych z ogłoszenia (wykonawcy) i z postępowań (organy realizujące funkcje nadzorcze, sprawozdawcze),
- elektroniczna komunikacja i wymiana informacji pomiędzy uczestnikami procesu,
- zintegrowany mechanizm bezpiecznej identyfikacji, uwierzytelniania i autoryzacji (SSO) wykorzystujący usługi oferowane przez e-PUAP,
- komunikacja z innymi systemami, platformami, m.in. Krajowym Rejestrem Karnym (KRK), Krajowym Rejestrem Sądowym (KRS), Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), Platformą e-fakturowania i elektronicznej obsługi dostaw publicznych (eFOD) realizowaną przez Ministerstwo Gospodarki, Platformą Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE).

Projekt obejmuje budowę publicznej, bezpłatnej platformy e-Zamówienia udostępniającej wymienione e-usługi oraz posiadającej funkcjonalność odbioru zintegrowanych danych dotyczących procesu zamówień publicznych z innych portali oferujących analogiczne e-usługi w celu zapewnienia kompletności i spójności informacji dotyczących przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, umożliwiającą skuteczne i efektywne wykonywanie funkcji kontrolnych i sprawozdawczych.

Głównymi użytkownikami powstałych e-usług będą zamawiający i wykonawcy w rozumieniu ustawy Pzp. Ze zgromadzonych danych korzystać będą organy administracji publicznej realizujące funkcje nadzorcze i kontrolne oraz inne zainteresowane podmioty w ramach dostępu do informacji publicznej.

W roku 2013 w Urzędzie Zamówień Publicznych podjęto działania zmierzające do zainicjowania Projektu e-zamówienia, w tym przeszkolono część pracowników z modelowania procesów biznesowych oraz zamodelowano proces udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego o wartości powyżej progów unijnych na podstawie obowiązującej ustawy Pzp, zgodnie z notacją BPMN 2.0. - Business Process Modeling Notation.

3. Wyniki ankiety Urzędu dotyczącej wykorzystania narzędzi elektronicznych w zamówieniach publicznych

W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził wśród zamawiających badanie ankietowe dotyczące narzędzi elektronicznych wykorzystywanych w zamówieniach publicznych.

Na zadane w ankiecie pytania odpowiedziało ponad 11.500 respondentów. W przeważającej liczbie (50%) byli to zamawiający, którzy udzielali niewielu zamówień – 3 lub mniej w ciągu roku. Kolejna grupa, to zamawiający udzielający od 4 do 10 zamówień w ciągu roku – 20% respondentów. Od 11 do 25 udzielanych zamówień zadeklarowało 14% zamawiających, natomiast udzielanie powyżej 25 zamówień w ciągu roku wskazało 16% respondentów.

Zgodnie z przepisami ustawy - Prawo zamówień publicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje zamawiający i wykonawcy przekazują, zgodnie z wyborem zamawiającego, pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną

Ponad 43% zamawiających odpowiadających na ankietę w żadnym z prowadzonych przez siebie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie przewidziało elektronicznej formy wymiany informacji z wykonawcami, 22% zamawiających przewidziało taką formę, ale w niewielu postępowaniach. Jedynie 35% respondentów dopuściło

możliwość komunikacji wykonawcy z zamawiającym za pomocą środków elektronicznych w większości lub we wszystkich postępowaniach.

Im mniej zamawiający udzielali zamówień tym mniejsza była ich skłonność do dopuszczania elektronicznej formy wymiany informacji. Z zamawiających, którzy w ogóle nie dopuszczali tej formy komunikacji 59% udzielało w ciągu roku 3 lub mniej zamówień, 19% – od 4 do 10 zamówień, 12% – od 11 do 25 zamówień, 10% - ponad 25 zamówień.

Jako powód niedopuszczania elektronicznej formy komunikacji przy udzielaniu zamówień publicznych wskazywano przede wszystkim brak zaufania do tego sposobu komunikacji oraz brak wiedzy/doświadczenia zamawiającego – po 22% odpowiedzi. Na problemy z późniejszym dokumentowaniem takiej korespondencji lub jej archiwizacją wskazało 20% respondentów. Kolejnym problemem zgłaszanym przez zamawiających był brak narzędzi (komputerów, oprogramowania) – 14%. Zamawiający wskazywał także na niejednoznaczne przepisy w tym zakresie – 10% odpowiedzi. W pozostałych 12% odpowiedzi, zamawiający wskazywali przede wszystkim, że nie było takiej potrzeby.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca, za zgodą zamawiającego, może złożyć ofertę w postaci elektronicznej, opatrzoną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Jak wynika z badania, prawie 80% zamawiających nie dopuściło tej formy składania ofert w żadnym postępowaniu, natomiast w 15% przypadków dopuszczono składanie ofert w postaci elektronicznej w niewielu postępowaniach.

Niedopuszczanie składania ofert w postaci elektronicznej argumentowano przede wszystkim obawą o bezpieczeństwo informacji zawartej w ofertach – 31% wskazań. Kolejnym powodem był brak wiedzy/doświadczenia zamawiającego – 28%, następnie wskazywano na brak narzędzi (komputerów, oprogramowania) – 17% oraz problemy z archiwizacją takich ofert – 15% odpowiedzi. W pozostałych 9% odpowiedzi zamawiający wskazywali na brak takiej potrzeby, a także na brak wiedzy bądź narzędzi po stronie wykonawcy, w tym brak podpisu elektronicznego.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego w trybie innym niż przetarg nieograniczony, zamawiający może zamieścić na stronie internetowej specyfikację istotnych warunków zamówienia.

Ponad 74% zamawiających udzielających odpowiedzi nie udostępniło w ten sposób specyfikacji w żadnym z prowadzonych przez siebie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, 13% zamawiających dokonało tego w niewielu postępowaniach, 5% - w większości postępowań, a 8% - we wszystkich postępowaniach..

Podobnie jak w poprzednich przypadkach najczęściej specyfikacji na stronach internetowych nie zamieszczali zamawiający udzielający 3 lub mniej zamówień – 52% oraz udzielający od 4 do 10 zamówień – 18% wskazań.

Powodem nie zamieszczania specyfikacji na stronach internetowych wskazywanym przez zamawiających był przede wszystkim brak takiego obowiązku wynikającego z przepisów – 61% odpowiedzi. Następnie zamawiający wskazywali brak takiej praktyki w instytucji – 20% wskazań. Tylko 2% zamawiających stwierdziło, że nie ma możliwości technicznych aby zamieścić specyfikację w internecie. W pozostałych 17% odpowiedzi wskazywano przede wszystkim na udzielanie zamówień jedynie w trybie przetargu nieograniczonego, w którym to zamieszczanie specyfikacji na stronie internetowej jest obowiązkowe.

Zamówień z wykorzystaniem trybu licytacji elektronicznej udzieliło 3% zamawiających odpowiadających w badaniu.

Zamawiający, którzy nie stosowali tego trybu wskazywali głównie na brak zamówień kwalifikujących się do zastosowania tego trybu – 33% respondentów. Jako kolejny powód - także 33% wskazań - podawano brak potrzeby stosowania tego trybu, następnie wskazywano na braki w wiedzy/doświadczeniu zamawiającego lub na brak narzędzi do

przeprowadzenia licytacji elektronicznej / problemy techniczne – odpowiednio 11% i 8% odpowiedzi. Kolejne dwie przesłanki nie stosowania trybu licytacji elektronicznej przytaczane przez zamawiających dotyczyły wykonawców: po pierwsze, zamawiający wskazali na niewystarczające umiejętności wykonawców (7%); po drugie, wskazali na brak zainteresowania tym trybem ze strony wykonawców (4%). W pozostałych 4% odpowiedzi wskazywano braki kadrowe u zamawiającego lub obawy o dostęp do Internetu przez wykonawców.

Podobnie jak przy licytacji elektronicznej, zamówień z wykorzystaniem aukcji elektronicznej udzielił niewielki odsetek (2%) zamawiających biorących udział w badaniu.

Zamawiający udzielający odpowiedzi wskazywali również podobne przyczyny niestosowania aukcji elektronicznej: brak zamówień kwalifikujących się do zastosowania tego rozwiązania – 34%, brak potrzeby stosowania aukcji elektronicznej – 32% odpowiedzi, brak wiedzy/doświadczenia zamawiającego oraz brak narzędzi do przeprowadzenia aukcji elektronicznej/problemy techniczne – odpowiednio 12% i 8% wskazań, niewystarczające umiejętności wykonawców – 7% odpowiedzi oraz brak zainteresowania zamówieniami z wykorzystaniem aukcji elektronicznej – 4% wskazań.

Na pytanie o przyczyny nie przeprowadzenia aukcji elektronicznej w postępowaniach, w których przewidziano taki sposób wyboru oferty, większość zamawiających wskazała ustawową przesłankę uniemożliwiającą przeprowadzenie aukcji, czyli brak wpływu co najmniej trzech ofert niepodlegających odrzuceniu oraz nie złożenie przez wykonawców żadnych postąpień w trakcie aukcji elektronicznej.

W badaniu zadano zamawiającym także pytanie o ewentualne korzystanie z oprogramowania wspierającego udzielanie zamówień publicznych. Zdecydowana większość, bo aż 87% zamawiających nie korzysta z takich programów.

Jako powód nie korzystania z dedykowanego do prowadzenia zamówień publicznych oprogramowania wskazywano przede wszystkim zbyt małą liczbę prowadzonych postępowań, aby korzystać z takiego oprogramowania – 45% odpowiedzi. Odpowiedzi te potwierdzają dane z porównania liczby udzielanych w ciągu roku zamówień, którą zamawiający wskazali w badaniu. Najczęściej nie korzystają z oprogramowania wspierającego proces udzielania zamówień publicznych ci zamawiający, którzy zadeklarowali niewielką liczbę udzielanych zamówień w ciągu roku – 53% udzielało 3 lub mniej zamówień oraz 19% udzielało od 4 do 10 zamówień.

20% zamawiających przyznaje się do braku znajomości programów wspierających udzielanie zamówień publicznych. Z kolei 14% respondentów wskazuje, że oprogramowanie takie jest zbyt drogie a 4% zamawiających stwierdza, że programy dostępne na rynku nie spełniają wymagań zamawiającego. Wskazywane są także takie przeszkody, jak brak zainteresowania ze strony przełożonych – 9%, czy brak odpowiedniego sprzętu – 4% odpowiedzi.

III.1.9. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd

W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych prowadził aktywną działalność edukacyjno – informacyjną, służącą upowszechnianiu wiedzy na temat obowiązujących przepisów regulujących udzielanie zamówień publicznych oraz wprowadzaniu dobrych praktyk wśród zamawiających i wykonawców, wpływających na zwiększenie konkurencyjności, przejrzystości i racjonalności wydatkowania środków publicznych, w szczególności pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. W ramach wskazanej działalności zorganizowano szereg konferencji, szkoleń i seminariów oraz wydano i udostępniono szerokiemu gronu zamawiających i wykonawców wiele publikacji.

1. Projekt „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”

Rok 2013 zamknął realizację projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”, do którego Urząd Zamówień Publicznych przystąpił 8 listopada 2010 r. Projekt ten, realizowany we współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”, Poddziałanie 2.1.3. „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw”.

Działania Urzędu Zamówień Publicznych podejmowane w ramach Projektu koncentrowały się na organizacji i prowadzeniu szkoleń dla zamawiających. Tematyka szkoleń dotyczyła stosowania innych niż cena kryteriów oceny ofert, wykorzystania rozwiązań prawnych zwiększających udział MŚP w procedurach przetargowych, udzielania zamówień publicznych w trybach negocjacyjnych sprzyjających rozwiązaniom innowacyjnym oraz wykorzystania narzędzi elektronicznych.

Ogółem w trakcie trwania Projektu Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził 48 dwudniowych szkoleń na terenie całego kraju, podczas których przeszkolono 1000 osób z 646 instytucji administracji publicznej rządowej i samorządowej, z tego w 2013 r. odbyło się 11 szkoleń. W ramach Projektu zorganizowano również 4 seminaria dla przedstawicieli instytucji kontrolnych.

5 listopada 2013 r. w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca realizację projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”.

Ponadto w ramach Projektu Urząd Zamówień Publicznych opracował lub uczestniczył w opracowaniu następujących publikacji:

- „Przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”,
- „Pozacenowe kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego”,
- „Stosowanie trybów negocjacyjnych udzielania zamówień publicznych”,
- „Instrumenty elektroniczne w procesie udzielania zamówień publicznych”,
- „Udzielanie zamówień publicznych na systemy informatyczne oraz dostawę zestawów komputerowych. Rekomendacje Prezesa UZP”,
- „Zamówienia publiczne w wybranych państwach Unii Europejskiej”,
- „Elektronizacja zamówień publicznych w wybranych państwach Unii Europejskiej”

oraz publikacji cyklicznych dotyczących:

- nowego podejścia do zamówień publicznych:
 - „Nowe podejście do zamówień publicznych - wyzwanie dla zamawiających – szansą dla małych i średnich przedsiębiorstw”,
 - „Przewodnik po nowym podejściu do zamówień publicznych”,
- zamówień innowacyjnych:
 - „Zamówienia publiczne przyjazne innowacjom”,
 - „Przedkomercyjne i innowacyjne zamówienia publiczne”,
- kontroli zamówień publicznych (4 publikacje),
- opinii prawnych w zakresie zamówień publicznych (4 publikacje).

2. Krajowy Plan Działań na rzecz zrównoważonych zamówień

W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych opracował Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016, którego celem jest popularyzacja uwzględniania aspektów środowiskowych oraz społecznych w postępowaniach przetargowych.

W/w Plan został przyjęty w dniu 3 kwietnia 2013 r. przez Komitet do Spraw Europejskich i wpisuje się w realizację celów strategii „Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Na szczeblu krajowym dokument sprzyja realizacji celów określonych w zintegrowanych strategiach, w tym „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”, „Strategii - Sprawne Państwo 2020”, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki na lata 2012-2020, „Dynamiczna Polska” oraz „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego”.

W ramach realizacji przedmiotowego Planu Urząd Zamówień Publicznych koncentruje się przede wszystkim na następujących działaniach:

- organizacji szkoleń i konferencji, adresowanych do zamawiających oraz przedstawicieli instytucji kontrolnych, popularyzujących społecznie odpowiedzialne oraz zielone zamówienia publiczne, obejmujących m.in. zagadnienie rachunku kosztów cyklu życia (Life Cycle Costing), systemów zarządzania środowiskowego, unijnych kryteriów środowiskowych, etykiet energetycznych, ekoetykiet, a także prezentujących przykłady skutecznej realizacji społecznych i zielonych zamówień publicznych (dobre praktyki);
- utrzymaniu, aktualizacji i rozbudowie funkcjonalności zakładki „Zielone zamówienia publiczne” i „Społeczne zamówienia publiczne” na stronie internetowej UZP, w tym popularyzacji informacji nt. nowych inicjatyw unijnych ułatwiających uwzględnianie aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych, regulacji prawnych rozszerzających zakres przedmiotowy społecznych i zielonych zamówień publicznych, orzecznictwa TSUE w zakresie aspektów środowiskowych i społecznych w postępowaniach przetargowych, przydatnych materiałów i opracowań,
- rozpowszechnianiu wśród uczestników rynku zamówień publicznych opracowanego w ramach Urzędu Zamówień Publicznych II podręcznika w zakresie zielonych zamówień publicznych,
- okresowym badaniu rynku zielonych i społecznych zamówień publicznych, tj. stopnia uwzględniania aspektów środowiskowych i społecznych przez zamawiających w postępowaniach przetargowych na podstawie analizy próby losowej ogłoszeń o zamówieniu,
- promowaniu unijnych kryteriów środowiskowych (EU GPP criteria) opracowanych na zlecenie Komisji Europejskiej, weryfikacji tłumaczenia, a w przypadku braku oficjalnego tłumaczenia zleceniu tłumaczenia kryteriów na język polski.

Realizując Plan działań na rzecz zrównoważonych zamówień w 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych zorganizował:

- 3 szkolenia poświęcone zagadnieniom klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, etykietom energetycznym oraz zarządzaniu energią wg standardu ISO 50001,
- 1 konferencję, której tematem były środowiskowe i społeczne aspekty zamówień publicznych.

W ramach Urzędu dokonano tłumaczenia na język polski opracowania pt. „GPP - A collection of good practices” („Zielone zamówienia publiczne – Zbiór dobrych praktyk”) opracowanego na zlecenie Komisji Europejskiej przez BIO Intelligence Service i ICLEI - Samorządy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju. Przetłumaczone opracowanie zostało udostępnione na stronie internetowej UZP w lipcu 2013 r.

Ponadto przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyli w 2013 r. w pracach Zespołu ds. Rozwiązań Systemowych w zakresie Ekonomii Społecznej oraz współpracowali z Fundacją Fundusz Współpracy oraz Instytutem Spraw Publicznych w ramach projektu systemowego „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

3. Inne działania edukacyjno- informacyjne podejmowane przez Urząd w 2013 r.

Oprócz działań realizowanych w ramach projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych” oraz „Krajowego Planu Działań na rzecz zrównoważonych zamówień” Urząd Zamówień Publicznych zorganizował wiele seminariów, warsztatów i konferencji poświęconych następującym zagadnieniom:

- optymalny dobór kryteriów oceny ofert,
- wybór wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia,
- zasady właściwego wyboru trybu udzielania zamówień publicznych,
- szacowanie wartości zamówienia,
- opis przedmiotu zamówienia,
- realizacja przedmiotu zamówienia przez podwykonawców,
- zawieranie umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego,
- wzorcowe dokumenty w zamówieniach publicznych,
- wykorzystanie narzędzi i technik elektronicznych w procesie udzielania zamówień publicznych,
- nieprawidłowości w zamówieniach publicznych,
- kontrola zamówień publicznych,
- przeciwdziałanie zachowaniom korupcyjnym i zmwom przetargowym,
- zmiana przepisów w zakresie zamówień publicznych, które weszły w życie 20 lutego 2013 r.

Powyższe działania skierowane były do przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, agencji rządowych, instytucji i jednostek stosujących ustawę - Prawo zamówień publicznych.

Ponadto pracownicy Urzędu brali aktywny udział, poprzez wystąpienia, w 28 konferencjach, seminariach organizowanych przez podmioty zewnętrzne.

W 2013 r. w przedsięwzięciach edukacyjno-informacyjnych realizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych uczestniczyło łącznie ok. 3 550 osób.

4. Wydane publikacje

Działalność wydawnicza Urzędu Zamówień Publicznych w 2013 r. polegała na opracowaniu i udostępnieniu zainteresowanym 8 publikacji z zakresu zamówień publicznych (poza publikacjami przygotowanymi w Projekcie „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”):

- „Wyniki kontroli przeprowadzonych przez Prezesa UZP w 2012 r.”,
- „Publikacja konferencyjna „Kontrola zamówień publicznych”,
- „Ustawa Pzp po nowelizacji – omówienie zmian”,
- „Zamówienia publiczne w orzecznictwie” – trzy Zeszyty nr 13, 14, 15,
- „Zielone zamówienia. Podręcznik cz. II” (wznowienie),
- „System zamówień publicznych”.

Ponadto opracowano i udostępniono w serwisie internetowym Urzędu Zamówień Publicznych dwanaście numerów „Informatora Urzędu Zamówień Publicznych”.

III.1.10. Współpraca międzynarodowa

1. Udział w pracach unijnych komitetów i grup roboczych

W I półroczu 2013 r. przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyli w 12 posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Zamówień Publicznych G.02, w trakcie których omawiane były poszczególne zagadnienia zawarte w projektach trzech nowych dyrektyw

Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielania zamówień publicznych, udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych oraz udzielania koncesji.

W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych zapewniał również wsparcie merytoryczne Ministerstwu Gospodarki w pracach w Grupie roboczej ds. handlu (CQG), w zakresie dwóch legislacyjnych inicjatyw unijnych regulujących kwestie dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych opublikowanych w 2012 r., tj.:

1. **Projekt rozporządzenia w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich** (COM(2012) 124 final), dla którego Urząd Zamówień Publicznych jest resortem wiodącym. Projekt rozporządzenia przewiduje ustanowienie instrumentów mających na celu przywrócenie równowagi w dostępie do międzynarodowych rynków zamówień publicznych oraz ma służyć wzmocnieniu pozycji UE w negocjacjach międzynarodowych dotyczących dostępu do rynków zamówień publicznych.
2. **Projekt rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego** (COM(2012) 773), dla którego Urząd Zamówień Publicznych jest resortem współpracującym. Celem rozporządzenia jest ustanowienie ram prawnych służących egzekwowaniu praw UE wynikających z międzynarodowych umów handlowych, w tym z dziedziny zamówień publicznych. W 2013 r. odbyło się 12 spotkań CQG ws. przedmiotowego rozporządzenia.

2. Udział w spotkaniach eksperckich

W 2013 r. przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyli również w następujących spotkaniach eksperckich:

- posiedzenie grupy ekspertów ds. zamówień publicznych EXPP (Commission Government Experts Group on Public Procurement),
- seminarium poświęcone możliwościom biznesowym dla sektora prywatnego w ofercie zamówień publicznych agencji systemu Narodów Zjednoczonych, w którym wzięło udział ok. 50 przedstawicieli polskich przedsiębiorstw reprezentujących sektor budowlany, inżynieryjny, telekomunikacyjny, informatyczny, spożywczy, bezpieczeństwa i ochrony mienia,
- posiedzenie grupy eksperckiej w zakresie zielonych zamówień publicznych (Advisory Group on Green Public Procurement, na którym omówiony został m.in. projekt Europejskiej Platformy Innowacyjnych Zamówień Publicznych (European Public Procurement of Innovation (PPI) Platform Project), którego celem jest wypracowanie i koordynacja sieci powiązań, rozwijanie zasobów kadrowych, popularyzacja wykorzystywania zamówień publicznych jako mechanizmu wspierającego innowacje, poprzez rozpowszechnianie dostępnej wiedzy na temat procedur udzielania zamówień publicznych nakierunkowanych na innowacje (np. PPI i PCP) oraz promocję najnowocześniejszych rozwiązań dostępnych dla innych zamawiających; ponadto przedstawiciele KE poinformowali, iż do połowy 2013 r. miały zakończyć się prace nad kryteriami dla systemów grzewczych, budynków biurowych, urządzeń do przetwarzania obrazu, dysz prysnicowych i kranów, toalet, okien i drzwi, wyrobów włókienniczych, a także farb i lakierów do użytku wewnętrznego i zewnętrznego,
- spotkania techniczne z Komisją Europejską w sprawie zamówień publicznych, które mają zostać objęte negocjowanym między UE i USA Transatlantyckim Partnerstwem ws. Handlu i Inwestycji (Trade and Investment Transatlantic Partnership – TTIP). Celem negocjacji prowadzonych w dziedzinie zamówień jest poszerzenie i ułatwienie dostępu do amerykańskiego rynku zamówień publicznych dla wykonawców towarów i usług unijnych, w stosunku do zamówień obecnie udostępnianych na podstawie Porozumienia ws. Zamówień Rządowych (GPA).

3. Wizyty studyjne

a) Wizyta studyjna przedstawicieli tureckiego Biura Zamówień Publicznych w Urzędzie Zamówień Publicznych

W dniach 16 – 17 maja 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych gościł delegację przedstawicieli tureckiego Biura Zamówień Publicznych. Celem wizyty było przedstawienie polskiego systemu zamówień publicznych, jak również wskazanie roli i zadań Urzędu Zamówień Publicznych. W trakcie spotkania omówiono m.in. zagadnienia środków ochrony prawnej, elektronicznych zamówień publicznych, procedur odwoławczych, a także kwestii związanych z kontrolą udzielania zamówień publicznych w Polsce.

Dwudniowa wizyta studyjna pozwoliła na nawiązanie ściślejszej współpracy pomiędzy instytucjami oraz była doskonałym forum wymiany doświadczeń w zakresie polskich i tureckich zamówień publicznych.

b) Wizyta studyjna przedstawicieli rumuńskiego Krajowego Urzędu ds. Regulacji i Monitorowania Zamówień Publicznych (NARMPP)

W dniach 2 – 4 października 2013 r. w Urzędzie Zamówień Publicznych odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli rumuńskiego Krajowego Urzędu ds. Regulacji i Monitorowania Zamówień Publicznych (NARMPP).

Wizyta została zorganizowana z myślą o wsparciu rumuńskich instytucji zaangażowanych w zarządzanie funduszami strukturalnymi i miała na celu zapoznanie uczestników z polskim systemem zamówień publicznych oraz z doświadczeniami i praktyką w zakresie kontroli projektów współfinansowanych ze środków unijnych pod kątem zgodności z procedurami zamówień publicznych.

Wśród prelegentów znaleźli się przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych, Krajowej Izby Odwoławczej, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

4. Public Procurement Network (PPN) – Sieć ds. zamówień publicznych

Urząd Zamówień Publicznych uczestniczy w inicjatywie Public Procurement Network (PPN) będącej nieformalną, ogólnoeuropejską siecią współpracy w zakresie zamówień publicznych, utworzoną w Kopenhadze w 2003 r. PPN nie posiada sformalizowanej struktury, a jedyne formy, o których można mówić w przypadku PPN to tzw. Przewodnictwo/Prezydencja w PPN oraz Grupa Doradcza (Advisory Group).

W 2013 r. uległy zmianie zasady obejmowania przewodnictwa w PPN. Prezydencję w sieci obejmują dwa państwa, które w danym roku kolejno sprawują prezydencję w Radzie UE. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. przewodnictwo w PPN sprawowały Litwa i Irlandia.

Do głównych zadań PPN należy rozwiązywanie sporów oraz wymiana informacji. W ramach działalności związanej z wymianą informacji, państwa mogą kierować do siebie zapytania (tzw. country surveys) dotyczące np. sposobu uregulowania danej kwestii w prawie krajowym. Wyniki kwestionariuszy i zapytań są zazwyczaj publikowane na stronie PPN, którą administruje Prezydencja PPN: <http://www.publicprocurementnetwork.org/>

5. Porozumienie w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)

Porozumienie w sprawie Zamówień Rządowych z 1994 r. jest międzynarodową umową plurilateralną, mocą której strony tej umowy zobowiązały się do stosowania podstawowych reguł w dziedzinie zamówień publicznych, zapewniających przejrzystość, konkurencyjność i dobre zarządzanie. Obejmuje zamówienia na towary, usługi i roboty

budowlane. Celem GPA jest zapewnienie możliwie szerokiego otwarcia rynków zamówień publicznych na międzynarodową konkurencję..

W 2013 r. odbyło się 5 posiedzeń formalnych Komitetu GPA, w tym na szczeblu ministerialnym 3 grudnia 2013 r., które dotyczyły w szczególności: wejścia w życie zrewidowanego Porozumienia GPA, akcesji nowych członków do GPA oraz implementacji przepisów dotychczasowego Porozumienia GPA z 1994 r., w tym w zakresie progów, notyfikacji, raportowania statystycznego, zmian w załącznikach Porozumienia. Obecnie stronami GPA są następujące kraje: Armenia, Holandia w odniesieniu do Aruby, Hong-Kong, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea, Lichtenstein, Norwegia, Singapur, Szwajcaria, Tajwan, Stany Zjednoczone Ameryki, Unia Europejska, w tym jej 28 państw członkowskich. W badanym okresie zakresem GPA została objęta Chorwacja, w związku z jej przystąpieniem do UE.

Obecnie 10 państw członkowskich Światowej Organizacji Handlu (WTO) ubiega się o przystąpienie do GPA: Albania, Chiny, Czarnogóra, Gruzja, Jordania, Republika Kirgizji, Mołdawia, Nowa Zelandia, Oman i Ukraina. Pięć innych państw członkowskich WTO w protokołach akcesji do WTO ma przepisy dot. przystąpienia do GPA: Arabia Saudyjska, Była Republika Mołdawii, Mongolia, Tadżykistan i Rosja. W 2013 r. przedmiotem rozważań Komitetu GPA były akcesje: Chorwacji, Chin, Nowej Zelandii, Mołdawii, Ukrainy, Czarnogóry.

Rewizja GPA

Negocjacje dotyczące zrewidowanego GPA zakończyły się formalnie 30 marca 2012 r. W 2013 r. trwał proces akceptacji zrewidowanego GPA. Wejdzie ono w życie 6 kwietnia 2014 r., w związku ze złożeniem do 7 marca 2014 r. w Sekretariacie WTO instrumentów akceptacji Protokołu zmieniającego GPA z 1994 r. przez 2/3 państw członkowskich GPA w tym przez UE (w grudniu 2013 r.).

III.2. Rada Zamówień Publicznych

W 2013 r. odbyły się 3 posiedzenia Rady Zamówień Publicznych, organu opiniodawczo- doradczego Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, podczas których omówiono m.in.:

1. projekty rozporządzeń:
 - w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane,
 - zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych,
 - w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań.
 - sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania
2. stanowisko Rady wobec projektów nowelizacji ustawy - Prawo zamówień publicznych.
3. Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2012 roku, w tym przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania przedmiotowego Sprawozdania.

W związku z odwołaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych ze stanowiska z dniem 9 grudnia 2013 r. upłynęła kadencja Rady Zamówień Publicznych powołanej przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 1 grudnia 2008 r.

III.3. Krajowa Izba Odwoławcza

III.3.1. Rozpatrywanie odwołań

Podstawowym zadaniem Krajowej Izby Odwoławczej (KIO) jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 3.055 odwołań. Orzeczenia KIO, jakie zapadły w 2013 r. przedstawiają się następująco:

Odwołania 2013	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	3.055	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	259	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	473	15%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	505	17%
Odrzucone	114	4%
Oddalone	972	32%
Uwzględnione	732	24%

Rozkład procentowy rozstrzygnięć podejmowanych przez Izbę w roku 2013 kształtował się podobnie jak w roku 2012. Nieco mniej odwołań zostało zwróconych postanowieniem Prezesa KIO (spadek o 2 punkty procentowe), natomiast nieco więcej zostało wycofanych przez odwołujących, co skutkowało umorzeniem postępowania (wzrost o 4 punkty procentowe).

III.3.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

W 2013 r. do KIO wpłynęło 70 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. W 2012 r. wydano postanowienia w sprawie 56 wniosków. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	21	30%
Odmowa uchylenia zakazu	35	50%
Umorzenie postępowania	14	20%

Dla porównania w 2012 r. KIO rozpoznała 56 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed rozstrzygnięciem odwołania. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 24 przypadkach (43%) odmówiono uchylenia zakazu, w 12 przypadkach (21%) uchylono zakaz, a w 19 (34%) umorzono postępowanie.

Wzrost liczby wniosków w 2013 r. wynikał głównie ze składania ich w postępowaniach o udzielenie zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w I półroczu 2013 r., w których wniesiono odwołania. Liczba wniosków dotyczących takich postępowań wyniosła 25, co stanowiło 36% wszystkich wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy złożonych w 2013 r.

III.3.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli

W 2013 r. KIO wydała 121 opinii w przedmiocie zastrzeżeń do wyników kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu. Rozstrzygnięcia w przedmiocie tych zastrzeżeń obrazuje tabela poniżej.

Sposób rozpatrzenia	Kontrola doraźna		Kontrola uprzednia	
	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	84	82,35%	13	68,42%
Częściowo uwzględnione	11	10,79%	1	5,26%
Uwzględnione	7	6,86%	5	26,32%
Ogółem	102	84,30%	19	15,70%

Dla porównania w 2012 r. Krajowa Izba Odwoławcza wydała 108 opinii w sprawie zastrzeżeń, dotyczących zarówno kontroli uprzedniej, jak również kontroli doraźnej. Co do sposobu rozpatrzenia przez KIO zastrzeżeń do wyniku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, to w 2013 r. nastąpił zdecydowany wzrost, o ponad 18 punktów procentowych, odsetka zastrzeżeń nie uwzględnionych przez Izbę w odniesieniu do ustaleń kontroli uprzedniej oraz niewielki wzrost - w odniesieniu do kontroli doraźnej, co oznacza, że KIO częściej niż w 2012 r. podtrzymywała ustalenia kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

III.4. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych

Obsługę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, Krajowej Izby Odwoławczej oraz Rady Zamówień Publicznych zapewnia Urząd Zamówień Publicznych, którego statut od 2008 r. pozostaje bez zmian. W skład Urzędu Zamówień Publicznych wchodzi siedem komórek organizacyjnych: Departament Prawny, Departament Kontroli Doraźnej, Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej, Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych, Departament Odwołań, Biuro Organizacyjno-Finansowe oraz samodzielne stanowisko ds. audytu wewnętrznego.

W 2013 r. średnioroczne zatrudnienie w Urzędzie Zamówień Publicznych wyniosło 172 etaty, w tym w Krajowej Izbie Odwoławczej – 35 etatów.

W związku z włączeniem Urzędu Zamówień Publicznych w 2008 r. do projektu „Aktualizacja planu działań na rzecz zwiększenia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację Programów Operacyjnych w Polsce w latach 2007-2013”, 30 etatów jest współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

W 2013 r. z pracy w Urzędzie Zamówień Publicznych zrezygnowało 16 osób, a w Krajowej Izbie Odwoławczej – 1 osoba. W tym samym okresie do pracy w Urzędzie przyjęto 19 osób, z czego 10 osób na umowę na czas zastępstwa nieobecnego pracownika oraz uruchomiono postępowanie kwalifikacyjne do KIO na wakuujące 4 etaty (nowi członkowie Izby zostali zatrudnieni w lutym 2014 r.)

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest dysponentem głównym 49 części budżetu państwa. W 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych zrealizował dochody na poziomie 27,5 mln zł, z czego 99% stanowiły dochody z tytułu wpisów od odwołań oraz wydatki na ogólną kwotę 26,2 mln zł., z czego 45% stanowiły wydatki związane z funkcjonowaniem systemu odwoławczego.

Największymi pozycjami w strukturze wydatków Urzędu Zamówień Publicznych stanowiły w 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, wynagrodzenia i pochodne (łącznie z wynagrodzeniami członków KIO) – 66,6%, opłaty za administrowanie i czynsze za budynki i pomieszczenia garażowe – 19,1% oraz wydatki na modernizację i utrzymanie systemów informatycznych – 3,2%.

Ponadto w 2013 r. Urząd Zamówień Publicznych zrealizował wydatki z budżetu środków europejskich w wysokości 375 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych współfinansowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz projektu „Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów – e-Katalogi” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

III.5. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych

III.5.1. Informacje statystyczne

Analizą objęto **1.794** artykuły prasowe dotyczące zamówień publicznych publikowane w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. w 4 tytułach o zasięgu ogólnopolskim: Dziennik Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza (z warszawskim wydaniem regionalnym), Rzeczpospolita (z dodatkami), Puls Biznesu. W 2013 r. w porównaniu z rokiem 2012 (1687 publikacji) nastąpił 6% wzrost liczby opublikowanych materiałów prasowych.

Liczba publikacji w tytułach prasowych utrzymywała się średnio na poziomie od 20 do 54 artykułów w miesiącu.

Ilość artykułów publikowanych w poszczególnych miesiącach 2013 r. jest porównywalna. Średnio w miesiącu publikowano **150** artykułów dotyczących systemu zamówień publicznych. Jednak w kilku miesiącach zanotowano ilość publikacji powyżej 170 – w marcu i październiku.

Najwięcej artykułów o systemie zamówień publicznych zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej – 643, a następnie kolejno: Rzeczpospolitej – 608, Gazecie Wyborczej (z warszawskim dodatkiem regionalnym) – 255 oraz Pulsie Biznesu – 246. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach: Polityka, Wprost, Newsweek Polska, Uważam Rze.

III.5.2. Analiza treści publikacji prasowych

Publikacje prasowe cechujące się informacyjno-edukacyjnym charakterem zamieszczone w tytułach o zasięgu ogólnokrajowym koncentrowały się głównie na zagadnieniach związanych z nowelizacją ustawy - Prawo zamówień publicznych, w szczególności na propozycjach założeń nowelizacyjnych opracowywanych przez Urząd Zamówień Publicznych oraz przedstawianych grupy poselskie.

Podobnie jak w latach ubiegłych, aktywność mediów skupiała się na bieżącym informowaniu o treści planowanych zmian oraz przebiegu procesu legislacyjnego. Zagadnienia te oraz ich znaczenie dla systemu zamówień publicznych w Polsce były analizowane w wielu tytułach prasowych, w tym najobszerniej w Rzeczpospolitej i Dzienniku Gazecie Prawnej. Opisywano kwestie podwykonawstwa, podwyższenia progu kwotowego, od którego należy stosować ustawę - Prawo zamówień publicznych oraz zasady udzielania zamówień publicznych przez instytucje naukowe i uczelnie, jak również zakres informacji umieszczanych w rocznym sprawozdaniu o udzieleniu zamówień publicznych.

Pod koniec roku szczegółowo informowano o wejściu w życie rozporządzeń w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których powstaje obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych oraz w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania.

Część artykułów miała charakter poradników wskazujących m.in. jak prowadzić postępowanie o zamówienie publiczne, jak przygotować ofertę, jak skorzystać z uprawnienia

do wnoszenia środków odwoławczych itp. Omawiano stosowanie nowych rozporządzeń dotyczących: trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa, rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane, regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań oraz wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Komentowano nową procedurę prowadzenia dialogu technicznego. Wiele miejsca poświęcono kwestii polegania na zasobach podmiotu trzeciego oraz zasadom wykluczania wykonawców z przetargu.

Zainteresowanie dziennikarzy skupione było również na stosowaniu w przetargach, a szczególnie w przetargach drogowych, kryterium najniższej ceny. Wielu przedsiębiorców, ekspertów oraz dziennikarzy wskazywało, iż nieudane inwestycje oraz fala bankructw wśród firm budowlanych wynika z nadmiernego stosowania przez zamawiających jedynie kryterium najniższej ceny. Bardzo dużo miejsca poświęcono inwestycjom drogowym, w szczególności w aspekcie zjawiska oferowania cen poniżej realnych kosztów budowy obwodnic i autostrad, odstępowania od kontraktów drogowych oraz rozliczeń GDDKiA z podwykonawcami.

Publikowane materiały dotyczyły również konkretnych zamówień publicznych i nieprawidłowości towarzyszących procedurze ich udzielania. Dziennikarze opisywali błędy związane z udzielaniem zamówień publicznych w branży IT w Centrum Projektów Informatycznych, w GUS oraz Komendzie Głównej Policji. Wiele artykułów dotyczyło zmów przetargowych, a także zerwania umów między GDDKiA a Polimexem – Mostostalem – wykonawcą prac na autostradach A1 i A4. Informacje zamieszczano w Gazecie Wyborczej, Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Pulsie Biznesu.

Dziennikarze zajmowali się również ważnymi dla lokalnej społeczności planowanymi i realizowanymi inwestycjami oraz zasadami i trybem wyłaniania wykonawców. Często informowano o remontach i budowach dróg, a także o planach rozwoju sieci komunikacyjnej. Ciekawość dziennikarzy wzbudzały duże zamówienia dla armii, postępowania na systemy informatyczne, przetargi na odbiór i wywóz odpadów oraz obsługę przesyłek dla sądów i prokuratur w latach 2014-2015.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się działalność kontrolna Urzędu Zamówień Publicznych, w tym przede wszystkim efekty badania konkretnych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Informowano o przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w 2012 r. kontrolach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Przytaczano dane statystyczne w zakresie liczby kontroli dotyczących zamówień współfinansowanych za środków UE, kontroli doraźnych, kontroli obligatoryjnych uprzednich oraz stosowaniu narzędzi elektronicznych w zamówieniach publicznych.

W materiałach prasowych wielokrotnie wykorzystywano analizy Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące liczby odwołań oraz wyników kontroli przeprowadzanych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Podkreślano niewielki stopień wykorzystania kryteriów pozacenowych. Sugerowano potrzebę bieżącego monitorowania procedur udzielania zamówień publicznych oraz uwzględniania w przygotowywanych postępowaniach wskazówek Urzędu Zamówień Publicznych zawartych w analizach pokontrolnych i starannego przygotowywania dokumentacji.

Monitoring prasy z 2013 r. wykazał wzrost zainteresowania orzecznictwem Krajowej Izby Odwoławczej, czego dowodem były zamieszczane cyklicznie w Rzeczpospolitej oraz Dzienniku Gazecie Prawnej wyroki wraz z komentarzem dziennikarskim. W innych tytułach prasowych wyroki arbitrów pojawiały się przy okazji opisywania konkretnych postępowań. Informowano zwłaszcza o wydanych przez KIO wyrokach w sprawie rażąco niskiej ceny, uzupełnianiu dokumentów, a także wyrokach i kolejnych rozprawach w przetargach na wywóz odpadów na terenie m. st. Warszawy oraz świadczenia usług pocztowych dla sądów i prokuratur.

Do kategorii publikacji informacyjnych należały komunikaty zawierające dane statystyczne dotyczące zmian na rynku zamówień publicznych: liczbę ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, prowadzonych postępowań, odwołań wnoszonych do Krajowej Izby Odwoławczej. Podkreślano sukcesy polskich firm w ubieganiu

się o zamówienia publiczne na rynku europejskim. W artykułach tych zwykle powoływano się na dane statystyczne opracowane przez Urząd Zamówień Publicznych.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Analiza danych związanych z funkcjonowaniem systemu zamówień publicznych w 2013 r. wskazuje na pozytywny dla rozwoju rynku zamówień publicznych wzrost wartości udzielonych zamówień z 132,7 mld zł. w 2012 r. do 143,2 mld zł. w 2013 r. Odnotowano również blisko 12% wzrost liczby udzielonych zamówień osiągając poziom 210.352 zamówień w 2013 r. Na uwagę zasługuje także powszechne korzystanie z procedur inicjowanych ogłoszeniem o zamówieniu. W procedurach tych udzielono w 2013 r. 82% wszystkich zamówień publicznych objętych ustawą, co oznacza, że ponad 8 z 10 postępowań o zamówienie publiczne udzielane było w trybach zapewniających przedsiębiorcom, co do zasady, niedyskryminacyjny i otwarty dostęp do zamówień publicznych. Dodatkowego podkreślenia wymaga fakt, iż w ramach procedur inicjowanych ogłoszeniem wydatkowano ponad 91% ogólnej wartości środków na zamówienia publiczne i jest to poziom najwyższy w okresie ostatnich czterech lat.

Dane z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach przekazanych przez zamawiających za rok 2013 potwierdziły, utrzymując się od wielu lat, prymat przetargu nieograniczonego. Tryb ten w przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych zastosowano w 88,8% postępowań, natomiast w zamówieniach o niższej wartości – w 80,1%. Tak wysoki poziom stosowania trybu przetargu nieograniczonego świadczy o przejrzystości systemu zamówień publicznych oraz umożliwia jego monitorowanie w celu ograniczenia ryzyka występowania zjawisk niepożądanych dla prawidłowego działania systemu, a także umożliwia zamawiającym uzyskiwanie korzystniejszych cen.

Mimo podejmowania szeregu działań, w tym o charakterze edukacyjno – informacyjnym, mających na celu promowanie i zachęcanie zamawiających do częstszego stosowania kryteriów pozacenowych, w 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, kryterium najniższej ceny stosowano w przeważającej większości postępowań – 92%. Cena jako najprostszy sposób wyboru oferty najkorzystniejszej jest kryterium dopuszczalnym, zarówno na gruncie przepisów krajowych, jak i unijnych, również nowych dyrektyw w sprawie zamówień publicznych. Niemniej jednak, korzystanie wyłącznie z kryterium najniższej ceny może skutkować negatywnymi konsekwencjami, jeśli zamawiający nie zadba o właściwy opis przedmiotu zamówienia gwarantujący uzyskanie produktu lub usługi o odpowiedniej jakości i nie będzie egzekwował postawionych wymagań na etapie realizacji zamówienia. Ponadto zamawiający udzielając zamówień publicznych powinien mieć na uwadze zasady wynikające z ustawy o finansach publicznych, w szczególności zasadę uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Oznacza to, że zamawiający nie powinni ograniczać się wyłącznie do nabywania dóbr najtańszych w momencie zakupu, które na początku przynoszą oszczędności, ale brać pod uwagę koszty życia produktu na wszystkich jego etapach, które w dłuższej perspektywie przyniosą korzyści ekonomiczne, np. obniżenie kosztów zużycia energii, serwisu, zakupu materiałów eksploatacyjnych, wydłużenie okresu użytkowania, zapewnienie lepszej jakości oraz zmniejszenie kosztów utylizacji.

W 2013 r. utrzymał się niski poziom średniej liczby ofert składanych podczas jednego postępowania – 2,96, w tym jedna oferta składana średnio w 39% postępowań. Zjawisko to, przy uwzględnieniu utrzymującego się wysokiego wskaźnika stosowania procedur inicjowanych ogłoszeniem budzi uzasadniony niepokój, gdyż może wskazywać na ograniczanie konkurencji na polskim rynku zamówień publicznych, szczególnie w postępowaniach na dostawy i usługi. Wyniki działalności kontrolnej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz analiza orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej prowadzą do wniosku, iż ograniczenia w dostępie do rynku mogą wynikać m.in. z nieprawidłowego opisu przedmiotu zamówienia, ustalania warunków udziału w postępowaniu nieadekwatnych do opisu przedmiotu zamówienia, określaniu zbyt krótkich terminów składania ofert oraz

formułowania warunków realizacji zamówienia przenoszących całe ryzyko kontraktowe na wykonawców, np. w zakresie wysokich kar umownych, krótkich terminów realizacji umowy, braku klauzul waloryzacji wynagrodzenia wykonawcy i zmian umowy o zamówienie publiczne. Konkurencji na rynku zamówień publicznych nie sprzyja również upowszechnianie m.in. w mediach informacji o nieprzyjaznych dla wykonawców przepisach czy „ustawianych” przetargach.

Sposób funkcjonowania systemu zamówień publicznych ma szczególne znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki oraz wykorzystania środków unijnych. Uwzględniając procesy i trendy zachodzące na rynku zamówień publicznych w 2013 r. oraz utrzymujące się od kilku lat negatywne zjawiska, niezbędne wydaje się podjęcie wielostronnych i długofalowych działań zmierzających do poprawy efektywności systemu zamówień publicznych oraz kształtowania wśród zamawiających praktyk, które przyczynią się do zwiększenia dostępu wykonawców do zamówień publicznych, a w konsekwencji do poprawy konkurencyjności.

1. Podniesienie efektywności systemu zamówień publicznych w Polsce

W celu poprawy efektywności systemu zamówień publicznych należy dokonać analizy funkcjonujących rozwiązań, zgłaszanych postulatów zmian oraz przeglądu zagranicznych praktyk w poszczególnych obszarach. Biorąc pod uwagę liczne zmiany obowiązującego od 2004 r. Prawa zamówień publicznych oraz przyjęcie nowych dyrektyw w zakresie zamówień publicznych, których termin wdrożenia upływa 18 kwietnia 2016 r., konieczne staje się przygotowanie projektu nowego aktu prawnego kompleksowo regulującego funkcjonowanie systemu zamówień publicznych w celu zapewnienia spójności i czytelności przepisów oraz efektywnego, odformalizowanego i przejrzystego udzielania zamówień publicznych. Nowa ustawa powinna być zgodna z przyjętymi rozwiązaniami na szczeblu europejskim, a jednocześnie wykorzystać dorobek 20-letniego okresu funkcjonowania zamówień publicznych w Polsce oraz powinna uwzględniać uzasadnione oczekiwania uczestników rynku zamówień publicznych.

2. Monitorowanie funkcjonowania systemu zamówień publicznych

Istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania systemu zamówień publicznych jest jego bieżące monitorowanie. Uzyskane w ten sposób dane i informacje powinny stanowić podstawę programowania działalności Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w szczególności przeprowadzania kontroli ukierunkowanej na te obszary zamówień publicznych, które stwarzają największe ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz przygotowania działań informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na kształtowanie wśród zamawiających pożądaných zachowań w zakresie stosowania prawa. Ważna jest również stała współpraca Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z innymi instytucjami kontrolnymi zmierzająca do wymiany informacji i wypracowania jednolitej wykładni przepisów.

3. Informatyzacja zamówień publicznych

Zastosowanie w procesie udzielania zamówień publicznych środków elektronicznych znacząco wpływa na poprawę przejrzystości postępowania, szybkość komunikacji między stronami oraz obniżenie kosztów prowadzenia procedury zarówno po stronie zamawiających jak i wykonawców. Obecnie narzędzia elektroniczne są powszechnie wykorzystywane w polskim systemie zamówień publicznych do publikacji ogłoszeń oraz udostępnienia specyfikacji istotnych warunków zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego. Jak pokazują wyniki ankiety przeprowadzonej przez Urząd Zamówień Publicznych oraz sprawozdania o udzielonych zamówieniach, wymiana informacji z wykorzystaniem środków elektronicznych nie jest podstawową metodą komunikacji między zamawiającym i wykonawcą, a stosowanie takich technik jak aukcja elektroniczna, dynamiczny system zakupów czy tryb licytacji elektronicznej są bardzo ograniczone. Biorąc pod uwagę korzyści,

jakie może przynieść dla systemu zamówień publicznych udostępnianie usług drogą elektroniczną, doświadczenia państw członkowskich Unii Europejskiej, które odniosły sukces w tym obszarze oraz obowiązek, wynikający z nowych dyrektyw, tj. przejścia na w pełni elektroniczną komunikację, w tym składanie wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu i ofert, Urząd Zamówień Publicznych podjął w 2012 r. wyzwanie przeniesienia procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych do środowiska teleinformatycznego.

Informatyzacja zamówień publicznych oprócz zwiększenia przejrzystości powinna również poprawić funkcjonowanie samej administracji. W związku z powyższym podjęto decyzję o dokonaniu przeglądu funkcjonujących procedur udzielania zamówień publicznych, opisanii ich w oparciu o istniejący stan prawny oraz zamodelowaniu nowych procesów uwzględniając ich optymalizację oraz uregulowania nowych dyrektyw. W 2013 r. w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy Pzp zamodelowano tryb przetargu nieograniczonego. Na rok 2014 zaplanowano kontynuację prac, tj. opisanie trybu przetargu ograniczonego wg obecnego stanu prawnego oraz zamodelowanie stanu przyszłego trybu przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, procedury konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz dynamicznego systemu zakupów i aukcji elektronicznej. Rezultaty tych prac będą z jednej strony stanowić element opisu przedmiotu zamówienia w postępowaniu na wybór wykonawcy platformy e-usług, z drugiej podstawę do zmian Prawa zamówień publicznych.

Działania Urzędu Zamówień Publicznych we wskazanym powyżej zakresie, były i będą realizowane z wykorzystaniem zasobów finansowych i kadrowych Urzędu. Niemniej jednak najistotniejszą kwestią warunkującą uruchomienie Projektu jest pozyskanie w I połowie 2014 r. dodatkowych środków finansowych niezbędnych do przygotowania dokumentacji projektu, tj. studium wykonalności, a następnie zapewnienie finansowania całego przedsięwzięcia.

4. Kształtowanie prawidłowych zachowań wśród zamawiających

Ukształtowanie właściwej praktyki stosowania przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych wymaga zapewnienia zamawiającym i wykonawcom szerokiego dostępu do wiedzy i informacji o prawidłowym sposobie stosowania prawa. Niezbędne jest w tym celu stworzenie przez Urząd Zamówień Publicznych repozytorium wiedzy, które skupi w jednym miejscu informacje dotyczące obowiązującego prawa krajowego i unijnego, orzecznictwo KIO, sądów i TSUE, wyniki kontroli, przeprowadzanych analiz i badań z zakresu zamówień publicznych, jak również będzie zawierać dobre praktyki w zakresie zamówień publicznych. Konieczne jest przy tym zwiększenie aktywności instytucji i organizacji zajmujących się wspieraniem wykonawców oraz zamawiających. Zaleca się kontynuowanie działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do uczestników rynku zamówień publicznych poprzez organizację spotkań stanowiących forum wymiany wiedzy, konferencji, seminariów oraz podejmowanie, również z wykorzystaniem środków elektronicznych, działań popularyzujących uwzględnianie aspektów środowiskowych, społecznych i innowacyjnych w zamówieniach publicznych.

V. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w 2013 r.
2. Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2013 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym
3. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010 – 2013
4. Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów ustawy Pzp określonych w art. 4 oraz art. 136-138
5. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
6. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających
7. Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2010 – 2013
8. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE
9. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE
10. Przeciętna liczba ofert w jednym postępowaniu o wartości powyżej progów UE
11. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty
12. Wykaz polskich wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych
13. Liczba wnoszonych odwołań w latach 2010 – 2013
14. Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych
15. Zbiorcze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w ustawie Pzp w latach 2010 – 2013

**Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych
obowiązujących w 2013 r.**

1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 49, poz. 470).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. Nr 130, poz. 1389).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. Nr 147, poz. 1063).
5. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. Nr 155, poz. 1110 oraz z 2007 r. Nr 175, poz. 1226). *Utraciło moc z dniem 27 grudnia 2013 r. na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 1530).*
6. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 120, poz. 820).
7. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. Nr 128, poz. 885).
8. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817). *Utraciło moc z dniem 20 lutego 2013 r. na podstawie art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1271).*
9. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 12, poz. 69 oraz z 2013 r. poz. 279).
10. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. Nr 12, poz. 68).
11. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. Nr 41, poz. 238).
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. Nr 48, poz. 280 oraz z 2013 r. poz. 232).

13. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).
14. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz. U. Nr 96, poz. 559).
15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 282, poz. 1649 oraz z 2012 r. poz. 1360). *Utraciło moc z dniem 1 stycznia 2014 r. na podstawie § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1735).*
16. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 282, poz. 1650).
17. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i nie priorytetowym (Dz. U. poz. 1361).
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1372).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 233).
20. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. poz. 231).
21. Zarządzenie Nr 43 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie powołania komisji kwalifikacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej (M.P. poz. 577).
22. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 1530).

Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2013 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym

Dyrektywy:

1. Dyrektywa **2004/18/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, str. 114, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 132) (tzw. dyrektywa klasyczna).
2. Dyrektywa **2004/17/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 134 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 19) (tzw. dyrektywa sektorowa).
3. Dyrektywa **2007/66/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) (tzw. dyrektywa odwoławcza).
4. Dyrektywa Rady **89/665/EWG** z 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane
5. Dyrektywa Rady **92/13/EWG** z 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. Urz. UE L 76 z 23.03.1992, str. 14, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, str. 315).
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/81/WE** z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. U. UE. L. 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.). (tzw. dyrektywa obronnościowa).
7. Dyrektywa Rady **2013/16/UE** z dnia 13 maja 2013 r. dostosowująca niektóre dyrektywy w dziedzinie zamówień publicznych w związku z przystąpieniem Republiki Chorwacji (Dz. Urz. UE L158 z 10.06.2013, str. 184)

Rozporządzenia:

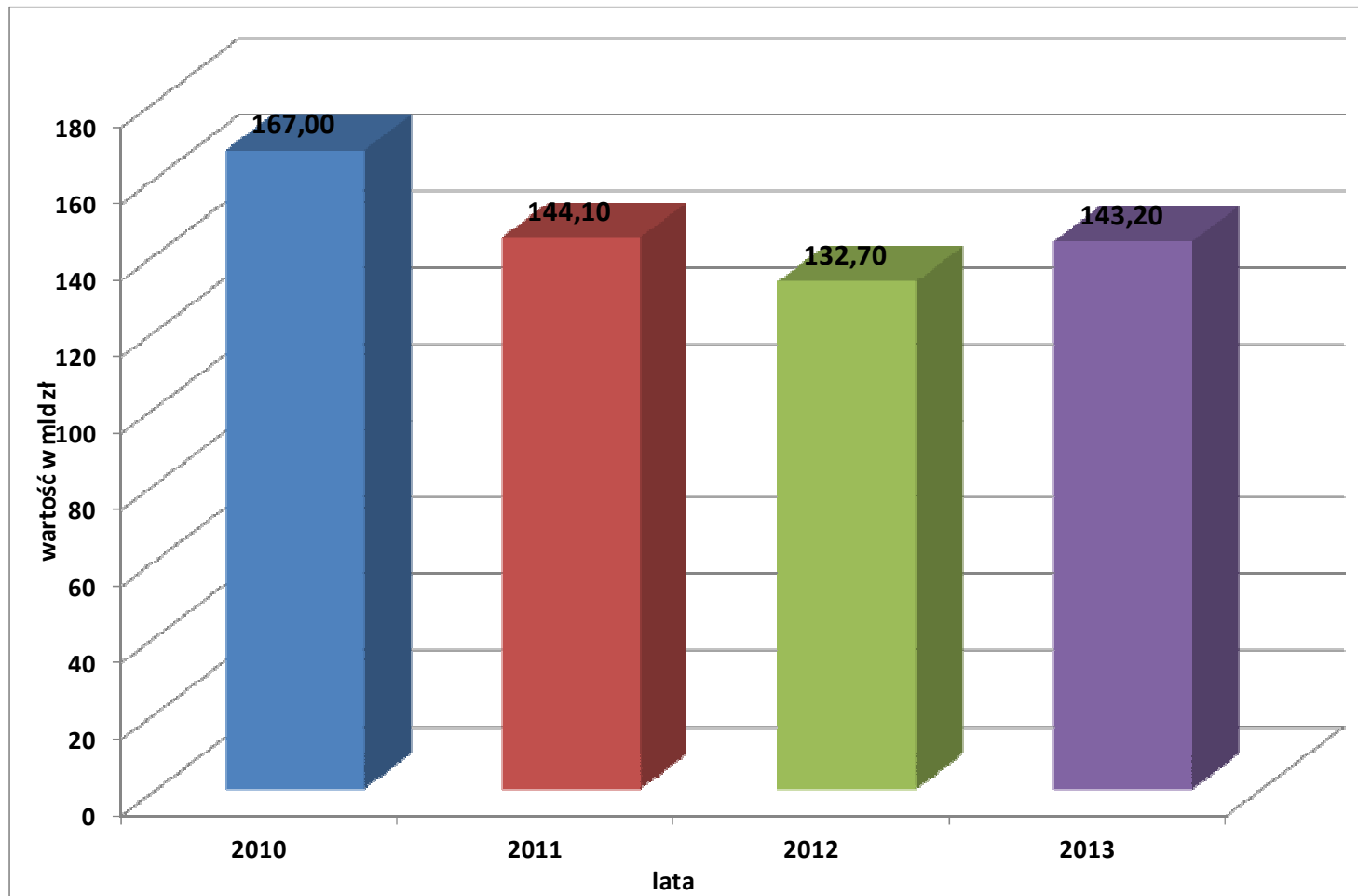
1. Rozporządzenie Komisji (WE) **nr 213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. Urz. UE L 74 z 15.03.2008, str. 1) (*dot. Wspólnego Słownika Zamówień*).

2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr **1336/2013** z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniające dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 335 z 14.12.2013, str. 17) (obowiązuje od dnia 1 stycznia 2014 r.) (*dot. wysokości wartości progowych*).
3. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr **842/2011** z dnia 19 sierpnia 2011 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1564/2005 (Dz. Urz. UE L 222 z 27.08.2011, str. 1) (*dot. wzorów formularzy*).

Zagadnienia związane z zamówieniami publicznymi regulowane są również, w pewnym zakresie, następującymi aktami prawa UE odnoszącymi się do poszczególnych sektorów:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2012/27/UE** z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.12.2012, str. 1).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2010/30/UE** z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 1, z późn. zm.).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2010/31/UE** z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/33/WE** z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 120 z 15.05.2009, str. 5).
5. Dyrektywa Rady **92/75/EWG** z dnia 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego (Dz. Urz. UE L 297 z 13.10.1992, str. 16, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 4, str. 216).
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **174/2013** z dnia 5 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 1).
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **66/2010** z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.01.2010, str. 1, z późn. zm.) (*nowe rozporządzenie Ecolabel*).
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **1221/2009** z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (*EMAS*), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.) (*nowe rozporządzenie EMAS*).
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **106/2008** z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie unijnego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 1, z późn. zm.) (*Energy Star*).
10. Rozporządzenie (WE) nr **1370/2007** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 1).

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010 – 2013

Załącznik nr 4

Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów ustawy Pzp określonych w art. 4 oraz art. 136-138

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy Pzp	Liczba	Wartość [w tys. zł]
1	zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy	-	23 840 200
2	zamówienia udzielone na podstawie szczególnej procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie	6 710	1 765 257
3	zamówienia udzielone na podstawie umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, dotyczących stacjonowania wojsk, jeżeli umowy te przewidują inne niż ustawa procedury udzielania zamówień	44	810
4	zamówienia udzielone na podstawie umowy międzynarodowej zawartej między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, dotyczącej wdrożenia lub realizacji przedsięwzięcia przez strony tej umowy, jeżeli umowa ta przewiduje inne niż ustawa procedury udzielania zamówień	827	22 603
5	zamówienia Narodowego Banku Polskiego, o których mowa w art. 4 pkt 2 ustawy	93	323 593
6	zamówienia Banku Gospodarstwa Krajowego, o których mowa w art. 4 pkt 2a ustawy	10 071	446 302
7	zamówienia, których przedmiotem są usługi arbitrażowe lub pojednawcze	637	5 626
8	zamówienia, których przedmiotem są usługi Narodowego Banku Polskiego	465	1 235
9	zamówienia, których przedmiotem są usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy	14 469	171 717
10	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie, przygotowanie, produkcja lub koprodukcja materiałów programowych przeznaczonych do emisji w radiu, telewizji lub Internecie	2 923	142 224
11	zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego	1 499	79 886
12	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości, w szczególności dzierżawy i najmu	16 682	1 617 546
13	zamówienia, których przedmiotem są usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w szczególności związane z transakcjami mającymi na celu uzyskanie dla zamawiającego środków pieniężnych lub kapitału	604	5 291 207
14	zamówienia, których przedmiotem są usługi Banku Gospodarstwa Krajowego, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. I ustawy	242	28 575
15	zamówienia, których przedmiotem są dostawy uprawnień do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, jednostek poświadczonych redukcji emisji oraz jednostek redukcji emisji, w rozumieniu przepisów o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji	38	9 559
16	zamówienia na usługi udzielone innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy, któremu przyznano, w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, wyłączne prawo do świadczenia tych usług	19 747	317 353
17	przyznawanie dotacji ze środków publicznych na podstawie przepisów ustawowych	72 690	23 572 425
18	zamówienia, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym	717	49 065

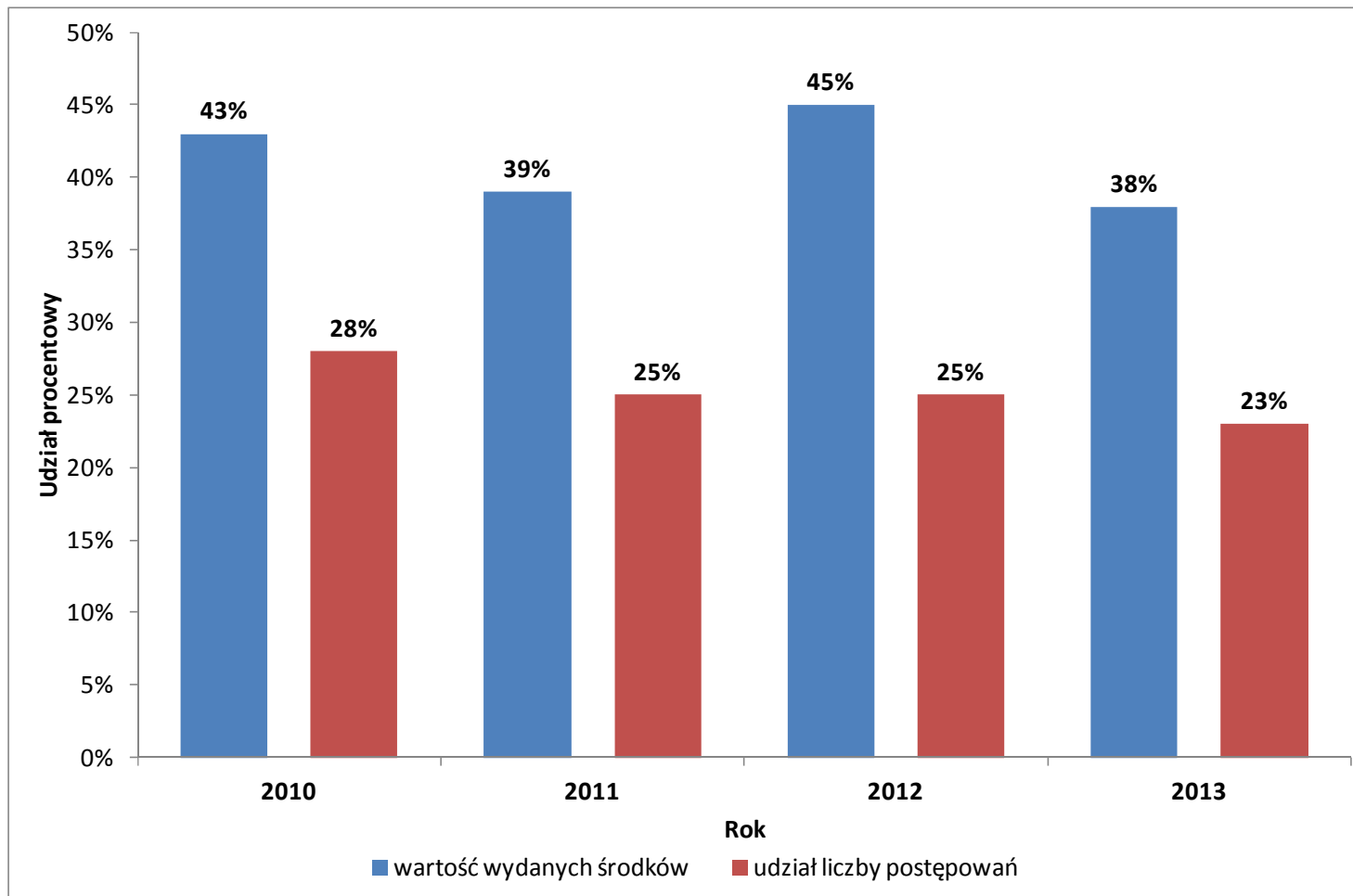
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy Pzp	Liczba	Wartość [w tys. zł]
	na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej lub eksploatacja publicznej sieci telekomunikacyjnej, lub świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej		
19	nabywanie dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego	6 690	212 027
20	koncesje na roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101, z późn. zm.)	5	1 148
21	koncesje na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi	98	104 499
22	zamówienia udzielone instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji, w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy	4 303	631 601
23	zamówienia sektorowe na dostawy, usługi lub roboty budowlane, które zostały udzielone podmiotom powiązanym z zamawiającym w sposób, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy	1 477	7 868 720
24	zamówienia sektorowe na usługi lub roboty budowlane udzielone przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, jednemu z tych zamawiających lub podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających, w sposób o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy	7	23 731
25	zamówienia sektorowe udzielone podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, przez jednego z tych zamawiających, o ile podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie	5	34 687
26	zamówienia sektorowe udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją, o ile produkcja gazu stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie gazu ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	18	569
27	zamówienia sektorowe udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu ciepła do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła, o ile produkcja ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	1 961	277 892
28	zamówienia sektorowe udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o ile produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w	683	896 716

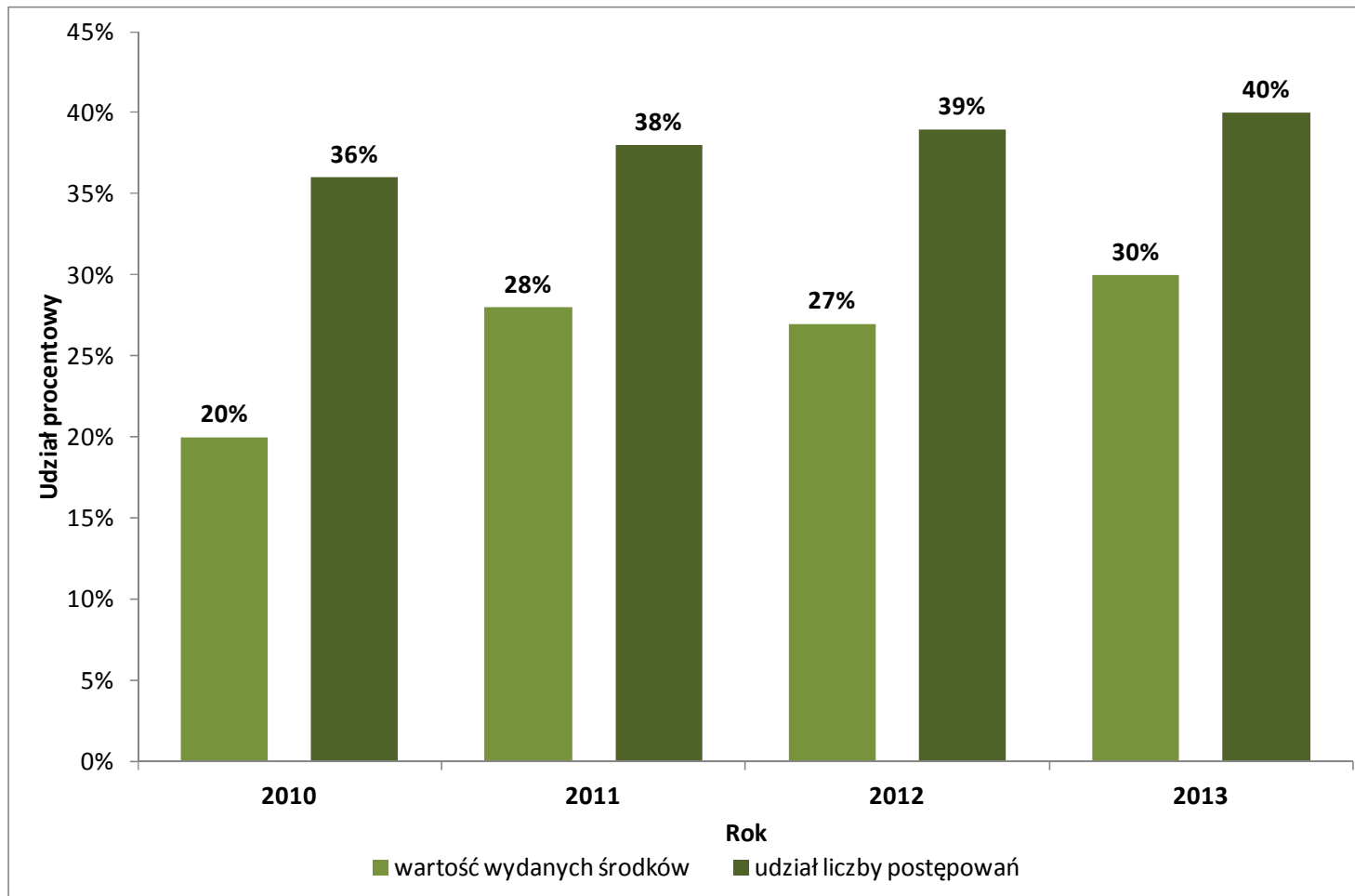
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy Pzp	Liczba	Wartość [w tys. zł]
	którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji		
29	zamówienia sektorowe udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci przeznaczonej do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, o ile produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	2 974	75 732
30	zamówienia sektorowe udzielone w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, o ile zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą przedmiot zamówienia bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający	2 375	6 862 199
31	zamówienia sektorowe mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, o ile koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy	9	16 226
32	zamówienia sektorowe udzielone w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, poza obszarem Unii Europejskiej, o ile do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej	47	19 130
	Razem poz. 2-32	169 110	50 869 872
		Razem poz. 1-32	74 710 073

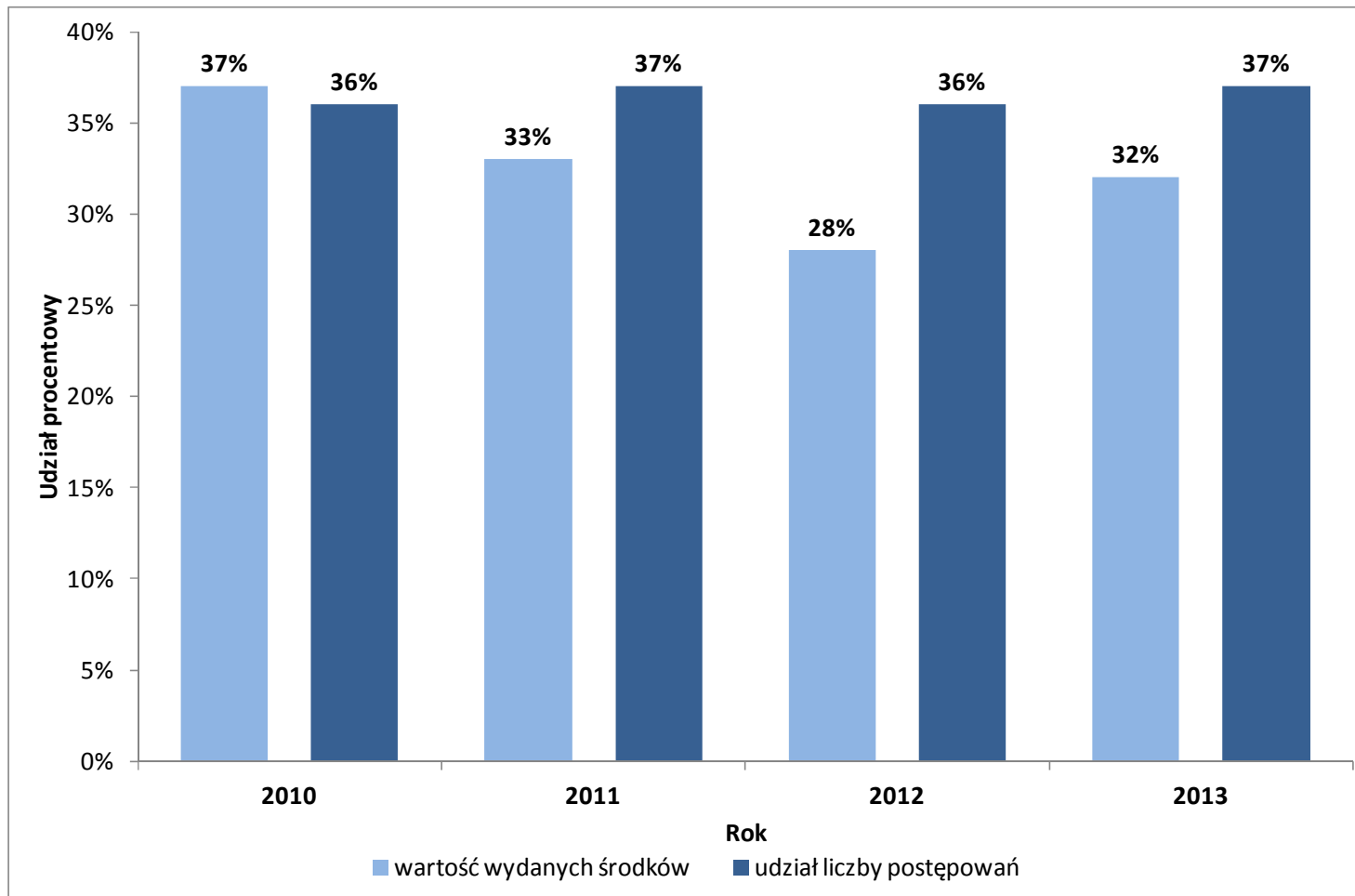
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
ROBOTY BUDOWLANE**

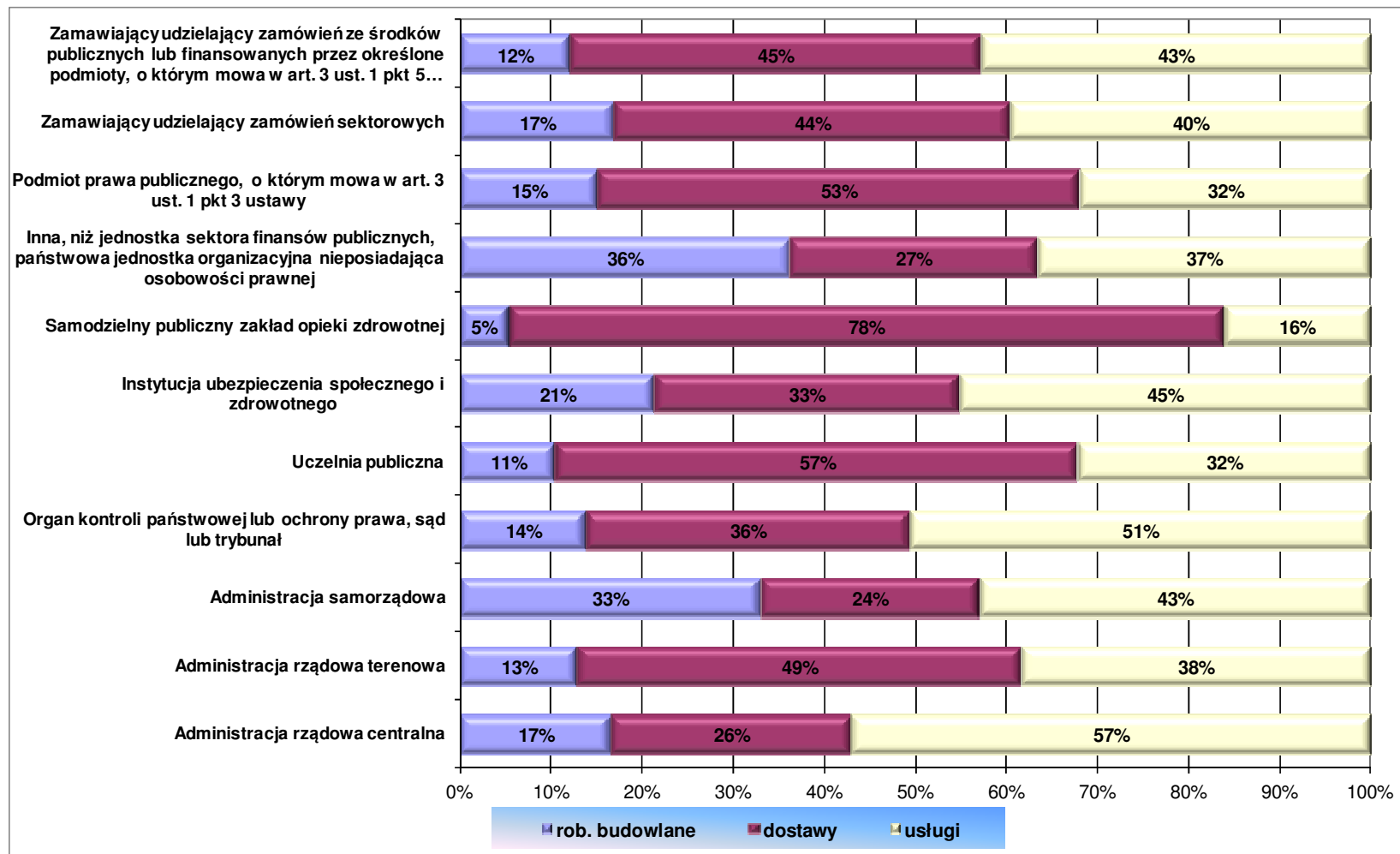
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
DOSTAWY**

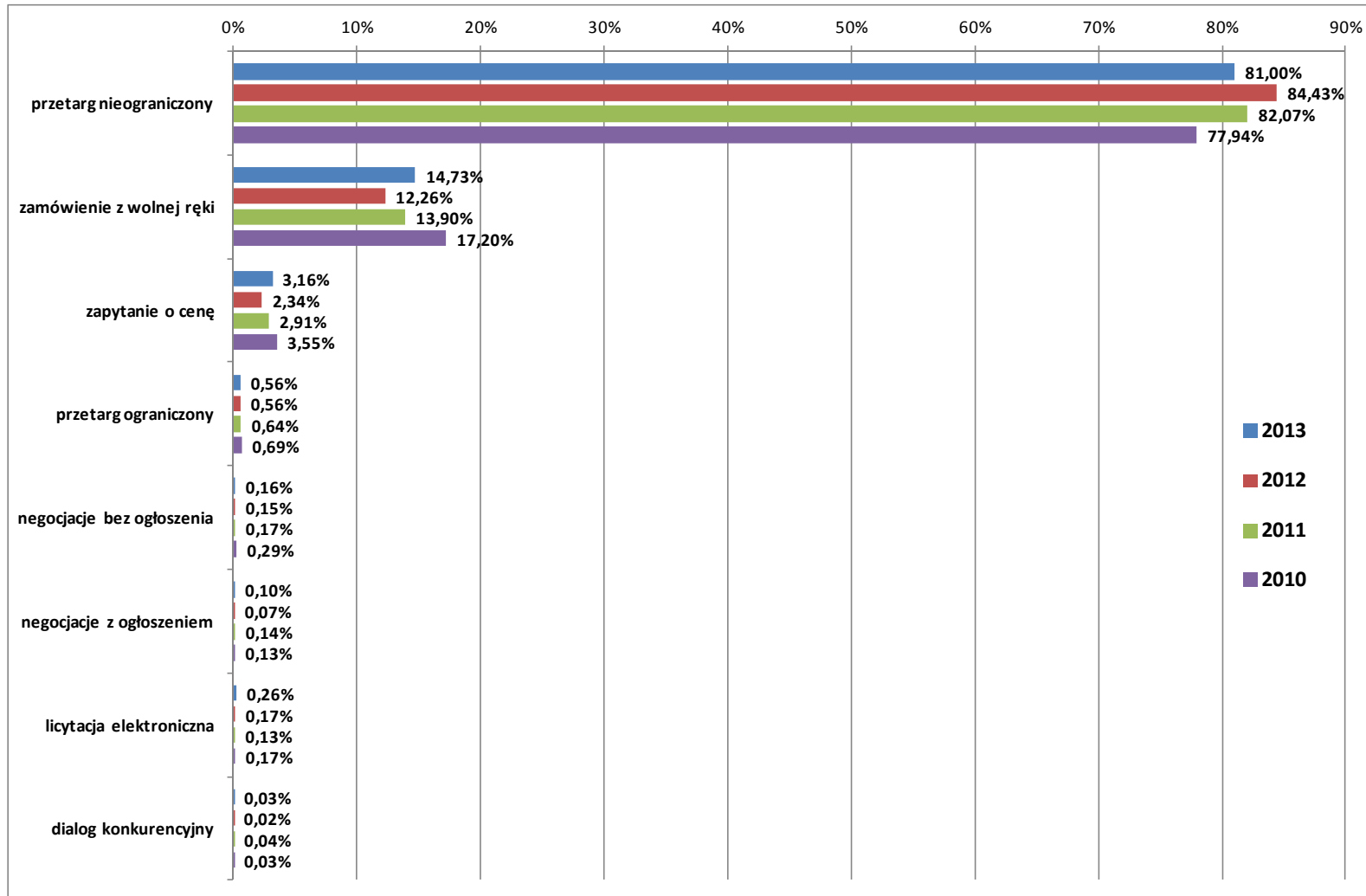
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
USŁUGI**

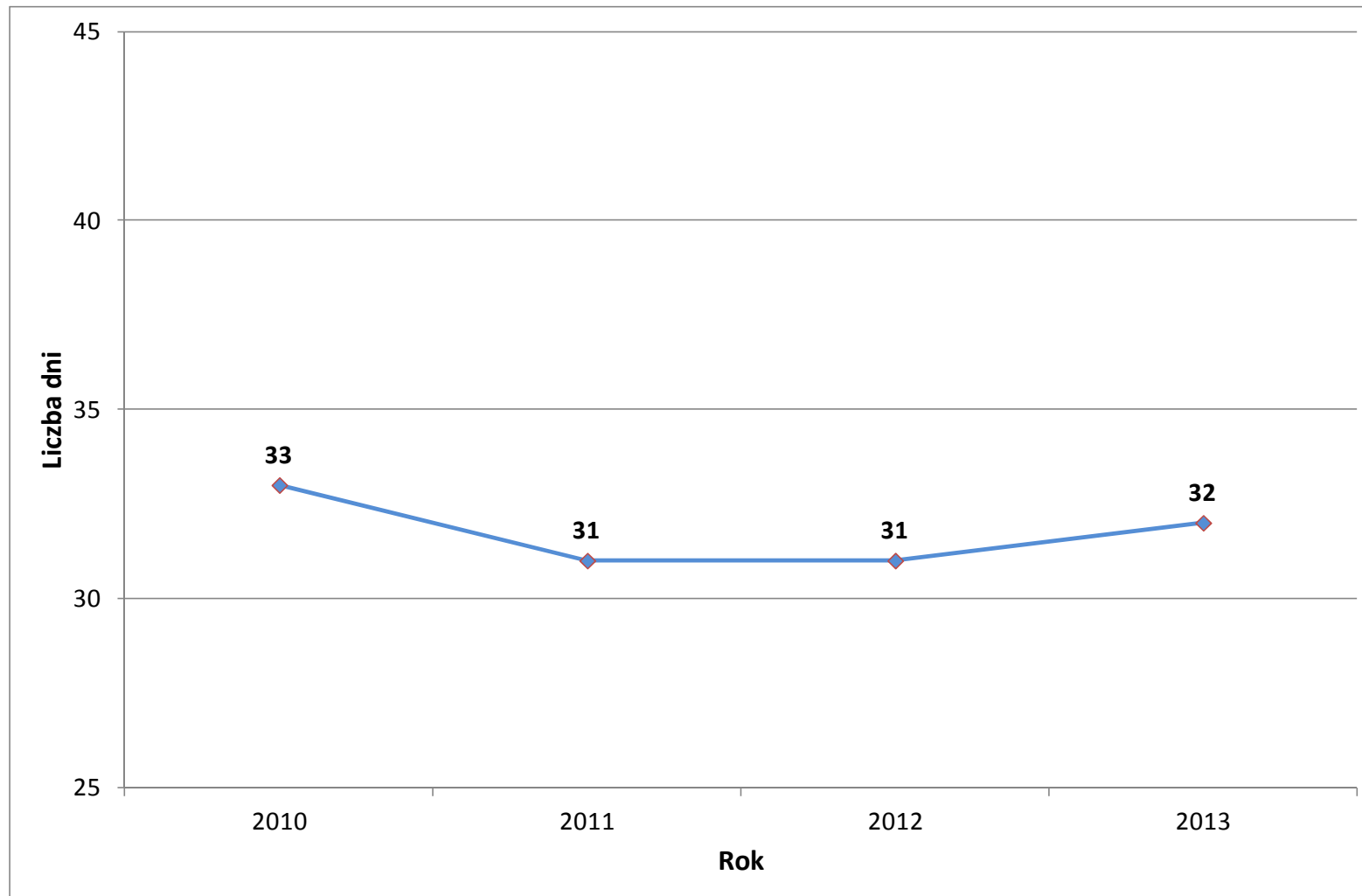
Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

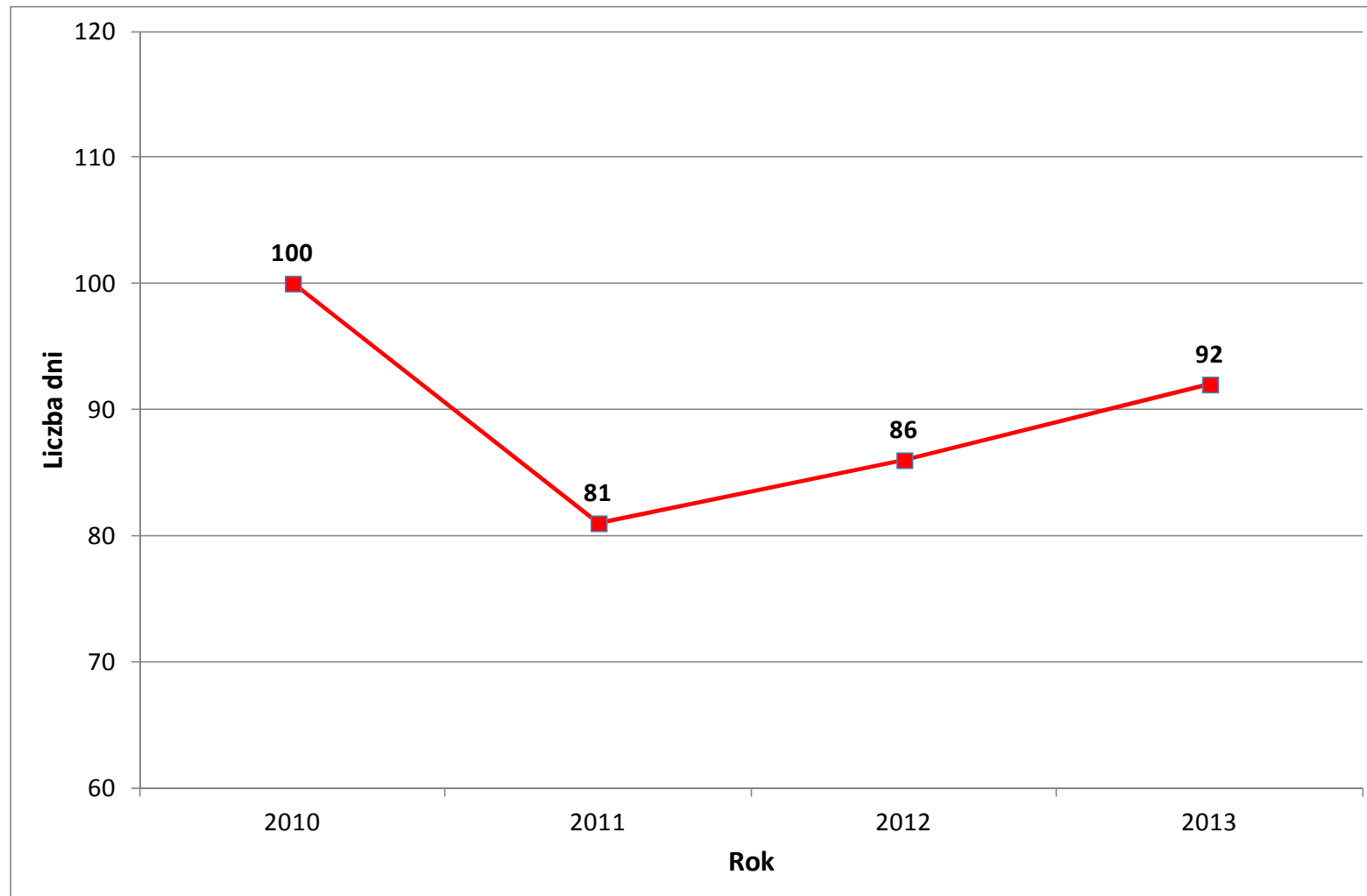
Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2010 – 2013

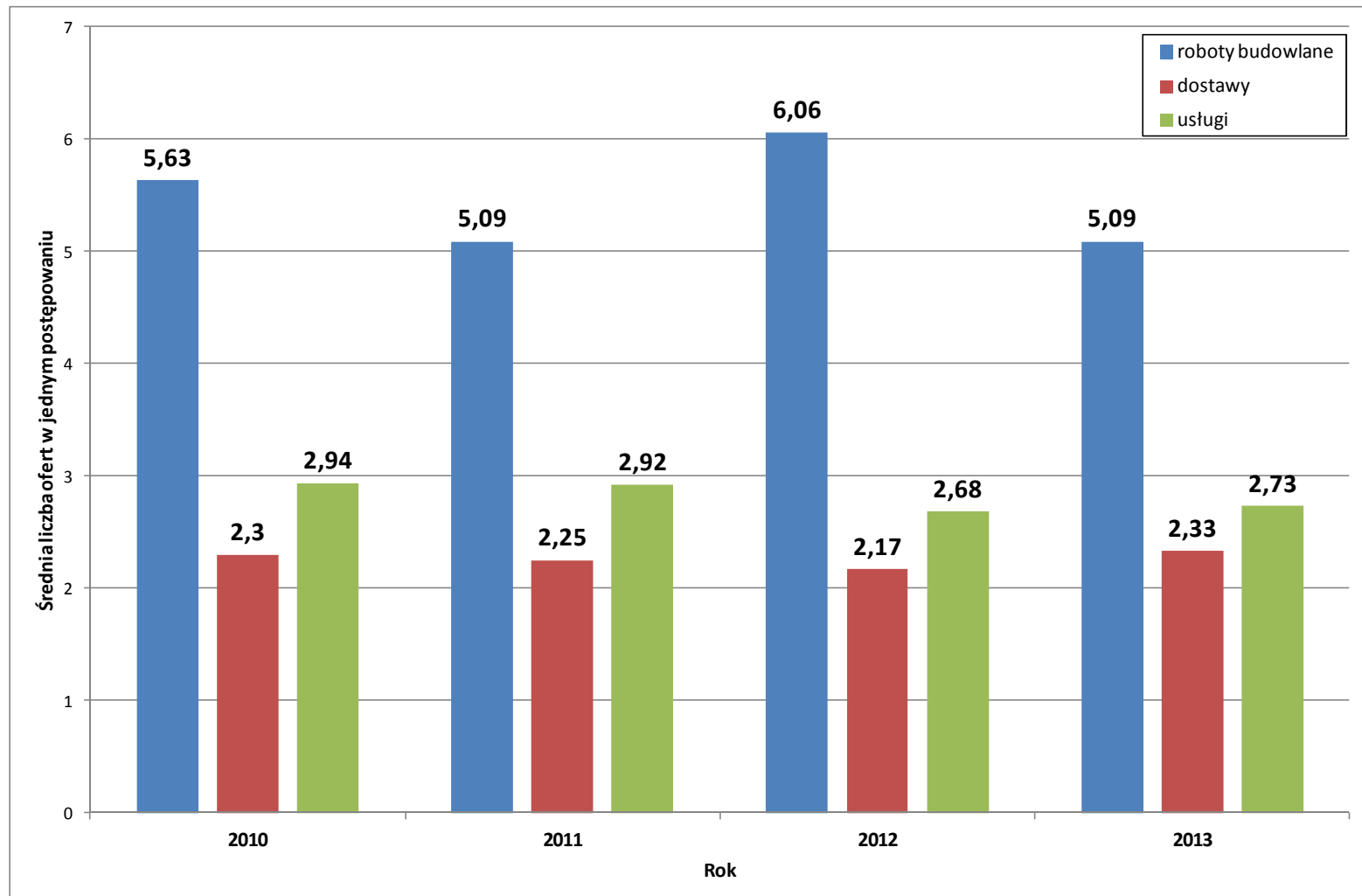
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE

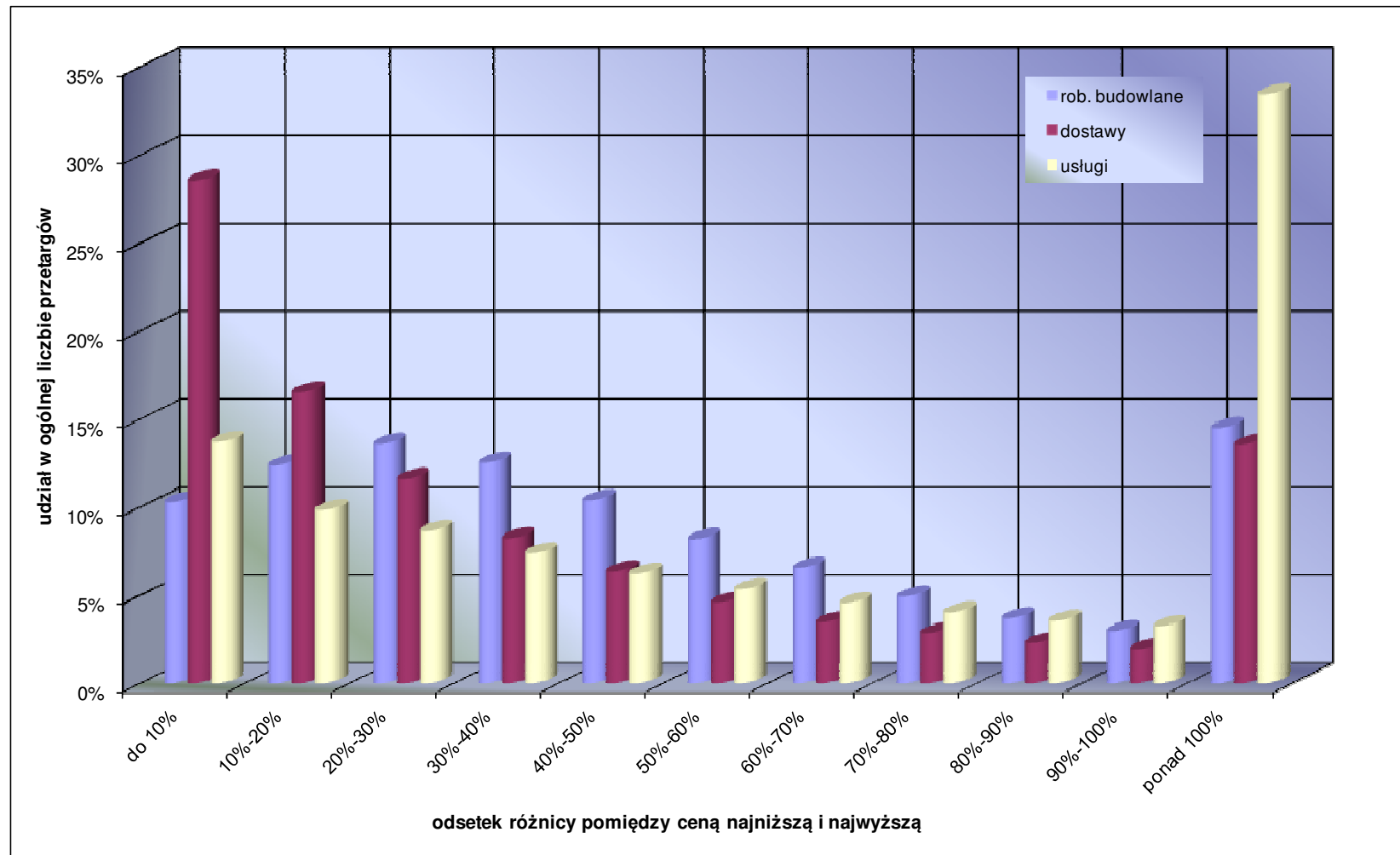
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości powyżej progów UE

Przeciętna liczba ofert w jednym postępowaniu o wartości powyżej progów UE

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

Załącznik nr 12

Wykaz polskich wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych*
(zamówienia podlegające publikacji w Dzienniku Urzędowym UE)

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
1.	Inteco Sp. z o.o., Kraków	Maszyny i aparatura badawcza i pomiarowa	ESTONIA
2.	AVIAREPS AG Branch Poland, Warszawa	Usługi marketingowe	LITWA
3.	Zakład Robot Górniczych Krosno Sp. z o.o., Krosno	Usługi utrzymania odwiertów Usługi dodatkowe dotyczące odwiertów Usługi odwiertów.	CZECHY
4.	Zakłady Wapiennicze Lhoist S.A., Tarnów Opolski	Wapno sproszkowane. Wapno uwodnione.	ESTONIA
5.	Fundacja Studiów Europejskich — Instytut Europejski, Łódź	Zamówienie nr 2012CE160AT040 — UE—państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa—Rosja: współpraca transgraniczna w ramach polityki regionalnej.	BELGIA
6.	GfK Polonia Sp. z o.o., Warszawa	Badanie sondażowe na temat niepełnosprawności i integracji społecznej.	LUKSEMBURG
7.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy niskopodłogowe.	SŁOWACJA
8.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o., Warszawa	System wywiadowczy. Usługi inżynierskie w zakresie projektowania. Budynki z gotowych elementów. Usługi szkoleniowe. Roboty budowlane.	LITWA
9.	Zakłady Wapiennicze Lhoist S.A., Tarnów Opolski	Wapno	ESTONIA
10.	Studio W, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
11.	Monday PR, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
12.	Ecorys Polska, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
13.	Kurhaus Publishing Kurhaus Media, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
14.	Jet Events, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
15.	Propagator, Warszawa	Polska — umowa ramowa „Komunikacja” — 4 części: produkty multimedialne, usługi public relations/relacje z mediami, projektowanie graficzne/druk, wydarzenie specjalne.	BELGIA
16.	MGGP Aero Sp. z o.o., Tarnów	Usługi fotografii lotniczej.	ŁOTWA
17.	Deutsch-Polnische Industrie- und Handelskammer, Warszawa	Dodatkowe usługi dla władz publicznych .	NIEMCY
18.	Sandvik Mining and Construction Sp. z o.o., Tychy	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn.	CZECHY
19.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy z przyczepą.	WŁOCHY
20.	Geofizyka Kraków SA, Kraków	Usługi badania podłoża. Usługi wybijania odwiertów.	NIEMCY
21.	Remontowa SA, Gdańsk	Promy.	DANIA
22.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy i autokary.	AUSTRIA
23.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy transportu publicznego.	WŁOCHY
24.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Pojazdy silnikowe.	WŁOCHY
25.	Ungarex Export-Import Sp.J, Katowice	Hamulce i części hamulców.	WĘGRY
26.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy niskopodłogowe.	WŁOCHY
27.	Bioagra-Oil S.A., Tychy	Biodiesel.	CZECHY
28.	TurboCare Poland S.A. POLSKA	Prądnice turbiny parowej i podobna aparatura. Turbogenerator. Usługi w zakresie napraw i konserwacji generatorów	DANIA

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
29.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o., Warszawa	Usługi naprawcze i konserwacyjne	WĘGRY
30.	Bioagra S.A., Warszawa	Etanol.	CZECHY
31.	Fabryka Maszyn "Famur", spółka akcyjna, Katowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn.	CZECHY
32.	Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz SA, Bydgoszcz	Tabor kolejowy. Usługi w zakresie napraw i konserwacji taboru kolejowego.	WŁOCHY
33.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o., Warszawa	Usługi naprawcze i konserwacyjne.	WĘGRY
34.	euroscript Polska Sp. z o.o., Kraków	Usługi tłumaczeń pisemnych na język polski.	LUKSEMBURG
35.	GTC AMG, Warszawa	Usługi tłumaczeń pisemnych na język polski.	LUKSEMBURG
36.	Letterman Sp. z o.o. Agencja Tłumaczy Zawodowych, Kraków	Usługi tłumaczeń pisemnych na język polski.	LUKSEMBURG
37.	Agencja MAart Sp. z o.o., Warszawa	Usługi tłumaczeń pisemnych na język polski.	LUKSEMBURG
38.	TELE-FONIKA Kable Sp. z o.o. S.K.A., Kraków	Kabel średniego napięcia.	NIEMCY
39.	TELE-FONIKA Kable Sp. z o.o. S.K.A., Kraków	Kabel średniego napięcia.	NIEMCY
40.	APATOR S.A., Toruń	Liczniki elektryczności.	WĘGRY
41.	nLab sp. z o.o., Warszawa	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego). Przyrządy do badania właściwości fizycznych. Przyrządy do pomiaru. Ścienne maszyny do konfekcjonowania powietrza. Pakiety oprogramowania i systemy informatyczne.	LITWA
42.	Deutsch-Polnische Industrie- und Handelskammer, Warszawa	Dodatkowe usługi dla władz publicznych	NIEMCY
43.	FIN sp. z o.o., Kolbuszowa	Części śmigłowców.	CZECHY
44.	Eickhoff Polonia Ltd Sp. z o.o., Katowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn.	CZECHY
45.	Elsta Sp. z o.o., Wieliczka	Urządzenia elektromechaniczne.	ESTONIA
46.	ZPUE S.A., Włoszczowa	Podstacje transformatorowe.	NIEMCY
47.	SZYBICKI Sprzęt i Zabudowy Pojazdów Specjalistycznych, Koziegłowy k. Poznania	Sprzęt gaśniczy .	ŁOTWA
48.	Geopartner Sp. z o.o., Kraków	Usługi poszukiwań geofizycznych.	NIEMCY
49.	Business Reporting — Advisory Group, Poznań	Usługi związane z rozwojem i audytem systemów informacyjnych, w tym z rozwiązaniami w zakresie XBRL.	NIEMCY
50.	Grupa Interia.pl sp. z o.o., Kraków	kampania internetowa OP —	LUKSEMBURG.
51.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe – Jarkot, Pleszew	Roboty budowlane.	CZECHY
52.	PPH Finestra sp. z o.o., Kraków	Instalowanie drzwi i okien	NIEMCY
53.	„Wawraszek ISS Sp. z o.o., Sp.K-A., Bielsko-Biała	Wozy strażackie.	RUMUNIA
54.	„Wawraszek ISS Sp. z o.o., Sp.K-A., Bielsko-Biała	Pojazdy specjalne.	RUMUNIA
55.	euroscript Polska sp. z o.o.	Wielokrotne umowy ramowe o usługi tłumaczeń pisemnych	LUKSEMBURG
56.	Yamaha Music Europe GmbH Sp. z o.o., Oddział w Polsce Warszawa	Instrumenty muzyczne i ich części.	LITWA
57.	Tele-fonika Kable S.A., Myślenice	Kabel średniego napięcia.	NIEMCY
58.	NUCTECH WARSAW Company Limited Sp. z o.o., Warszawa	Dostawa: Skanery	ŁOTWA
59.	Asseco Poland SA, Rzeszów	Usługi: Baza danych dotycząca oceny europejskiego potencjału	BELGIA
60.	PPH FINESTRA Sp. z o.o., Kraków	Roboty budowlane w zakresie budowy obiektów budowlanych związanych ze szkolnictwem	NIEMCY
61.	Geofizyka Kraków, Kraków	Usługi zdobywania danych sejsmograficznych	DANIA
62.	PREVAC sp. z o.o. (Ltd.), Rogów	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego).	NIEMCY
63.	Capgemini Polska	Świadczenie usług związanych z zapewnianiem jakości, kontrolą jakości i zarządzaniem projektami w odniesieniu do działalności informatycznej zarządzanej przez DG ds. Podatków i Unii Celnej	BELGIA
64.	EXALO Drilling S.A., Piła	Usługi utrzymania odwiertów.	CZECHY

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.

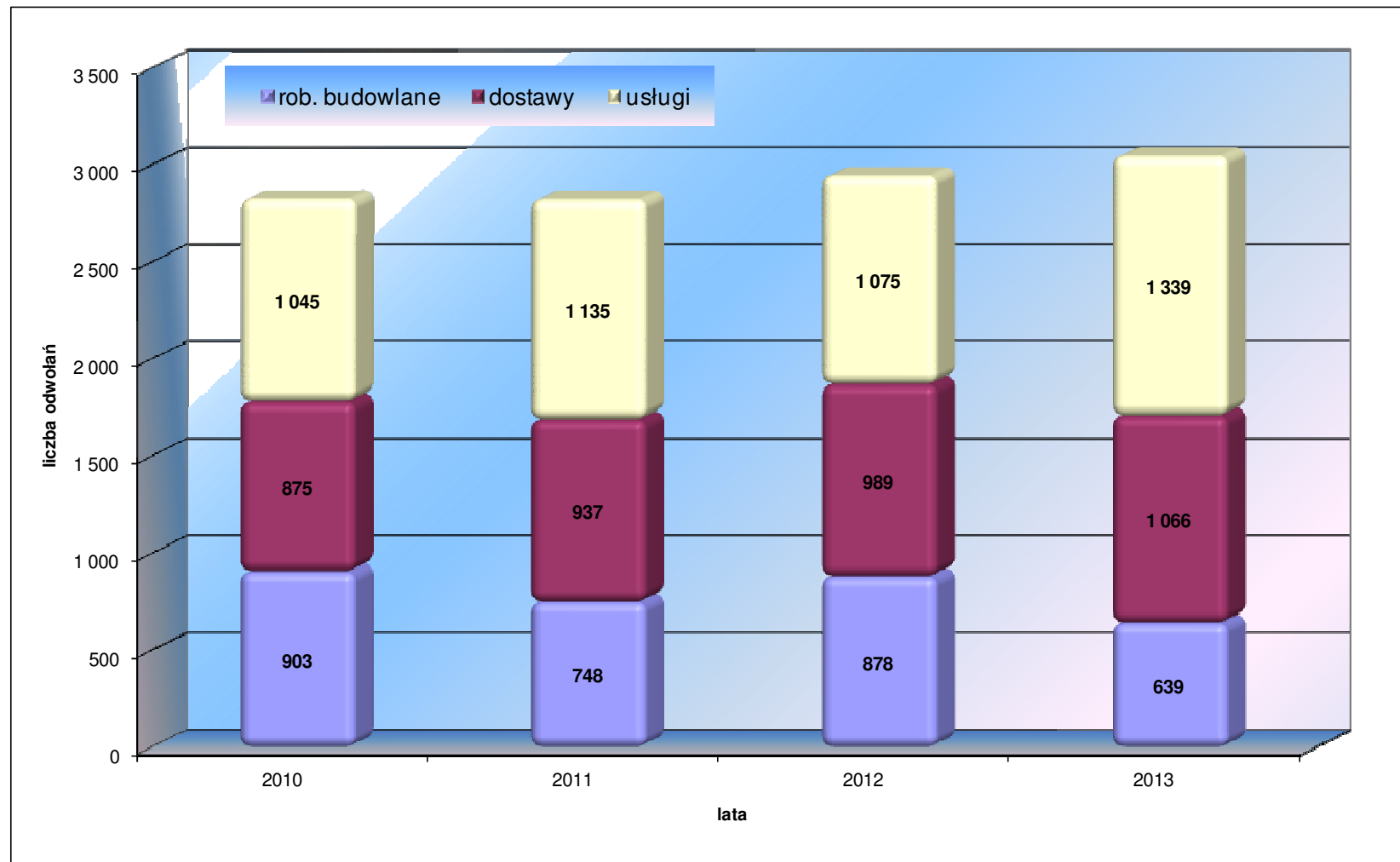
Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
		Usługi dodatkowe dotyczące odwiertów. Usługi odwiertów.	
65.	Apator S.A., Toruń	Liczniki elektryczności.	WĘGRY
66.	Wawraszek ISS Spółka (WISS, Bielsko-Biała)	Motopompy. Wozy strażackie.	DANIA
67.	K.A.Technology, Sp. z o.o., Warszawa	Analizatory. Przemysłowy system kontroli ruchu lub równorzędny.	CZECHY
68.	„Finestra” Sp. z o.o., Kraków	Roboty budowlane w zakresie budownictwa wielorodzinnego i domów jednorodzinnych.	NIEMCY
69.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy niskopodłogowe.	ŁOTWA
70.	Pamo-Plast, Ustrzyki Dolne	Instalowanie drzwi i okien, i podobnych elementów.	NIEMCY
71.	Pojazdy Specjalistyczne Zbigniew Szcześniak Sp. z o.o, Bielsko-Biała	Wozy strażackie. Motopompy.	RUMUNIA
72.	SMT Software Spółka Akcyjna, Wrocław	Usługi informatyczne: konsultacyjne, opracowywania oprogramowania, internetowe i wsparcia. Pakiety oprogramowania do kontroli transakcji biznesowych i osobistych	HISZPANIA
73.	Hapam Poland Sp., Łódź	Części aparatury do przesyłu i eksploatacji energii elektrycznej.	IRLANDIA
74.	Kromiss-Bis Sp. z o.o. Częstochowa	Przesyłowe maszyny energetyczne	WŁOCHY
75.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy i autokary.	BUŁGARIA
76.	Solaris Bus & Coach S.A., Owińska	Autobusy i autokary.	BUŁGARIA
77.	PPH Finestra, Krakow	Okna	NIEMCY
78.	Consult21 s.c., Poznań	Konkurs: Usługi organizacji członkowskich	NIEMCY
79.	Szcześniak Pojazdy Specjalne Sp. z o.o. , Bielsko-Biała	Motopompy.	LITWA
80.	ECORYS Polska Sp. z o.o., Warszawa	Usługi: Zastosowanie podejść opartych na efektach uczenia się w całej Europie — przegląd porównawczy	GRECJA
81.	Oficjalna nazwa lidera: Alphachrom d.o.o., Chorwacja. Oficjalne nazwy pozostałych wykonawców:; Perlant Technologies Polska Sp. z o.o.; POLSKA	sprzęt laboratoryjny do analizy biotoksyn i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych	CHORWACJA.
82.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp.z o.o, Warszawa	Systemy i urządzenia nadzoru i bezpieczeństwa	FINLANDIA
83.	Lingua Lab sc	Zawarcie wielokrotnych umów ramowych o tłumaczenie pisemne i/lub weryfikację tekstów o tematyce ogólnej, związanych z pracą instytucji i organów Unii Europejskiej, dla których Centrum Tłumaczeń świadczy usługi tłumaczeniowe, z języka bułgarskiego, hiszpańskiego, węgierskiego, włoskiego, litewskiego, niderlandzkiego, polskiego, portugalskiego, rumuńskiego, słowackiego, słoweńskiego, szwedzkiego i norweskiego na język niemiecki	LUKSEMBURG
84.	Lingua Lab S.C. Agencja MAart Sp. z o.o P. & K. Barbopoulos — Paspantu Translation Services FCO Services Euronet Translations — Euronet	Zawarcie wielokrotnych umów ramowych o tłumaczenie pisemne i/lub weryfikację tekstów o tematyce ogólnej związanych z pracą instytucji i organów Unii Europejskiej, dla których Centrum Tłumaczeń świadczy usługi tłumaczeniowe, z języka bułgarskiego, czeskiego, duńskiego, niemieckiego, greckiego, hiszpańskiego, estońskiego, fińskiego, francuskiego, irlandzkiego, węgierskiego, włoskiego, litewskiego, łotewskiego, maltańskiego, niderlandzkiego, polskiego, portugalskiego, rumuńskiego, słowackiego, słoweńskiego, szwedzkiego, chorwackiego i norweskiego na język angielski.	LUKSEMBURG
85.	GTC AMG Sp. z o.o. „33” Ryszard Moskal Kontekst — Andrzej Wolski SP. J Contact Language Services P. Stróżyk/P. Siwec Sp. z o.o Skrivanek s.r.o. Lingua Lab S.C Letterman Sp. z o.o. Agencja Tłumaczy Zawodowych Presto — Prekladatelske Centrum s.r.o.	Zawarcie wielokrotnych umów ramowych o tłumaczenie pisemne i/lub weryfikację tekstów o tematyce ogólnej związanych z pracą instytucji i organów Unii Europejskiej, dla których Centrum Tłumaczeń świadczy usługi tłumaczeniowe, z języka angielskiego na język bułgarski, czeski, duński, niemiecki, grecki, hiszpański, estoński, fiński, francuski, irlandzki, węgierski, włoski, łotewski, litewski, maltański, niderlandzki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński i szwedzki.	LUKSEMBURG

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.

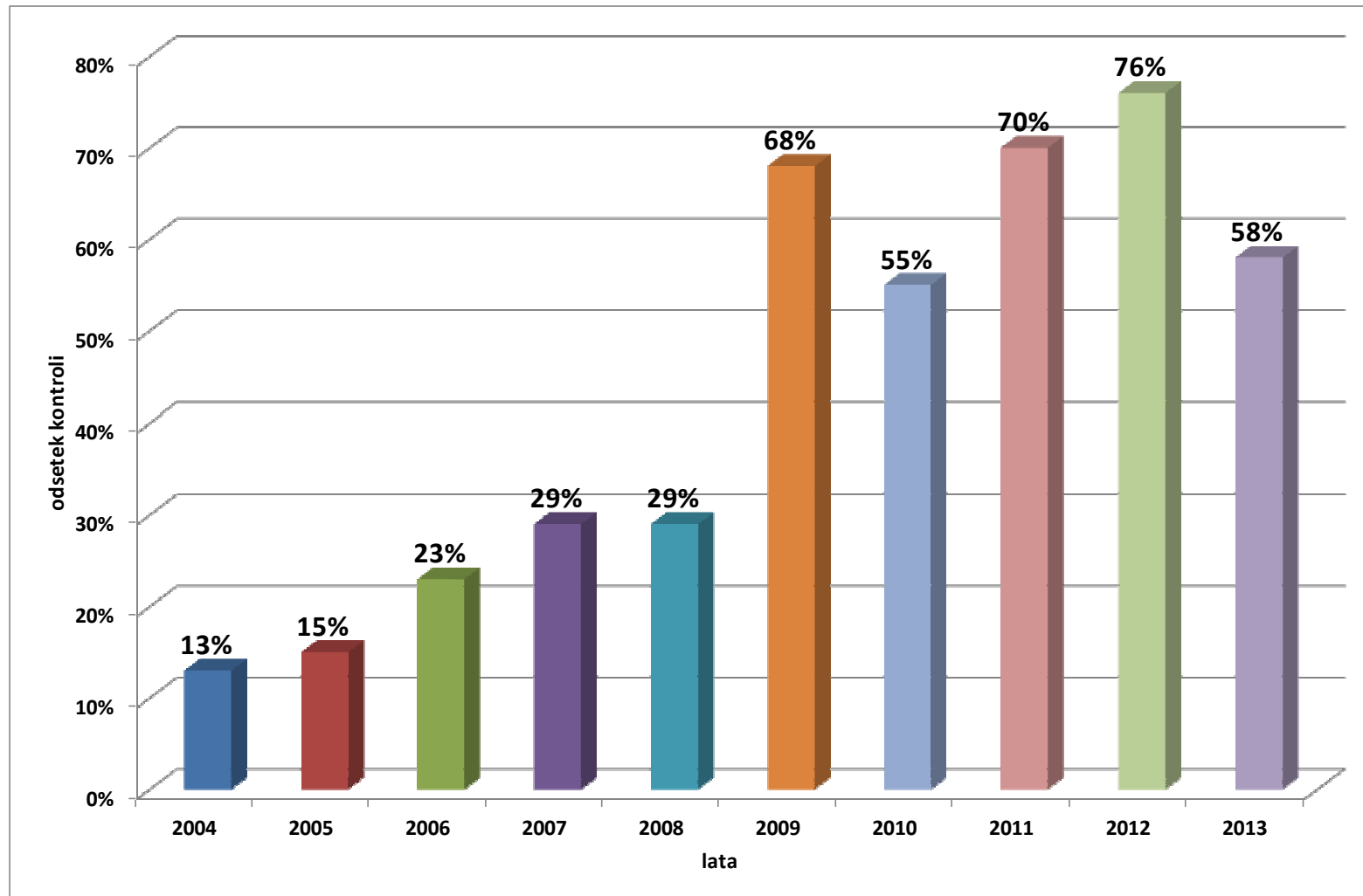
Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
	Agencja MAart Sp. z o.o SDL International NV		
86.	Lingua Lab SC Weronika Szyszkiewicz — Małgorzata Dembińska	Zawarcie wielokrotnych umów ramowych o tłumaczenie pisemne i/lub weryfikację tekstów o tematyce ogólnej, związanych z pracą instytucji i organów Unii Europejskiej, dla których Centrum Tłumaczeń świadczy usługi tłumaczeniowe, z języka bułgarskiego, hiszpańskiego, węgierskiego, włoskiego, litewskiego, niderlandzkiego, polskiego, słowackiego, szwedzkiego i norweskiego na język francuski.	LUKSEMBURG
87.	TRACK TEC S.A., Warszawa	Podkłady kolejowe i ich części.	ŁOTWA
88.	Cad-Mech, Wrocław	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego).	WIELKA BRYTANIA
89.	Remark - Kayser Sp. z o.o., Tarnowo Podgórne	Aparatura filtrująca.	ESTONIA

* - Sporządzono na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych na stronie internetowej TED. Z uwagi na niekompletność danych w części ogłoszeń powyższe zestawienie może nie być pełne

Liczba wnoszonych odwołań w latach 2010 – 2013

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych

Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w ustawie Pzp w latach 2010 – 2013

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Wartość udzielonych zamówień (w mld zł)	167,0	144,1	132,7	143,2
Liczba udzielonych zamówień	195 555	186 232	188.478	210.352
Rodzaj udzielonych zamówień (odsetek wartości)				
roboty budowlane	43%	39%	45%	38%
dostawy	20%	28%	27%	30%
usługi	37%	33%	28%	32%
Tryby udzielonych zamówień (odsetek liczby)				
przetarg nieograniczony	77,94%	82,07%	84,43%	81,00%
przetarg ograniczony	0,69%	0,64%	0,56%	0,56%
negocjacje z ogłoszeniem	0,13%	0,14%	0,07%	0,10%
negocjacje bez ogłoszenia	0,29%	0,17%	0,15%	0,16%
dialog konkurencyjny	0,03%	0,04%	0,02%	0,03%
zamówienie z wolnej ręki	17,20%	13,90%	12,26%	14,73%
zapytanie o cenę	3,55%	2,91%	2,34%	3,16%
licytacja elektroniczna	0,17%	0,13%	0,17%	0,26%
Czas trwania postępowania (w dniach)				
poniżej progów UE	33	31	31	32
powyżej progów UE	100	81	86	92
Liczba kryteriów oceny ofert	3,63	3,61	3,53	2,54
Cena jako jedyne kryterium (odsetek postępowań)				
poniżej progów UE	91%	91%	92%	92%
powyżej progów UE	b.d.	73%	76%	85%
Średnia liczba ofert				
poniżej progów UE	2,76	2,74	2,96	2,96
powyżej progów UE	2,48	2,46	2,36	2,46
Wybór najtańszej oferty (odsetek postępowań)	88,1%	88,0%	86,8%	86,5%
Liczba udzielonych zamówień polskim wykonawcom na rynku europejskim	38	50	53	89
Liczba wniesionych odwołań	2 823	2 820	2 942	3 044